

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
16. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTRNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 21.3.2002.godine s početkom u 11,05 sati

**PREDsjedavaJući
SEJFUDIN TOKIĆ**

Poštovani delegati, izaslanici, gosti, ekselencije, cijenjeni predstavnici medija, otvaram 16. sjednicu Doma naroda Parlamentrne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Sjednici je prisutno 15 delegata – izaslanika od toga 5 iz reda bošnjačkog naroda, 5 iz reda hrvatskog naroda i 5 iz reda srpskog naroda. Obzirom na to da imamo kvorum možemo punovažno donositi odluke, dozvolite da vam predložim sljedeći dnevni red. Da li ima potrebe isčitavati dnevni red? Vi ste ga dobili na klupama. U odnosu na prije sedam dana izostavljena je jedna tačka dnevnog reda. Naime, radi se o tome da rezolucija, koju je predložio, či je predlagač uvaženi delegat Špirić nije razmatrana na Komisiji, tako da nemamo mišljenje komisije, a dodate su nove dvije tačke dnevnog reda, obzirom da smo od Predstvničkog doma, neposredno pred ovu sjednicu informisani da su oni usvojili Zakon o upotrebi i zaštiti Crvenog krsta/križa i naziva društva Crvenog krsta/križa u drugačijem obliku, da se formira komisija za usaglašavanje, te, naravno, izvještaj onih komisija dva doma ranijih zakona koji su usvojeni u različitim tekstovima, vezano za usaglašavanje.

Otvaram rasprvu povodom dnevnog reda. Ko se javlja za riječ? Molio bih vas da vaše diskusije budu koncizne, sa konkretnim prijedlogom za dopunu dnevnog reda i da se organiči u skladu sa Poslovnikom na 3 minute. Izvolite gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ

gospodo predsjedavajući, dame i goospodo, članovi Vijeća ministara, gosti, predstavnici medija, želim samo da dam obaveštenje usmeno, zašto se nalazi rezolucija koju je predložio gospodin Nikola Špirić na dnevnom redu današnje sjednice, radi precizne informacije. Komisija je imala na dnevnom redu ovu rezoluciju, koji je predviđeno u skladu sa Poslovnikom o radu Doma naroda i na osnovu odluke Doma naroda da prvo nadležna komisija razmatra ovaj tekst rezolucije. Komisija je otvorila raspravu i nije završila rasprvu. Imaju dva razloga. Prvi razlog što gospodin Nikola Špirić nije bio prisutan na ovoj sjednici i članovi Komisije su izrazili interes da sa autorom rezolucije podobnije pretresu sadžaj teksta i da na temelju toga izađu sa mišljenjem u vezi sa ovom rezolucijom.

Drugi razlog je, što u vezi sa ovom rezolucijom u toku rasprave koja je vođena u načelu je došlo do različitih pozicija članova Komisije u vezi sa onim što se zove sadržaj teksta rezolucije i mi smo najljubaznije željeli da pozovemo gospodina Špirića da se on na sljedećoj sjednici Komisije u nastavku rasprave o ovoj rezoluciji odredi sprem sugestija i prijedloga i prijedloga svojih kolega u samoj komisiji. Tako da bih želio da kažem da Komisija nije jednostavno završila svoj rad a na Domu je samom da odluci što će učiniti. Kao

što znate po Poslovniku uvijek je moguće da Kolegij protumači Poslovnik, na način kako to ima za prevashodno.

U vezi s tim, dakle, nije riječ o tome da nismo razmatrali ovaj dokument. Postojala su dva objektivna razloga i molio bih da se ima u vidu prilikom izjašnjavanja u odnosu na dnevni red. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem na dodatnom pojašnjenju, zato što nema mišljenje nadležne komisije koje je zatraženo od ... Doma. Zahvaljujem se na ova dodatna razjašnjenja koja mogu otkloniti neke nedoumice. Da li se još netko javlja za riječ? Gospodin Špirić. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvaženi predsjedavajući Predsjedništva, cijenjeni članovi Savjeta ministara, uvaženi gosti. Naime, ja vezano za ovo što je kolega Spahić govorio želim da jednostavno skrenem pažnju na nešto što nije dobro nasprem proklamovane priče svih bitnih političkih faktora u BiH kada je u pitanju rješavanje problema izbjeglih i raseljenih lica i realizacije Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma. Predlog rezolucije o utvrđivanju smjernica za rješavanje pitanja izbjeglica iz Hrvatske u BiH je, pitanje koje opterećuje BiH. Ja sam ponudio jednu kratku rezoluciju pre pet i po – šest mjeseci. S obzirom da dva puta zarad mog odsustva nisam bio prisutan na Ustavno-prvnoj komisiji. Ustavno-prvna komisija je imala mogućnost da odbaci rezoluciju da je poboljša da sugerise, da ocijeni ima li ona ustavnog osnova, ali mislim da ovakav način igre preko Ustavno-prvne komisije sa najugroženijom kategorijom, a to su izbjegli i raseljeni u BiH nije dobar, zato ja tražim, naravno, poslovnički je stvar svakog delegata da ponudi rezoluciju Domu na usvajanje, a stvar je Doma da tu rezoluciju prihvati, odbije, doradi, ugradi sugestije itd. Ja mislim zarad naše odgovornosti prema toj kategoriji stanovništva u BiH nije pametno, nije ni politički mudro a pogotovo nije korisno odlagati na ovakav način, da se traži prisustvo predлагаča rezolucije, što nije, naravno, propisano Poslovnikom.

Dakle, ja tražim da ova tačka se uvrsti u dnevni red. Ja sam danas tu da dam tumačenje, ne samo Ustavno-prvne komisije, nego kolegama delegatima u ovom domu. Apsolutno je rezolucija otvorena za sve korisne sugestije koje će riješiti problem izbjeglih i raseljenih. Dakle, nema razloga da se mi kroz ovu problematiku na takav način nadmudrujemo, ili, pak postoji prijedlog da javno skinemo ovu rezoluciju i rasprvu. Dakle, moramo imati snage ili za jedno ili za drugo, jer ja ne vidim trećeg puta. Sviše je prozirno da ova rezolucija pet mjeseci leži u parlamentrnoj proceduri. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Dakle, ovdje se radi o prijedlogu za dopunu dnevnog reda koji je usaglasio Kolegij i tako ćemo proceduralno i poslovnički se izjasniti. Ko se još javlja za riječ? Gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, predsjedavajući Vijeća ministara, uvaženi ministri, kolege delegati, na današnjem dnevnom redu ima niz, odnosno jedan broj rezolucija, koje smo mi

dobili prije nekoliko dana, pa me zanima, odnosno imam jedno pitanje. Da li je na ustavno-pravnoj komisiji bila rezolucija koja je prošli put bila tema onih diskusija ovdje na domu. Znači da li je Ustavno-pravna komisija rasprvljala o rezolucija o zaštiti pravnog i političkog subjektiviteta Bosne i Hercegovine gospodina Nikole Špirića i ako nije raspravljala zbog čega nije stavila tu rezoluciju na dnevni red?

S obzriom da, očito nije bilo volje da se o ovoj rezoluciji raspravlja u komisijskoj fazi, a mi znamo šta je bio predmet tadašnje rasprave. Ja ne bih želio da oko tog puno dalje rasprvljam, odnosno ne bih želio upšte dalje oko toga da rasprvljam. Ali je evidentno da zbog naše inertnosti da o nekim pitanjima otvoreno razgovaramo, proces neminovno ide dalje. Nakon toga potpredsjednik Sabora hrvatske ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih vas molio da se ograničite na dnevni red. Nemam ništa protiv.

MIMČILO NOVAKOVIĆ

Gospodin Tomac je, dao izjavu kojom je nastavio ono što smo mi u stvari sugerisali da treba da se osudi. Zbog toga predlažem da se danas na dnevni red, ako nismo u stanju da raspravljam o rezoluciji, očituјemo prema ovoj izjavi gospodina Tomca, kroz izjavu Doma naroda Parlamentarne skupštine, u kojoj bi Dom naroda izjavu potpredsjednika Hrvatskog sabora okarakterisao kao miješanje u unutrašnje stvari zemlje, te u tom smislu očekuje javno izvinjenje gospodina Tomca.

Drugo, da Dom naroda traži od Ministarstva inostranih poslova BiH najhitniju osudu ovakvog ponašanja, na način uobičajen u diplomatskoj praksi. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Interesuje me da li ima još prijedloga za dopunu dnevnog reda, pa ćemo otvoriti raspravu. Ostanite na mjestu, samo da definišemo Novakovićevu diskusiju. Novakovićeva diskusija se odnosila na pitanje. Zašto rezoluciju koju je gospodin Špirić predlagao, mislim na pretprošloj sjednici Doma, nije razmatrana na komisiji i to je bio prvi dio diskusije.

Drugi, ako sam shvatio, vi predlažete ili zaključke. Ne znam nemojte da vam ja sugerisem, ali bilo šta morate usaglasiti sa Poslovnikom da bi predložili tačku dnevnog reda, morate imati pisani materijal. Neće uopšte biti u razmatranje niti glasanje. Po prvom pitanju ću vam ja odgovoriti. Komisija nije razmatrala naprosto što ja kao predsjedavajući nisam uputio to komisiji, a ja to nisam uputio zato što Dom nije donio takvu odluku. Ako se sjećate ishoda glasanja Dom nije usvojio da se to uputi komisiji. Dakle, želio bih to pitanje skinuti kao pitanje. Radi se o poslovnički, nemojte da ulazite u sadržaj.

Izvolite gospodine Jusufović pa poslije gospodin Spahić. Ovo ne možemo uopšte staviti na dnevni red, ukoliko ne dostavite delegatima – izaslanicima materijal, znači neće biti stavljeni na dnevni red.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovani članu Predsjedništva, gospodo ministri, kolege izaslanici, ja bih dao prijedlog, taj moj prijedlog se može shvatiti i kao dopuna ili kao,

eventualno, sugestija u okviru člana 14. – tačke 14. Aneksa ugovora o određivanju graničnih prelaza između BiH i Republike Hrvatske či je predлагаč Predsjedništvo da uključi jedno pitanje, ili, eventualno kad dođe ova tačka da Vijeće ministara odgovori na pitanje da li se uključilo u aktivnosti oko zatvaranja, odnosno rješavanja zatvaranja mosta u Brčkom koje je Republika Hrvatska jednostrano uradila bez ikakvih ragumenata i želim da kažem da bi trebalo Vijeće ministara da podrži supervizora za Brčko, koji je u više navrata zajedno sa OHR-om poduzima aktivnosti na tom pitanju, a ni jednom nismo čuli Vijeće ministara da se po tom pitanju izjasnilo. Zadnji put juče abmasador gospodin Klark, supervizor za Brčko je, ponovo, grčevito tako da kažem tražio pomoć. Ja nisam čuo da se ni jednom Vijeće ministara oko tog pitanja izjasnilo. U sklopu svih aktivnosti koje se vode sa Hrvatskom, trebalo bi ovo pitanje da se nađe i mislim da se može u okviru ove tačke, da se nešto kaže o tome. Zahvalujem.

SEJFUDIN TOKIĆ

Podsjetit će sve. Ja bih vas molio da se držimo Poslovnika. Ovo pitanje gospodine Jusufoviću se moglo i može još uvijek staviti u kontest poslaničkih, odnosno delegatskih pitanja a ja vjerujem da Vijeće ministara je spremno da i u okviru ove tačke, eventualno progovoriti, ali nemamo uslova za dnevni red. Izvolite gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodo predsjedavajući, predstavnici Predsjedništva i Vijeća ministara, gosti, novinari, dužan sam u vezi sa stavom Ustavno-pravne komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, kao predsjednik javno zatražim jednu informaciju da uđe u dnevni red u toku sjednice može biti bilo koja tačka, samo kada vi imate uvjete da osigurate sljedeće prijedloge za dnevni red, dakle, informacija koju Ustavno-pravna traži od Kolegijuma Doma naroda, u vezi sa tumačenjem Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, koja se odnosi na strukturu u vezi sa zakonom o usvajanju o Budžetu BiH i izvršenju Budžeta BiH, a odnosi se na činjenicu da je pismo koje sam ja u dva navrata na zahtjev predsjedavajućeg gospodina Sejfudina Tokića uputio gospodinu Tokiću i Kolegiju Doma naroda u ime Komisije. Želim samo kratko obrazložiti. Trebat će mi minut jedan.

U skladu sa odredbama Poslovnika Doma naroda, Ustvno-prvna komisija je 5.2.2002.godine sazvala 15. sjednicu jer su na dnevnom redu pod tačkom 2. i 3. uvršteni Budžet institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2002.godinu i zakon o izvršenju Budžeta BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2002. godinu.

Prije početka rasprave o navedenim tačkama dnevнog reda članovi Komisije iz reda srpskog naroda obavijestili su ostale članove Komisije da će napustiti sjednicu, obrazloženje da ih obavezuje odluka NS RS što je dovelo do prekida rada uslijed nedostatka kvoruma. U Poslovniku, bez prisustva dva predstavnika, bošnjakog, srpskog i hrvatskog naroda, Komisija automatski prekida rad i ne može donositi nikakve odluke. Na nastavku 15.sjednice Komisije 13.2.2002.godine, pomenuta situacija se ponovila, koja je na drugom nastavku 15. sjednice Komisija održana 18.3.2002. godine, zbog čega pomenute tačke dnevнog reda ponovo nisu razmatrane od strane Ustvno pravne komisije. U svojstvu predsjedavajućeg Ustavno-pravne komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH obraćam se članovima Kolegija Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, da u skladu sa svojim nadležnostima, u vezi sa tumačenjem Poslovnika Doma naroda predlože rješenje postojeće situacije.

Također, molim Kolegij da na narednoj sjednici Doma naroda zakzaru za danas 21.3.2002.godine, obavijesti delegate u vezi sa svojim tumačenjem Poslovnika Doma naroda u ovakvoj situaciji. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Da li se još neko javlja za riječ? Ja bih vas molio da vrlo dobro znate, možete se javljati za riječ, za dopunu dnevnog reda koliko hoćete. Ukoliko nema materijala pred delegatima, neće biti stavljen na glasanje. Prema tome, noprispjele ideje delegata – izaslanika na samom domu koji su se sjetili da bi sad trebalo mijenjati dnevni red bez materijala naprsto ne možemo uopšte smatrati Poslovnički ne postoji mogućnost da smatramo izbilnjim do tog nivoa da se izjašnjavamo. Ja ču vam to prokomentarisati i to u principu se ne traži. Svi ste vi, ili većina vas ste ili profesionalci ili kroz paušal poluprofesionalci i kad nekom želite nešto reći, nemate razloga da čekate početak sjednice, čak ni u hodniku ne kažete, nego ovdje kažete. Ja bih vas zamolio da pres koristite kao pres. Uvijek se može zakazati pres, a na Domu se držite Poslovnika i radite u skladu s tim.

Što se tiče ovog pitanja, ne postoji mogućnost da Kolegij mijenja Poslovnik. Kolegij vi ste javno protumačili Poslovnik i vrlo jasno javnosti kroz tu formu dali do znanja zašto se Budžet ne nalazi u parlamentarnoj proceduri od ove tačke u kojoj se sad nalazimo, ali to je informacija koju ja cijenim vrlo korisnom. Izvolite gospodine Sušac.

NIKO SUŠAC

Gospodine predsjedatelju, gospodine članu Predsjedništva, gospodo ministri, kolege izaslanici, jasno je u kojem se ozračju održava i ova sjednica i u kojem ozračju se radi o rezoluciji gospodina Špirića, odnosno radi se o amandmanima na ustave entiteta. Ja kao član Ustvno-prvne komisije sudjelovao sam u radu i bilo nas je pet. Nije nazočan bio samo gospodin Špirić i moram reći da bih se ja upustio u poprvke rezolucije, ona je toliko za mene prihvatljiva, da naprsto nije mi padalo na pamet da se upustim u popravke rezolucije, ako tu nije nazočan gospodin Špirić. Naime, po Dejtonskom mirovnom sporazumu, jasno je da se sve izbjeglice trebaju vratiti svojoj kući, da svim izbjeglim i prognanim treba se vratiti njihova imovina. Ova rezolucija je, za mene prihvatljiva radi toga, što ona uopće ne govori o povratku. Prvo, ona govori o jednom dijelu BiH. Znači, ne govori o cijelom prostoru BIH i o izbjeglicama na cijelom prostoru BiH. Mene bi shvatljivo bilo da je ova rezolucija, da je u njoj pisalo, da se trebaju Hrvati i Bošnjaci vratiti u RS, Srbi u Federaciju, odnosno svako ko je prognan. Pa njihov povratak nije moguće, jer trebaju Srbi iz Republike Hrvatske vratiti se svojim kućama. Ovdje se obrnula situacija.

Što još za mene nije prihvatljivo? Prvo, ovdje se traži da mi tražimo da se zakoni Republike Hrvatske mijenjaju. To je ne prihvatljivo. Dalje, jasno je,

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih vas molio, ovdje nema ni govora o sadržaju rezolucije, nego samo o argumentaciji, da li ćemo sačekati da Komisija da svoje izviješće, ili ćemo shodno prijedlogu dopune dnevnog reda, koji je Nikola Špirić obrazložio staviti na dnevni red.

NIKO SUŠAC

Gospodine tokiću, mi smo članovi Komisije, na izvjestan način prozvani, jer kao nismo to razmatrali. Ja moram reći zašto to nisam, da ne ostane u zraku da nisam htio to, ja kao član Komisije razmatrati.

Dalje, ovdje se pominje o rezoluciji ako se ne može vratiti imovina Srbina u Republici Hrvatskoj da im se to kompenzira da bi u istoj rezoluciji pisalo da se oformi povjerenstvo koje će napraviti prijedlog da Srbi iz Republike Hrvatske koji se odreknu hrvatskog državljanstva da će dobiti državljanstvo Bosne i Hercegovine, zapravo BiH. Jasno da se tu radi o ostanku. Gdje je tu povratak. O kojem povratku je riječ.

Dakle, to su, ja ču se, naravno uključiti. Mi sad trebamo cijelovito riješiti, napraviti rezoluciju na Ustavno-pravnoj komisiji gdje će biti nazočan gospodin Špirić i da napravimo rezoluciju prihvatljivu, koja će se odnositi na cijeli prostor BiH, naravno, uključujući i izbjeglice i Srbe iz Republike Hrvatske, pa i Srbije, odnosno sa cijelog prostora, ili prostora gdje ima izbjeglica sa prostora bivše Jugoslavije. Znači moj prijedlog da rezolucija, dakle, bude u okvirima Dejtonskog mirovnog sporazuma i koja će obuhvatiti cijelu BiH i predlažem da Komisija nastavi raditi i da u ovom smjeru doneše rezoluciju. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dobro, zahvaljujem. Dakle, ovo je rasprava za argumentaciju za stavljanje na dnevni red i ne stavljanje na dnevni red i replika gospodina Špirića na diskusiju o ovom pitanju gospodina uvaženog izaslanika.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo, ja nemam namjeru ulaziti u suštinu rezolucije, izuzev ukoliko ona postane tačka dnevnog reda, ali pošto je moj uvaženi kolega gospodin Sušac već govorio o sadržaju rezolucije, namjera, moram da kažem, namjera je da se izbjegla i raseljena lica i iz Jugoslavije i iz Hrvatske, iz bilo koje države stave na državni nivo BiH. Izbjeglice iz Hrvatske, nisu problem RS, nego države BiH. Zašto BiH bježi od svoje obaveze, bez obzira da li se radi o Srbima, Hrvatima ili Bošnjacima. Taj proces onemogućava, zašto se radi o pokušaju i sprvom pokušaju da se definiše trilateralni sporazum na relaciji BiH, Hrvatska i Srbija u rješavanju tog gorućeg problema. Kako je moguće govoriti da se mogu Bošnjaci i Hrvati vratiti, ukoliko te ljude ne istjeramo na ledinu. Dakle, mora se oslobađati prostori i prvo je svih da se vraćaju tamo odakle su protjerani i BiH mora grčevito da se bori za svakog svog građanina. Dakle, suština je rezolucije da se to postavi na državni nivo. Zašto mi biramo državni nivo BiH, kad kome odgovara, čas malo odgovara Srbima, čas malo Hrvatima, čas malo Bošnjacima, zato se nalazimo u čemernoj ulozi. Što smo mislili da Srbe iz Hrvatske treba fakturisati RS, što Bošnjake iz Srbije treba fakturisati Federaciji itd. dajte da se jednom kanimo te priče. Ali, ja molim da rezolucija postane tačka dnevnog reda da svi o njoj kažete šta mislite a i da ta nesretna sirotinja vidi kakve predstavnike ima. Zašto pet mjeseci mi ovo držimo u ladici. Kome to odgovara. Mislite da odgovara tim ljudima. Ne odgovara ni njima ni vlašću. Hvala vam lijepa, ali ja insistiram da postane tačka dnevnog reda, da bi govorili o suštini. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodine Sušac šta je u pitanju sad? Izvolite.

NIKO SUŠAC

Gospodine Špiriću ja ne znam jeste li vi govorili o mojoj diskusiji ili o nečijoj drugoj? Kad sam ja rekao da stvar izbjeglica nije stvar države BiH. Ali, izbjeglica sa prostora BiH i svih drugih. Ja sam o tome govorio. Prema tome, vi ste sad govorili, repliku nekom drugom davali meni niste, jer ja to nisam rekao.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dobro. Mislim da nakon ove dvije replike ste se bolje razumjeli i da se stiču uslovi da idemo dalje. Nema novih prijedloga za dnevni red. Zatvaram rasprvu o novim prijedlozima za dnevni red.

Dakle, imamo prijedlog gospodina Špirića da se tačka dnevnog reda rezolucija, koju smo imali na prošloj sjednici i koji smo zaključkom definisali da zauzme stajalište nadležna komisija, Ustavno-pravna komisija, koja je ujedno i Komisija, koja pokriva pitanje ljudskih prava. Komisija nije nam to dostavila, tako da mi sad imamo defakto, legitimno pravo ponovo izaslanika, to bi podrazumijevalona određen način da Dom mijenja stajalište od prošli puta. No, Poslovnik je Poslovnik, ja vas pozivam ko je zato da se ova tačka dnevnog reda, kao dodatna tačka dnevnog reda razmatra na sjednici ovog visokog doma.

Ko je za? – 5 izaslanika, odnosno delegata uvaženih je za.

Ko je protiv? – 7 je isto uvaženih izaslanika protiv.

Ko je uzdržan? – 3

Uz 5 glasova za – 7 protiv i 3 uzdržana, konstatujem da prijedlog gospodina Špirića da ova tačka dnevnog reda nađe svoje mjesto u okviru današnje sjednice nije prošla, što nastavlja se aktivnost u Komisiji u skladu sa Poslovnikom da ne bi bilo nejasnoća.

Sljedeći prijedlog je bio pitanje zaključaka gospodina Novakovića. Mi materijal nismo dobili i ovo ne može se pristupiti stavljanju dnevnog reda, niti uopšte izjašnjavanju gospodine Novakoviću. To pravilno tumačite Poslovnik. Imate pravo na pauzu. Dajem pauzu od pola sata a istovremeno ...

/PAUZA/

Molim vas da zauzmete svoja mjesta. Istečla je pauza. Nakon završetka ove pauze, vi ste dobili kratku jednu rečenicu, koju je predlagač definisao. Ja sam sa predlagačom, izaslanikom – delegatom gospodinom Novakovićem dogovorio, obzirom na raspravu, da će kao predsjedavajući zatražiti i zahtijevati od Predsjedništva BiH da dostavi informaciju, odnosno stav o stajalištu Predsjedništva kao zaduženom za spoljnu politiku, povodom posljednjih izjava gospodina Tomca, potpredsjednika Hrvatskog sabora i da nas sa tom informacijom, odnosno stavom upozna i eventualno to može biti tačka dnevnog reda za narednu sjednicu. Obzirom da je predlagač odustao od ove tačke dnevnog reda, a ja kao predsjedavajući mogu to zatražiti, ja smatram da su stekli se uslovi da pristupimo izjašnjavnaju o dnevnom redu.

Ko je za dnevni red koji ste dobili? Žao mi je rasprava o dnevnom redu je završena. Nemamo dodatnu tačku dnevnog reda. Ima samo dogovor sa predlagačom. Ponovit ću da ja kao predsjedavajući Doma, na bazi rasprave koja je ovdje izrečena, zahtijevam od

Predsjedništva informaciju, odnsono stav Predsjedništva kao nadležnog tijela za međunarodne odnose BiH, vezano za izjave gospodina Tomca, posljednje izjave. Ama kad budemo dobili tu informaciju, onda ćemo dobiti kompletnu informaciju i rasprvljati.

Ko je za usvajanje dnevnog reda kako je navedeno?

Ima li neko protiv?

Svih 13 izaslanika – delegata prihvatile je dnevni red koji ste dobili i kako ga je u stvari predložio Kolegij Doma naroda. Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda.

Ad.1. Odgovori na delegatska pitanja i delegatska pitanja

Odgovore na pitanja su dobili delegat Šefik Džaferović, Nikola Špirić i Sejfudin Tokić, dakle po jedan odgovor, s tim što je Špirić imao još jedan i dopunski odgovor. Ovdje mi je najavljeni kao pitanja od gospodina Jusufovića. Ja preformulisao.

Da li ima još novih pitanja? Za riječ su se javili gospodin Genjac i gospodin Rodić. Izvolite gospodine Genjac.

HALID GENJAC

Zahvaljujem, poštovane kolege i kolegice, cijenjeni gosti, ja imam pitanje za Predsjedništvo BiH i Vijeće ministara, odnosno Ministarstvo vanjskih poslova.

Makedonska policija je 12. februara o.g. uhapsila Asima Sefera i Omera Abdušinovića, studente, državljanе BiH. Sefer i Abdušinović su zatvoreni, mučeni, vrijeđani, ponižavani a Sefer je i brutalno pretučen. Na kraju su 16. februara pušteni bez ikakvog objašnjenja. U međuvremenu je makedonska policija davala izjave o navodnim planiranim terorističkim akcijama ovih studenata i njihovoј povezanostima sa navodnim Le... grupama, nikad ne otkrivajući identitet likvidiranih. Istovremeno ambasador BiH u Makedoniji je u četiri bezuspješna pokušaja zvanično tražio od makedonskih vlasti informacije da bi se moglo ustanoviti identitet uhapšenih državljanа BiH. Podatak je dobio tek od kolega iz bugarske ambasade u Skoplju.

Izbjegavanjem makedonskih vlasti da dostave dokaze i tražene informacije, potvrđuju sumnju da su se nedužni studenti državljanı BiH zatvoreni, pretučeni, ponižavani, samo da bi makedonske vlasti pribavili jeftine poene u međunarodnoj akciji borbe protiv terorizma. Makedonske vlasti nisu još uvijek dostavile tražene informacije, manifestirajući skandalozno neuvažavanje međunrodnog subjektiviteta BiH i njenih institucija. Vlasti BiH su morale energično reagovati.

Prema meni dostupnim informacijama, tek 17. marta o.g. ambasador BiH u Makedoniji pozvan u Sarajevo na konsultacije o daljem djelovanju bosanske diplomacije u Makedoniji. Međutim, istog dana je objaljena informacija da je Predsjedništvo BiH prihvatile poziv za posjetu Makedoniji, pri tom, potparol makedonskog Ministarstva vanjskih poslova izjavljuje da je slučaj sa uhapšenim bosanskim studentima za Makedoniju zvršen i da to ne bi trebalo da utiče na prijateljske odnose između dvije zemlje. To bi moglo značiti da se državljanı BiH mogu neosnovano hapsiti, zatvarati, pri tome i mučiti i ponižavati bez ikakvih posljedica. Zato postavljam pitanje pod jedan.

1. Šta su Predsjedništvo BiH i Ministarstvo vanjskih poslova BiH poduzeli i šta će poduzeti ovim povodom kako bi se zaštitili državljanji BiH i energično spriječili sa jedan opasan presedan postane praksa?

2. Zašto je Predsjedništvo BiH prihvatio poziv za posjetu Makedoniji, upravo na dan kad je ambasador BiH u Makedoniji pozvan na konsultacije u Sarajevo? Da li to znači da je i za Predsjedništvo BiH slučaj završen i da li sup rilikom ugovaranje te posjete uopće vršene konsultacije između Predsjedništva i Ministarstva vanjskih poslova BiH? Molim pismeni odgovor.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahavljujem. Gospodin Rodić izvolite.

DRAGUTIN RODIĆ

Poštovane kolege delegati, cijenjeni gosti, ja bih postavio Savjetu ministara sledeće pitanje. Fond penzijskog i invalidskog osiguranja RS i Vlada RS su raskinuli sporazum o međusobnim pravima i obavezama korisnika prava RS i Federacije BiH od maja 2000. godine i uputili zahtjev fondu FIO Federacije BiH da se pristupi novim pregovorima, kako bi se regulisala zajednička pitanja u ovoj oblasti. Kako organi Federacije BiH ne odgovaraju, pitamo Savjet ministara šta će preduzeti da se ova pitanja urede. Povratnici i penzioneri su dovedeni u težak položaj tako da se i sporazum o zdravstvenoj zaštiti povratnika penzionera ne može primijeniti. Prilažem pisemo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahavljujem. Da li ima jošneko da se javlja za riječ. Gospodin Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo ja sam dobio pisani odgovor na dva poslanička pitanja, naravno ni sa jednim odgovorom nisam zadovoljan, zato predlažem da se ova pitanja smatraju ponovljenim. Naime, pitanje je bilo da li je član Predsjedništva ili Savjeta ministara samostalno zastupati ove organe. Odgovor je uopšten, odnosno poziva se na metod rada Predsjedništva BiH u samom Predsjedništvu. Tražen je konretan dogovor na pitanje može li pojedini član Predsjedništva u situacijama kada pred Parlamentarnom skupštinom BiH zastupa Predsjedništvo on samostalno odlučivati u pogledu izmjene pojedinih zakonskih tekstova, predlaganja novih ili drugih rješenja, pružati određene garancije u ime Predsjedništva bez prethodne konsultacije sa ostalim članovima Predsjedništva i tu me interesuje jasna poslovnička mogućnost.

Drugo, odgovor Savjeta ministara u pogledu strukture zaposlenih. Odgovor ne zadovoljava iz sljedećih razloga. Zahtijevam da se u obliku pisanog materijala kompletuje te da se pokazatelji prikažu u procentualnom iznosu. Na izloženi način će konačno uraditi dio posla koji je obavezan po Zakonu i koji do sada očigledno i ne opravdano nije uraden a odnosi se na nacionalnu strukturu zaposlenih u organima BiH i, naravno, imam jedno konkretnopitanje. Ono može biti upućeno Savjetu ministara i antiterorističkom timu.

Koja je uloga paravojne formacije «Ševe» u prethodnom ratu. Da li je tačno da su odvodili pojedine građane Sarajeva, pretežno Srbe na mjesta gdje su poručenim snajperom,

snajperskom vatrom ubijeni? Dakle, interesuje me taj odgovor. Ima li spoznaja ili informacija o tome. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Za riječ se javio i gospodin Spahić. Izvolite gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, samo želim ponoviti pismeno još jednom i usmeno pitanje, koje sam postavio na početku rada ovog doma a evo sada je već skoro dobar dio, dvije trećine rada ovog doma praktično istekao. Pitanje je potpuno identično. Može se pogledati u svim stenogramima. Zašto Dom naroda BiH ni do ovog trenutka nema nikakvu informaciju o implementaciji odluka Ustavnog suda BiH?

SEJFUDIN TOKIĆ

Kome je pitanje upućeno?

Dobili ste tumačenje gospodine Spahiću, dobili ste tumačenje da poslanici – izaslanici ne mogu postavljati jedni drugima pitanje. Inače bi od ovog sastanka sa približavanjem predizborne kampanje dobili jedno veliko sijelo. A što se tiče zašto, ja kao predsjedavajući nisam tražio tu informaciju, želim vas podsjetiti jedno. Odluka Ustavnog suda je nešto zašto su zaduženi za njihovo provođenje entitetske skupštine, odnosno entitetske strukture vlasti. Ukoliko neko ima potrebu da zatraži informaciju od skupština entiteta o tome, kako se provodi odluka Ustavnog suda, onda bih ja volio da se to zatraži, ja sam spreman zatražiti od skupština, eventualno tu informaciju, ali sasvim sam siguran da ste vi jako dobro informisani o tome u kojoj su fazi primjena te odluke o konstitutivnosti.

Dobro, hoću. Svaki izaslanik – delegat, čak i ako dođe prije sjednice i zatraži nešto kao informaciju, hoću sa zadovoljstvom. Drago mi je da smo se sreli na sjednici.

Ima li još pitanja? Ukoliko nema, zaključujemo prvu tačku dnevnog reda i prelazimo na drugu tačku dnevnog reda.

Ad.2. Zapisnik sa 15. sjednice Doma naroda

Dobili ste tekst zapisnika. Ko se javlja za riječ od onih koji su bili prisutni na sjednici? Niko.

Ko je za usvajanje zapisnika sa 15. sjednice Doma naroda? Svih 14 prisutnih izaslanika – delegata su glasali za usvajanje zapisnika.

Ad.3. Imenovanje članova za zajedničku komisiju oba doma Parlamentarne skupštine BiH za postizanje sporazuma o istovjetnom tekstu zakona o uptorebi i zaštiti Crvenog krsta/križa i naziva društva Crvenog krsta/križa

Kolegij Doma naroda je, formulisao prijedlog da u tu komisiju uđu gospodin Ilić, gospodin Spahić i gospodin Sušac, a naravno, može biti novih prijedloga. Mi smo željeli da rasporedimo ravnomjerno ta pitanja sve izaslanike i pomalo znamo o afinitetu. Gospodin Ilić. Evo ja predlažem da gospodin Novaković preuzme u ovoj fazi pa ćemo vidjeti za sljedeći put, da ne pravimo sad od toga nešto posebno. Prije nego što se izjasnimo o ovom prijedlogu,

dakle, Novaković, Spahić i Sušac, ja bih vas želio podsjetiti Kolegij je, naime, zatražio i poslat ćemo i pismeno to, da sve komisije i svi imenovani članovi u komisijama za usuglašavanji budu svjesni poslovničke odredbe, a to je da njihov izvještaj o postizanju saglasnosti, ili ne postizanju saglasnosti treba da stigne do naredne sjednice. Tako da komisije ne preuzmu funkciju nove procedure, u kome zakazuju sjednice za usaglašavanje pa prekidaju pa zakazuju ili se postigne ili se ne postigne saglasnost, tako piše u poslovniku i komisija je dužna na narednoj sjednici podnijeti izvještaj o tome. To bih molio, utoliko, što se nalazi već puno zakona na usaglašavanju, a komisije prave velike prekide u tom poslu.

Ko je za ovaj sastav komisije, dakle, gospodin Novaković, gospodin Spahić i gospodin Sušac?

Jednoglasno svih 14 prisutnih izaslanika je glasalo za ovaj zaključak.

Ad.4. Izjašenje Doma naroda o izvještajima zajedničkih komisija oba doma o postizanju sporazuma o istovjetnom tekstu

Dobili ste izjašnjenje o dva zakona o Zakonu o pravobranilaštvo i zakona o autorskom pravu i srodnim pravima u BiH. Usaglašeni su zakoni.

Ko je za usvajanje izvještaja o Zakonu o pravobranilaštву?

Ko je za usaglašavanje Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima u BiH?

Konstatujem da je i jedan i drugi zakon u usaglašenom tekstu, odnsono izvještaj Komisije usvojen.

Ad.5. Izvještaj Komisije Kolegija Doma naroda o usaglašavanju Sporazuma o saradnji o borbi protiv međunarodnog terorizma, nezakonite trgovine opojnim drogama, psihotropnim supstancama, organiziranog kriminala između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Turske

Izvještaj ste dobili. Komisija je postigla saglasnost o Sporazumu.

Zahtjev za razmatranje Zakona o prenosu električne energije, regulatori i operatoru sistema u BiH po članu 100. Poslovnika Doma naroda. Kolegij Doma naroda u funkciji komisije usaglasio je da taj zakon ide po proceduri, tako da možemo nastaviti ovu tačku dnevnog reda, obzirom da nemamo rasprave, nego se samo izjašnjavamo o tome.

Ko je zato da se Zakon o prenosu električne energije, regulatoru i operatoru sistema u BiH usvoji u tekstu po članu 100. Istovremeno bih vas upozorio pismo izvinjenje gospođe ministrici Azre Hadžiahmetović koja nije mogla prisustvovati ovom.

Ko je za tekst zakona? – 14

Ko je protiv?

Uz 14 glasova za i 1 protiv. Imamo entitetsku većinu to je očito. Konstatujem da je Dom naroda usvojio zakon o prenosu električne energije, regulatoru i operatoru sistema BiH a i u istovjetnom tekstu je usvojio i ovaj zakon Predstavnički dom, tako da nema potrebe za komisiju.

Zahtjev za razmatranje zakona o administrativnim taksama i tarifa administrativnim taksi po članu 100. Poslovnika Doma naroda. Izvještaj komisije ste dobili. Komisija nije postigla saglasnost. Sada u skladu sa članom 60. glasamo u drugomkrugu po entitetima po članu 60. da bi odluka bila usvojena ne smije biti iz entiteta više od dvije trećine ili više glasova protiv, tako da defakto postavljam pitanje.

Ko je protiv toga da se Dom izjašnjava po članu 100. poslovnika o zakonu o administrativnim taksama i tarifama administrativnim taksi?

Iz RS ko je protiv? – 4

Konstatujem da je više od dvije trećine, te ova procedura nije prihvaćena u vezi izjašnjavanja ovog zakona, a obzirom da ovaj zakon ne može ići ni po kakvoj drugoj proceduri odlukom Visokog predstavnika čekaćemo bolja vremena za ovaj zakon.

Zahtjev za razmatranje zakona o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim taksama po članu 100. Poslovnika doma naroda.

Izvještaj ste dobili. Dakle, Komisija nije dobila saglasnost. Sada u skladu sa člном 100. Poslovnika glasamo u drugom krugu.

Ko je protiv ovog zakona iz RS? – 4

Konstatujem da nije prihvaćena ova procedura.

Zahtjev za razmatranje zakona o sudu BiH po članu 100. Poslovnika Doma naroda.

Izvještaj Komisije ste dobili. Komisija nije postigla saglanost.

Ko je protiv toga da po ovoj proceduri ide ovaj zakon o Sudu? – 4

Zahtjev za razmatranje zakona o ombudsmenu za ljudska prava BiH po članu 100. Poslovnika Doma naroda. Ista je procedura. Radi se o zakonu koji obaveza iz mape puta.

Ko je protiv toga da zakon bude razmatran i usvajan po ovoj proceduri? -4

Konstatujem da nije dobio.

Zahtjev da se zakon o namjeni i korištenju imovine koju BiH dobija po sporazumu o pitanju sukcesije bivše SFRJ razmatra po članu 99. Poslovnika.

Izvještaj komisije ste dobili. Komisija nije postigla saglasnost. Sada u skladu sa članom 60. Poslovnika glasamo u drugom krugu. Ko je protiv toga da se ovaj zakon razmatra po skraženom postupku iz RS? Ima promjena vidite sad je 5 protiv. Dakle, nije ni ovaj zakon dobio, ide u redovnu proceduru.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci u BiH

Ovo je zakon u prvom čitanju. Zakon nije dobio potrebnu većinu u prvom čitanju. Izvještaj komisije ste dobili. Komisija nije postigla saglasnost. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci.

Ko je protiv usvajanja ovog zakona u prvom čitanju? – 5

Konstatujem da zakon o izmjenama i dopunama Zakona o centralnoj banci nije prošao uprvomčitanju i defakto se vraća potpuno u proceduru, obzirom da principi inačela nisu prihvaćeni u ovom domu nakon drugog izjašnjavanja.

Prelazimo na zakon 6.

Ad.6. Zakon o upravnom postupku – predlagač Vijeće ministara

Prvo čitanje je bilo na 15.sjednici Doma naroda. Sada je drugo čitanje. Amandmane u skladu sa članom 89. podnio je delegat Momčilo Novaković. Prvo vodimo raspravu o amandmanima i to bih zamolio da li gospodin Novaković želi obrazložiti svoje amandmane? Hoće. Poslije ćemo ponuditi i Vijeću ministara da iskaže svoje mišljenje o tim amandmanima. Izvolite gospodine Novakoviću.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege delegati, ja sam na ovaj zakon o upravnom postupku podnio 25 amandmana, s osnovnim ciljem da s jedne strane poboljša tekst zakona i s druge strane određena pojašnjenja u nekim članovima zakona predložim i Ustavno-pravnoj komisiji i Domu.

S obzirom da Ustavno-prvna komisija nije prihvatile 23 od predloženih 25 amandmana. Ja moram da kažem da ovo u stvari prestavlja pravi primjer rada u Ustavno-pravnoj komisiji. Nažalost, većina članova Ustavno-pravne komisije, odnosno najveći broj članova Ustavno-pravne komisije nije upuštao se u ovu problematiku, naravno i ne može se u svu upuštati, s obzrom na nivo stručnosti ljudi koji se nalaze u Ustavnoj pravnoj komisiji, tako da jedan broj amandmana koji su sasvim ligični nisu našli mjesto u zakonu. Iz tog razloga sam ponovio amandmane, sa željom da ukažem da način na koji Ustavno-pravna komisija radi je katastrofalan.

Ja ovim putem želim da pitam Ustavno-pravnu komisiju. Šta je problem kod ovih amandmana i imaju li objašnjenje zbog čega neki od njih nisu prihvaćeni?

Također, želim da pitam Ustavno-pravnu komisiju. Jesu li i je li na sjednici bilo pozvano stručno lice koje bi moglo sa stručnog stanovišta pojasniti i odmah da kažem da imam informaciju da jeste, ali da je dobilo amandmane na sjednici i da o tome nije moglo da se izjasni to stručno lice.

Također, želim da pitam Ustavno-pravnu komisiju, odnosno predsjedavajućeg. Zbog čega nisam ja kao predlagač amandmana, eventualno, pozvan pa da dodatno obrazložim ove amandmane, uvažavajući da Ustavno-pravna komisija to ne mora uraditi, naravno, ali opet sa ciljem da ovaj zakon bude kvalitetan i da na prvi način riješi pitanje upravnog postupka. Još mnogo toga bi se ovdje pitanja moglo postaviti, ali, očito je da je samo jedan odgovor. Ustavno-pravna komisija vrlo rijetko, ili gotovo nikad ne uvažava amandmane srpskih delegata. Niti se upušta u stručni dio zakonskih rješanja. Nažalost, u najvećem dijelu ova komisija djeluje kao političko tijelo, ili politički organ a ne kao stručni.

Na ovaj način, ova komisija ne čini dobro ovom domu, ne čini dobro Parlamentarnoj skupštini a ne čini dobro ni BiH. Ja nemam namjeru pojedinačno da obrazlažem ponovo

amandmane. Dao sam obrazloženje i jedino očekujem od Doma da svaki od ovih amandmana zaista jedan ozbiljan način rada.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Samo bih želio podsjetiti sve cijenjene delegate – izaslanike da shodno Poslovniku imaju pravo a i obvezu da prisustvuju svim radnim tijelima, ne samo radnim tijelima kojima pripadaju. Istovremeno bih vas podsjetio da se dostavlja pregled zasjedanja sjednica komisija svim delegatima i izaslanicima i da bi, naravno na tom planu trebali izaslanici – delegati bolje planirati svoju aktivnost, ali podsjetio bih i predsjednike komisija da je Kolegij zaključio da neke komisije nedopustivo blizu zasjedanja Doma naroda zakazuju svoje komisije, tako da ne stigne se proceduralno materijal opremiti i ugraditi amandmani, a definisali smo već na nekim od prethodnih zasjedanja, da sekretar je obavezan da obezbijedi da usvojeni amandmani na nadležnim komisijama, koji su sastavni dio prijedloga teksta budu već u tom tekstu sadržani radi lakšeg praćenja zakonskog projekta. No, ovo je nešto što se tiče bolje organizacije, efikasnosti djelovanja delegata – izaslanika komisija, što uopšte ne remeti proceduru u koju smo krenuli, a procedura defkatno glasi da od 25 ranije predloženih amandmana gospodina Novakovića 21 i 23 su ugrađeni u tekst zakona. Svi ostali amandmani su amandmani koje je komisija odbila, a izaslanik – delegat gospodin Novaković iskoristio poslovničko pravo i ponovo predložio to Domu i Dom će danas, ovaj visoki dom će donijeti odluku o ova 23 amandmana, bez obzira ko je predlagač da li Srbin, Hrvat ili Bošnjak i to po Poslovniku koji smo definisali.

Da li možda od Vijeća ministara. Nema nikakve potrebe. Izgleda da je sve jasno. Da li se neko javlja za riječ? Obzirom da su amandmani već razmatrani na komisiji, da govori uprilog ovih amandmana ili ... javlja se za riječ uvaženi izaslanik Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja želim samo da skrenem pažnju na nešto o čemu je govorio kolega Novaković, naravno što nije dobro. Ukoliko se neko bude upuštao ili bude imao vremena da pogleda 27 amandmana, koji u suštini znače poboljšanje teksta a ne izmjenu suštine zakona i ukoliko ne postoji volja da se ni jedan od tih 27 amandmana ne prihvati, to na samom startu nije dobar znak. Nije dobro i ako je to, naravno posovnički to ne mogu da sporim da se Ustavno-pravna komisija gotovo uvijek dođe u situaciju preglasavanja, pa onda zakonski projekti istu sudbinu dijele ovdje u Domu. Ja bih volio kada bi se upuštali u suštinu kada odlučujemo, a vidjet ćete ako neko od novinara bude u prilici da uporedi ove amandmane gospodina Novakovića koji su odbijeni, dakle uistoj komisiji, da su u narednom zakonu koji će biti tačka dnevnog reda suština tih amandmana prihvaćeni od drugog delegata, koji je za razliku od Novakovića samo pripadnik drugog naroda. Ja sam član Ustavno-pravne komisije. Ja sam više puta pozivao da je dobro možda da se vodi suštinska rasprava a ne ko je predložio amandman da napravimo prohodnost ka dobijanju zakonskih rješenja a ne da već na Ustavno-pravnoj komisiji, nažalost, bude jasna sudbina zakona u Domu. Što će reći da bi sve komisije pa i Ustavno-pravna kojoj ja pripadam trebali ostaviti više vremena na raspravi nego na suštini zakona, da se stvori prohodnost. Neće ovaj zakon, vidite o upravi biti mnogo manjkav i ako se ne usvoje ovi amandmani. Kao što je usvajanje ovih amandmana neće promijeniti suštinu ovih zakona. Ali, mora se jednom testirati i volja. Nije dobro kad delegat iz jednog naroda ponudi 27 amandmana, koji nemaju ni nacionalnu priču ni entitetsku priču ni ne znam koju drugu priču budu jednoglasno odbijeni. To nije dobra poruka. Ja u tom smislu mislim da

kod izjašnjavanja o amandmanima, možda Dom povede računa ukoliko nema snage Ustavno-pravna komisija. Hvala vam lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih vas zaista molio da amandmanima nedajete nikakav prefiks ni srpski ni hrvatski ni bošnjački, oni proceduralno idu svojim tokom i oni će biti prihvaćeni, odbijeni ili, obzirom da je ova rasprava dosta korisna pogotovo za naš budući rad, defakto završena, stiču se uslovi da pristupimo izjašnjavanju.

Jesu li izaslanici – delegati spremni za izjašnjavanje.

Amandman I gospodina novakovića odnosi se na član 9.

Ko je za amandman gospodina Novakovića? – 5

Ko je protiv? – 6

Ko je uzdržan? – 4

Konstatujem amandman I nije dobio potrebnu većinu jer je 5 bilo za – 6 protiv i 4 uzdržana.

Amandman II

Ko je za? – 5

Ko je protiv? – 5

Ko je uzdržan? 5

Amandman nije dobio potrebnu većinu i nije prošao proceduru.

Amandman III odnosi se na član 9. odnosno član 18. i u stavu 3. govori se o jeziku. Oni koji prate, prepostavljam da su skoncentrisani u upotrebi termina bosanski.

Ko je da se amandman III uvaženog delegata gospodina Novakovića usvoji? – 5

Ko je protiv? – 8

Ko je uzdržan? 2

5 za – 8 protiv i 2 uzdržana konstatujem ni ovaj amandman nije prošao.

Amandman IV

Ko je za? – 5

Ko je protiv? – 6

Ko je uzdržan? – 4

Amandman V

Ko je za?

Ko je protiv? – 6

Ko je uzdržan? 4

5 za – 6 protiv – 4 uzdržana.

Amandman VI

Ko je za? – 4

Ko je protiv? – 5

Ko je uzdržan? – 5

Amandman VI

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 6
 Ko je uzdržan? 4
 5- 6 – 4

Amandman VII

Ko je za? 5
 Ko je protiv? – 6
 Ko je uzdržan? – 4

Amandman VIII

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 5
 Ko je uzdržan? 5

Amandman IX odnosi se na član 62.

Ko je za? - 5
 Ko je protiv? - 6
 Ko je suzdržan? –

Amandman X

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 7
 Ko je uzdržan? – 3

Amandman XI odnosi se na član 66.

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 6
 Ko je udzržan?
 5 za – 6 protiv – 4 uzdržana.

Amandman XII

Ko je za? – 6
 Ko je protiv? – 5
 Ko je uzdržan? – 4
 Konstatujem da je amandman dobio potrebnu većinu, glasamo po entitetima.

Ko je iz Federacije za? – nije dobio entitetsku većinu, slijedi usaglašavanje.

Konstatujem da je Kolegij Doma naroda usaglasio navedeni amandman. Znači, amandman XII je prihvaćen i postaje sastavni dio teksta.

Amandman XIII

Ko je za?
 Ko je protiv? – 7
 Uzdržanih – 3
 5 za – 7 protiv – suzdražnih 3.

Amandman XIV

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 5
 Ko je uzdržan? – 5
 5, 5, 5 amandman nije prošao.

Amandman XV odnosi se na član 79.

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 6
 Ko je uzdržan? – 4

Amandman XVI

Ko je za? 5
 Ko je protiv? – 6
 Ko je uzdržan? 4
 5 za – 6 protiv – 4 uzdržana.

Amandman XVII

Ko je za? –
 Ko je protiv? – 6
 Ko je uzdržan? 4

Amandman XVIII

Ko je za? – 4
 Ko je protiv? – 6
 Ko je uzdržan? 5
 4 za – 6 protiv – 5 uzdržano.

Amandman XIX

Ko je za? –
 Ko je protiv? -7
 Ko je uzdržan? – 3
 5 za – 7 protiv i 3 uzdržana.

Amandman XX

KO je za? – 5
 Ko je protiv? – 7
 Ko je uzdržan? – 3

Amandman XXI je sastvni dio teksta, već je ranije komisija ga usvojila.

Amandman XXII

Ko ko je za? – 5
 Ko je protiv? – 5
 Ko je uzdržan? – 5

Amandman XXIV

Ko je za? – 5
 Ko je protiv? –
 Ko je uzdržan? –

Vidim da su delegati – izaslanici vrlo napeti u zadnji trenutak odlučuju kako će glasati svjesni težine odluke.

Amandman XXV i posljednji amandman koji je uvaženi delegat predložio ovom visokom domu je, o kome će se ovaj visoki dom sad izajsniti.

Dakle, pozivam vas ko je za amandman gospodina Novakovića? – 5

Ko je protiv? – 7

Ko je uzdržan? 3

Stekli su se uslovi da uz usvojene amandmane pristupimo izjašnjavaju o cijelokupnom tekstu zakona.

Ko je za navedeni tekst sa ugrađenim amandmanima? – 14

Ko je protiv? niko.

Uzdržanih 1

Sa 14 glasova za – 1 uzdržani glas mogu saopštiti pozitivnu odluku ovog visokog doma, vezano za zakon o upravnom postupku. Sekretaru da li je ovaj zakon usvojen u Predstavničkom domu u istovjetnom tekstu? Predstavnički dom još nije završio proceduru. Prelazimo na zakon o upravi.

Ad.7. Zakon o upravi – predлагаč je Vijeće ministara – prvo čitanje

Dobili ste zakon kao izvještaj nadlženoj komisiji. Ovo je prvo čitanje zakona. Prvo se vodi rasprava o neophodnosti i načelima na kojima je zakon utemeljen. Otvaram rasprvu. Ko se javlja za riječ? Gospodin Rodić. Izvolite.

DRAGUTIN RODIĆ

Dame i gospodo, obzirom da se ovaj zakon o upravi nalazi u prvom čitanju, ja bih rekao nekoliko osnovnih postavki i onoga što se praktično i predviđeno Poslovnikom o radu Doma naroda Parlamentarne skupštine.

Kada pogledamo ovaj zakon, onda je jasno da postoji ustavni osnov i da na principu, odnsono predlog zakona koji je predložio Savjet ministara u tekstu onakom kako je predložio sasvim prihvatljiv i uz određene korekcije u drugom čitanju bi mogao biti usvojen. Međutim, ja želim ovdje danas da razjasnim o nekoliko stvari i mislim da se one vrlo bitne za dalje odlučivanje o ovom zakonu.

Prijedlog zakona koji je upućen u parlamentarnu proceduru je bio sasvim korektan i smatram da bi ovakav kakav je mogao proći prvo čitanje. Međutim, u međuvremenu je održana Ustavno-prvna komisija i raspravljalo se o određenim amandmanima koji su usvojeni u Ustavno-pravnoj komisiji i koji po meni bitno mijenjaju mijenjaju određene stvari kada je u pitanju ovaj zakon.

Želim samo da kažem da je zakon primijenio ime. To više nije zakon o upravi, nego je zakon o državnoj upravi BiH. Po meni je to bilo sasvim nepotrebno iz prostog razloga što je Republika Bosna i Hercegovina, kako stoji u članu 1. Ustava BiH praktično BiH ona nastavlja svoje prvno, međunarodno pravno postojanje, priznato po međunarodnom pravu kao država, znači BiH je država sa svojom unutrašnjom strukturon. Čemu onda i čemu bojazan, ako i

rasprvljamo u ovom Parlamentu, koji donosi odluke na nivou BiH i koji donosi zakone iz svoje nadležnosti, koji su zakoni BiH, zašto je potrebno ugrađivati i određene amandmane koji mogu biti prepreka da se na kraju usvoji ovaj zakon.

Želim, također, da smatram da ponekad imam osjećaj da bez potrebe ulazimo u određene razlike i često imam utisak a maloprije smo govorili o amandmanima, da jednostavno u ovom domu vidimo ko je za koje protiv. Međutim, ja sam uvijek za suštinska rješenja i da dođemo do kvalitetnog zakona a mislim da je ovaj zakon o upravi isto toliko kvalitetan kao i prethodni zakon o upravnem postupku, koji smo maloprije usvojili.

Želim na kraju da kažem do kakvih mi situacija absurdnih dolazimo. Mi smo maloprije usvojili Zakon o upravnem postupku, koji je procesni zakon, a ovo smatramo da je materijalni zakon i u članu 1. Zakona o upravnem postupku jasno se kaže, da ovim zakonom utvrđuju se pravila u upravnog postupka po kojim postupaju organi uprave BiH kada u upravnim stvarima neposredno primjenjuju propise, rješavaju o pravima, obavezama ili pravima od interesa građana, pravnih lica ili drugih stranaka u upravnim stvarima koje su nadležnosti institucija BiH.

Iz tih razloga da ne bi došli ili na sledećoj sjendici tražili zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravnem postupku, bojam se da više vodimo računa o politici nego o ovako bitnim zakonima za BiH. Mislim da, ukoliko, to će biti moje opredjeljenje zakon u izvornom tekstu kako ga je predložio Savjet ministara u prvom čitanju, ja sam za taj zakon, međutim, suštinski ako se mijenja, onda mislim da dolazimo u jednu situaciju koja nije principijelno dobra. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Podsjećam vas, dakle, radi se o prvom čitanju, govorimo o načelima i principima na kojima je zakon zasnovan. Za riječ se javio gospodin izaslanik Šimić.

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodo izaslanici, uvaženi gosti, vrlo ču kratko govoriti, zakon je u prvom čitanju i za mene on zadovoljava principe za rasprvu. Dakle, što se mene tiče ja sam spreman pustiti taj zakon u drugo čitanje. Izlaganje kolege, pak, je bilo o amandmanima. Ja mislim da je prvo potrebno raspravljati o principima, kada dođemo do amandmana, ako sporni amandman prođe, prođe, ako ne prođe molim lijepo. Javio sam se da ovo izreknam što djeluje vrlo nebitno, ali je bitno kad kažem da sam ja potpisnik amandmana na koji je kolega reagirao. Mislim da je rano reagirao na amandman. Hvala lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Ukoliko se niko ne javlja za riječ možemo pristupiti izjašnjavanju o zakonu u prvom čitanju. Ko je zato da se vodi rasprava po članovima, odnosno da se zakon usvoji u prvom pitanju? Zakon o prvi.

Nećete me zbuniti uopšte. U prvom čitanju se usvaja zakon – prvo čitanje. Prema tome, proceduralno poslovnički ja sam u potpunosti jasno rekao.

Ko je za zakon o upravi u prvom čitanju?

Ima li neko protiv?

Konstatujem jednoglasno da je Zakon o upravi predлагаča Vijeća ministara usvojen u prvom pitanju. O amandmanima ćemo raspravljati u drugom čitanju.

Ja bih, inače, zamolio da delegati – izaslanici iskažu veću inicijativu povodom ovog zakona i ukoliko ima potrebe mi možemo zbog nam novonastale okolnosti, ako je šansa da prođe zakon otvoriti proceduru, naknadu davanja amandmana, ukoliko se, naravno, Kolegij složi s tim. Samo navodim kao mogućnost, ali naravno ni govora nema.

O tom potom. Drago mi je da nalazite argumentaciju zato, ali to će Kolegij odlučiti na svojoj sjendici.

Ad.8. Zakon o klasifikaciji opojnih droga, psihotropnih supstanci, prekusora i biljaka – predлагаč je Vijeće ministra BiH – prvo čitanje

Dobili ste izvještaj nadležne komisije. Da li se neko javlja za riječ? Gospodin Novaković, ja sam upoznat da ste vi podnijeli amandmane, ali bih vas molio da govorite samo o principima i načelima zakona.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege, neću govoriti o amandmanu. S obzirom da je amandman uložen i da je komisija raspravljala o njemu i on će ako zakon prođe biti stvar drugog čitanja, ali ono što sam ja u amandmanu rekao tiče se i prvog čitanja. Naime, s obzirom da određene stavke u zakonu, odnosno određena rješenja zakonska su u isključivoj nadležnosti entiteta. Ovdje je prije bilo kakve rasprave u drugom čitanju neophodno dobiti saglansost entiteta. Ja nemam u materijalu saglasnost entiteta, posebno u onom dijelu koji se odnosi na komisiju za koordinaciju strategije o drogama, s obzirom da taj dio, dakle, zadaci koji se daju entitetima su morali biti usaglašeni sa entitetima prije nego što uđe u proceduru prvog čitanja. S toga ja molim, ukoliko je moguće da se prvo izvrši to usaglašavanje pa tek onda uopšte da uđemo dalje u rasprvu oko ovog zakona.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem, ja bih vas zamolio, bez obzira na političke razlike gledanja razlučimo. Ustavno prvi osnov za bilo koji zakon daje Ustvno-pravna naša draga komisija koju neki više vole neki manje, ali je onanaša nadležna komisija.

Što se tiče prvog čitanja, ja bih vas molio da razlučimo. Prvo čitanje jeste opredjeljenje izalsnaika – delegata da li taj zakon uopšte zasnovan na takvim principima da vrijedi razmatrati amandmane ili ne vrijedi razmatrati amandmane inema mogućnosti da vi mijenjate principe. Vi možete ili prihvati ili odbiti zakon u prvom pitanju, a vaša diskusija vezana zato treba da se svede na argumentaciju za jedno ili drugo. Ja se izvinjavam zbog ovog možda i nepotrebnog pojašnjenja za izaslanike – delegate koji jako dobro znaju Poslovnik. Izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja sam u prethodnoj diskusiji pokušao ukazati na dio problema koji su u Ustvno-prvoj komisiji i oni će se, nažalost, ponoviti i o ovom zakonu i niz drugih zakonskih projekata, ali šta ćemo to je srbina valjda držve u kojoj živimo. Ja mislim da je član 3.3.a) Ustava BiH decidan i jasan. Može se desiti da u Ustavno-pravnoj komisiji pobijedi nadglasavanje i ništa nesmeta ovoj državi da se provede ustavna procedura i da zakon bude usvojen u Parlamentarnoj skupštini, ali mi se ovdje naduravamo neke druge priče. Ako, ko kaže da neće biti pozitivan ishod i ko sumnja da možda neće biti pozitivan izvještaj Parlamenta RS da prenese nadležnosti na institucije BiH. To moramo zatražiti. Možda je to složenija procedura ali takvu smo državu izgradili. Ja vas ubjeđujem da je mnogo bolje da radimo u skladu sa Ustavom. Ja poštujem to da je Komisija ustavna donijela odluku, recimo sa 4 – 2 ili 5 – 1 ili, ako nema, takva mogućnost postoji, ali to je gotovo sigurno da nema zakona. Vi se sjećate kod projekta CIPS-a šta smo radili. Mi smo tražili od Narodne skupštine da prenese dio ovlaštenja i dobili smo taj složeni projekt. Ovo je, također bitan projekt i spada unadležnosu entiteta kao dio zdravstvene zaštite, zdravstvene politike itd. Treba zatražiti mišljenje Parlamenta, da prenese i da uđe u ...

Ja nisam, bez obzira što znam da je potreban zakon, nisam spreman van Ustava i nisam spreman da prenosim nadležnosti, jer to nije moj zadatak.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodine Špiriću hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Mogu li završiti, bar što sam ...

SEJFUDIN TOKIĆ

Možete, ali ne možete govoriti o materiji koja nije nadležnost Doma nego je nadležnost komisije. Zaista ne možete govoriti o tome kako je komisija radila.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja sam član komisije hoću da kažem kako je radila.

SEJFUDIN TOKIĆ

Komisija je radila u skladu sa Poslovnikom. Donijela odluku u skladu sa Poslovnikom i ja vas molim da se orjentišete na disusiju o načelima zakona.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja se orjentišem nanačela zakona i govorim šta je problem. Problem je i u Komisiji i u Domu, ali to samo slijepac izgleda u ovoj državi ne vidi. Ja se izvinjavam. Nemate razloga da me prekidate jer govorim o suštini da dođemo do zakona. Dakle, neću da raspravljam ni o principima ni o načelima, dok mi se ne stvori ustavna mogućnost da to radim. Ta ustavna mogućnost po meni ne postoji, a rezultati glasanja će pokazati šta mislim o tome. Ja sam legalista. Ukoliko se delegati izjasne ja ću taj zakon da provodim. Ali, moram kao delegat da kažem svoje viđenje. Hvala vam lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodo predsjedavajući, predstvniци Predsjedništva, Vijeća ministara, želio bih povodom ovog zakona reći da Nacrt zakona o klasifikaciji opojnih droga, psihotropnih supstanci, prekusora i boljaka je jedan od možda najslučajnijih zakona u ovom momentu koji je vezan za funkcije BiH kao zemlje koja je odgovorna zajedno sa drugim članicama UN reagira na jednu od najozbiljnijih društvenih situacija u kojima čitave generacije, zbog toga što nemamo uređenu oblast sgtradavaju, to ne samo mladi nego sve generacije, dakle, cijelo društvo.

Kad je riječ o rasprvi u Ustavno-pravnoj komisiji, mi smo se bavili, kao što znate ustavnimo snovom i obavezom Parlamenta BiH da ovakav jedan zakon doneše. Kao što vam je poznato, mi smo utvrdili ustavni osnov za razmatranje ovog zakona i predlagач je potpuno legitiman, to je Vijeće ministara, Ministarstvo civilnih poslova.

S druge strane polazili smo od toga da je riječ o jednoj vrlo delikatnoj oblasti u kojoj to nije reducirano samo na pitanje djelatnosti službi unturašnjih poslova ili kako se već zovu unutar strukture BH društva, nego da je riječ o oblasti u kojoj se moraju konstituirati nove institucije i zato su principi i načela na kojima počiva ovaj zakon za komisiju potpuno dobro postavljeni, jer odgovaraju suvremenoj organizaciji modernih država i društava u borbi protiv droga, širenja droge i svega onoga što eksperti u toj oblasti poznaju i te institucije koje su ovdje nominirane na temeljima principa i načela izgradnje ovakvog zakona u cijelosti odgovaraju standardima Evrope i svijeta. Mislim da je konačno vrijeme da mi ne uvodimo nepotrebno pitanje konflikta nadležnosti, različitim institucijama i ne prejudiciramo stvari koje supotpuno, rekao bih sasvim otvoreno mimo ove rasprave o principima i načelima, gotovo izmakle kontroli u zemlji kakva je BiH u regiji kakvoj BiH djeluje. Smatram ovaj zakon, možda jednim od najvažnijih zakona koji ćemo mi usvojiti. Smatram strukture koje su izvedene iz zakonskih rješenja iz principa i načela ovog zakona i poziciju Vijeća ministara koje je izašlo sa ovim zakonom, u toliko važnijim da bih volio da sve ono što mi možemo učiniti danas jeste da poštuјemo činjenicu da je ovo faza rasprave o principima i načelima. Također, zamolio bih vas da se koncentrišemo na činjenicu da ništa uprincipima i načelima ovog zakona ne narušava nikakve interese strateške, naprotiv, objedinjava i gradi jednu normalnu poziciju državnih institucija na svim razinama društva.

To što se nekom svida ili ne svida što se u ovoj oblasti postavlja red i što se u ovoj oblasti postavlja princip subordinacije da budem sasvim otvoren, to je jedna pozicija o kojoj nema više nikakve dikusije u modernom svijetu. U ovoj oblasti svugdje u svijetu, u svakoj zemlji u svakom zakonu ta djelatnost se organizira na ovaj ili sličan način nikako ispod ovih standarda i ja, naravno zahvaljujem na komplimentima Komisiji za ustavno-prvna pitanja, s obzirom da su oni izrečeni s punom pažnjom i na činjenicu da u njih dјeluju tako ugledne ličnosti kao što su gospodin Ivo Živković, gosodin Sušac, gospodin Nikola Špirić, gospodin Rodić, gospodin Džaferović. Većina od njih je vrlo iskusna i u političkom ali rekao bih i u onom pravnom smislu dovoljno odgovorna da predlažući Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, da se u ovoj proceduri izjasnimo na način kako smo to činili za prethodne, nadam se i za buduće faze rasprave o mogući normalan tok razmatranja ovog zakona, uvažavajući svu mogućnost poslovničku da gospoda koja nisu zadovoljna time što Ustavno-prana komisija u skladu sa svojim poslovnikom nije prihvatile neke amandmane. Oni te amandmane afirmiraju na sjendici Doma naroda i to je Poslovnik bitno, kako bih rekao kvalitetno riješio, jer je zaštitio integritet svakog poslanika i onemogućio bilo kakvo preglasavanje. Nego je omogućio debatu i u Komisiji i u javnosti i ja mislim da ne bi trebalo

tu stavljati te zamke, jer nikada Ustvno-pravna komisija nije bila ona prepreka koja je onemogućila da na bilo koji način poslovnički može amandman ili neki zakonski projekat nekog delegata. Prema tome, mislim da te primjedbe ne stoje, a ovaj zakon smatram izuzetno važnim imolim da se pristupi izjašnjavanju po Poslovniku.

Ako Poslovnik ne odgovara našim kolegama nekim iz Doma naroda, meni ili nekom drugom, postoji uvijek procedura normalno da se pokrene postupak za izmjenu Poslovnika. Ja sam upozorio mi ne možemo zamjenjivati teze. Ako je Poslovnik usaglašen i usvojen u ovom domu, taj poslovnik se mora poštovati dok postoji. Ako postoje primjedbe na poslovnik i na tok rapsrave povodom poslovnika, ja sam prvi bio spreman da o tome razgovaramo. Mislim da kad dođe program rada Doma naroda da ćemo o tome otvoriti debatu i da je to omogućeno današnjim dnevnim redom i zato mislim da ćemo oko toga svakako razgovarati, ali ne bih htio da suštinu, rekao bih našeg oslučivanja danas o ovom zakonu zamijenimo za razgovor o poslovniku i pozicijama Ustavno-pravne komisije i Doma naroda.

SEJFUDIN TOKIĆ

Kod vas je isto replika.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, kada bi mi neko dao zadatak da lijepo pričam o zakonu, ja bih tako lijepo pričao evo kao što je Ibro Spahić pričao o zakonu, jer nije budućnost BiH u lijepoj prići o zakonu nego da se mi ponašamo u skladu sa Ustavom i stvorimo prepostavke da se taj zakon doneše. Dakle, neću da pričam o zakonu. Neću da pričamo principima zakona. Ne mislim da je loše imati taj zakon, ali hoću da se provede ustavna procedura. Rekao sam, dakle, ne mogu da vršim prenos nadležnosti jer je Ustav BiH jasan. Da se možemo nadglasavati, preglasavati i to je jasno, ali ja vas molim, nemojte govoriti kako je neko za zakon a neko je protiv zakona. Ja sam zato samo da se poštujе Ustav države u koji smo se zakleli. Ako mi se nađe u Ustavu da je ovo ustavna materija ja ću da dignem ruku zašto da ne. Ali, ako toga nema, onda naše ndmudrivanje umjesto aktivna politika da se obratimod a se prenesu nadležnosti nas dovodi da nemamo zakona i ja mislim da mora javnosti posve biti jasno da oni koji glasaju protiv ne spore zakon, ali da je ovdje igra Bosna i Hercegovina sa entitetima ili BiH bez entiteta i to je posve jasno. Ako je igra, molim lijepo da učestvujemo u igri. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Replika je ili?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Za riječ se javio predsjedavajući Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Uvaženi delegati – izaslanici, ja sam u velikom procentu izgubio volje i simpatije za repliku od kako predsjedavam iz sasvim razumljivih razloga, ali sam osjetio potrebu, obzirom da sam na sličnim pitanjima i ranije replicirao da iskažem nekoliko bitnih stvari koje nisu po meni politički korektne a izrečene su danas u diskusiji.

Prvo, potenciranje, a ono se već ponavlja logikom da kad se ponovi nešto da se moće prihvati istina kako kad nešto kao ko biva predlažu izaslanici – delegati iz RS se ne prihvati,

ima za namjeru delegitimiranje ili nešto ne daj Bože nešto protiv tog entiteta ili protiv tih delegata – izaslanika, ne stoji i nije korektno tako navoditi, jer ja nisam uočio da je iko diskutovao i na takav način navest ču primjer maloprije kada je pet zakona, koje je OHR proglašio, a ovaj dom i svi predstavnici entitetskih i državnih struktura vlasti se potpisali, obavezali da će te zakone usvojiti, bez ikakvog posebnog obrazloženja, izaslanici iz RS odbili, a ja ču se usuditi po logici koja je već prepoznatljiva, danas čemo odbiti pa čemo prihvati što je moguće kasnije. To govorim zato što imam iskustva i sa Zakonom o jedinstvenom pasošu i sa ova zakona koja su usvojeni itd. Vidite, niko o tome nije govorio niti ima potrebe da govoriti, ali kad govorimo o ovom zakonu, ja vam želim gospodo iz, kako vi govorite iz RS prvo dati do znanja Republika Srpska nije nacionalna, nacionalni entitet. Tamo ne žive samo Srbi. To je entitet ravnopravnih Bošnjaka, Srba i Hrvata. Dakle, ništa nije ekskluzivno posebno.

Drugo, Republika Srpska ne može i ne treba.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim da se držite dnevnog reda nije Republika Srpska na dnevnom redu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Pogotovo replika a potom i diskusija gospodine Špiriću. Pogotovu s aspekta činjenice da je u obrazloženju ovog zakona navedeno nešto što se potpuno izostavlja, to je da se zakon donosi na bazi člana 3.tačka 1. nadležnosti institucija BiH za provođenje međunarodnih krivičnih propisa. Ili, pak u razlog za donošenje zakona, ja nisam uočio da je to iko negirao stoji čak i ovo što po meni nije neophodno, ja se čak i ljutim kad Vijeće ministara to radi, da je Vijeće ministara u svom programu rada za period mart-decembar predvidjelo donošenje ovog zakona, da je nacrt zakona izradila i usaglasila radna grupa sastavljena od predstavnika Ureda visokog predstavnika, predstavnika Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova, ministarstava zdravstva oba entiteta i povrh svega da još nešto kažem. Ovu materiju zemlje Evrope su usaglasile kao jedinstvenu materiju u okviru Evropske Unije. Sad ako vi nalazite za shodno da na ovom zakonu koji je, kao što je rekao prethodni gospodin Spahić predstavlja jedan od bitnih elemenata ozbiljnosti ove države sprem obaveza po onome što se stalno proziva institucije BiH a ne date im nadležnost, onda zaista mislim da raspravljamo o nečemu što me podsjeća na predizborne kampanje prošlih vremena. Mi se u predizbornoj kampanji trebamo utrkivati, ali trebamo se utrkivati u tome ko će ovu državu do izbora što funkcionalnijom napraviti u interesu oba njena multietnička bosanskohercegovačka entiteta i sva tri konstitutivna bosanskohercegovačka naroda i svih ravnopravnih građana. Hvala.

Uvaženi izaslanik Novaković ima repliku.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Mi se izgleda dlegati ili ne čujemo ili ne razumijemo na ovim sjednicama. Ja nisam čuo da je ovdje iko pomenuo nacionalnu Republiku Srpsku i ne vidim zašto neko sada priča o nacionalnoj Republici Srpskoj kad to niko nije ni pomenuo. Taj danas, ja taj pojam nisam čuo gospodine Tokiću i to je izgleda vaš problem, odnosno vaša izmišljotina danas.

Što se tiče odbijenih zakona, odnosno procedure zakona nametnutih od strane Visokog predstavnika nije razlog ono što je gospodin Tokić rekao nego ono što smo mi prošli put rekli. Hoćete li vi nama vjerovati ili nećete, to je drugo pitanje. Ali, mi smo jasno rekli i tada i sada

ponavljam. Principijelno smo protiv usvajanja zakona koji se po hitnom postupku predlažu od strane delegata i ovog i svakog drugog ćemo biti protiv ako delegati predlažu po hitnom postupku.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Molim da se držaite tačke dnevnog reda, da se ne vraćate na prethodno.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Odgovaram samo, radi se o replici i normalno moram replicirati na ono što smatram da je potrebno da se replicira.

Što se tiče ovog zakona, ne spori niko potrebu i da se ovo na jedinstven način uradi kao u ostalim zemljama Evrope. Je li to neko spori ovdje? Gospodo, dajte da to uradimo kao u istalim zemljama Evrope, naravno, uvažavajući ono što je kod nas. Nije tačno da ne dira principe. Čini mi se član 21. kaže da će se komisija finansirati iz budžeta entiteta. Je li neko pitao entitete hoće li da finansiraju komisiju ili neće? Nije, a normalno je da finansiraju tu komisiju. Evo ja kažem da je normalno da je finansiraju. Neko je morao da ljudima kaže ili razgovara sa njima i dogovori da oni to finansiraju, jer ne možemo narediti s ovim zakonom, kao što to pokušavamo uraditi. Mi na to upozoravamo ovdje. Uporno nam se prišiva kako smo protiv zakona. Nećemo ništa promijeniti u zakonu gospodo kad usaglasite sa entitetom finansiranje. Ništa nećemo promijeniti. Izglasaćemo ga po hitnom postupku. Nemojte molim vas.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Novakoviću. Za riječ se javlja gospodin Džaferović. Pošto sam ovdje u funkciji predsjedavajućeg, izvolite govoriti, ali ja sam imao netačan navod pa će poslije vas.

SEJFUDIN TOKIĆ

Izvolite replika a potom diskusija gospodina Džaferovića.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne radi se o replici nego o netačnom navodu, jer uvaženi predsjedavajući kolega Tokić je rekao da je stručna komisija sastavljena iz sastava Ministarstva civilnih poslova i komunikacija i entitetskih ministarstava i OHR-a postigla saglasnost. Mene bi stvarno radovalo da je to tako. Ali, ja imam informaciju, imam u dopisu u kojem se izražava ozbiljna rezerva da te saglasnosti nema. Ja vas molim, stvarno, nije mi cilj da se nadmudrujemo. Ja bih volio da mi se doneše pismeno gdje je postignuta saglasnost, a ja će vam pismeno dostaviti rezervu. Ti, za koje se kaže da su učestvovali u davanju saglasnosti. Dakle, samo u tom smislu. Ne govorim napamet. Hvala vam lijepa.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ne kao replika. Ja sam samo pročitao ovaj tekst da ne bi bilo nejasnoća. Nisam ja taj koji će arbitrirati. Izvolite.

IBRAHIM SPAHIĆ

Ja mislim, poštovani gospodo predsjedavajući, ja mislim sasvim jasno da ja nisam govorio o problemima u smislu organizacije države, koji narodi ... kako političke partije, koje generacije ... moja replika u suštini je ovakva. Ja uvijek se iznenadim kada u trenutku kada trebamo u normalnoj proceduri poduprijeti, recimo u prvom čitanju zakon koji ima svoje principe, za koje se slažemo a evo i gospodin Novaković je rekao neka budu baš potpuno evropski standardi i niko se pritiv toga ne bori.

U ovom zakonu, onda se pojavi neko pismo koje je negdje doplavilo u Dom naroda i meni je žao, ja cijenim gospodina Špirića, ja bih se sa njim volio dopisivati i da ga obavještavaju redovno ministarstva, Predsjedništvo, članovi Predsjedništva Vijeća ministara, ja sam tu praksu već prepoznao na zadnjoj sjednici Ustavno-pravne komisije i mene zanima jednoslovno da li mi radimo posao koji je posvećen predmetu rada? I ako kažemo prirodi stvari to bi bilo ... je, ovdje koji je dramatičan za BiH. Ako je u prirodi stvari našoj da se pozabavimo ovim problemom, daj da se pozabavimo ovim problemom a ja mislim da droga, opojna sredstva ne poznaju uopće nacije, religije, partije, generacije, ljude polove, homoseksualce, lezbejke, biseksualce, heteroseksualce ne poznaje to. Ovo je problem sa kojim smo mi suočeni. Oni poznaju transport, poznaju proizvodnju kriminal, krijumčarenje, direktni udar na čovjeka. To je problem ovdje. Nemojte da zamajavamo se institucijama ovdje, da li je to entitetsko, da li je to novi neki policijski sistem, struktura, da li neko ima nešto opasno p... centralnoj komisiji ili kancelariji, šta će ona rediti, kome će dati naloge itd. Mi uspostavljamo zakon u oblasti u kojoj nemamo zakona. A kad je riječ o ovome našto, što je potpisao ministar nadležan u Vijeću ministarstava i poslao nama dokument, u kojem postoje ova zakonska rješenja i u koje nas je obavijestio službeno da postoji ovo o čemu je govorio gospodin Tokić, saglasnost. To je fakt koji imamo u rukama. Mi drugih dopisa nemamo, ni Ustavno-prvna komisija ni Dom naroda danas nema nikakvih drugih informacija ni od koga, ni od jednog sudionika koji je ovdje pobrojan u ovom dokumentu i kada smo se mi odlučivali o ovome, mi smo bili sigurni da iza toga stoje stvarno napor i čitave društvene infrastrukture da se suoči sa problemom i da bude efikasan u rješavanju tog problema, a ne da bude danas diskusija nakon svega oko toga, da to u stvari ne postoji.

Ako je meni dozvoljeno, pošto sam se javio za repliku, a ja bih želio da kažem da je jako opasno, da Vijeće ministara dostavlja dopis Parlamentu, Domu naroda, Ustavno-prvnoj komisiji u kojem garantuje svojim potpisom ministra i Vijeća ministara da je postignuta saglasnost, a da na sjednici dobijemo informaciju u bilo kojoj formi usmeno i pisano da saglasnosti oko toga nema. Mislim da se s tim kolega Špirić slaže i da je vrlo čudna ta politika, ukoliko postoji proces normalnog rada u ministarstvu odgovarajućem, da on izvede tu proceduru, uvede nas upostupak jer je to zakonski ovlašteni predlagač u skladu sa Ustavom i sa interesima društva, da se pojavi nakon svega toga kad uđemo u fazu prvog čitanja dokument koji kaže ili izjava koja kaže to nije tačno. Zato molim, pošto se razgovara o principima i načelima, pošto nam je stalo svima očito izjave gospodina Špirića i gospodina Novakovića, Tokića, mene i drugih, koji će eventualno učestvovati, jasno je da smo svi zainteresirani za problematiku. Dajte da se koncentrišemo na pitanje odnosa prema ovom. Mi imamo zakon i možemo izaći iz ovog.

Predlažem da izademo iz ovog na korektan način.

SEJFUDIN TOKIĆ

Za repliku, netačni navod se dobija prioritetno riječ, ali to istovremeno podrazumijeva da se ne može govoriti duže do tri minute. Izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Uvaženi delegatu Spahiću Ibrahim paša, vidite, da, da, absolutno ja stojim iza svega što sam rekao.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja bih molio gospodina Džaferovića da ne šapće diskusiju.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Da mi ne došaptava. Nema paljenja na guranje. To morate zaboraviti nego ima Ustav, bez obzira da li se kom svidio ili ne. Nije prvi put da Vijeće ministara kaže da je postignuta saglasnost pa da saglasnosti te nemamo. A kad ja pokrenem pitanje odgovornosti Savjeta ministara, onda je gospodin Ibro Spahić uz eksperte a sad mu moram, javnosti radi, pričati priču o ekspertima. Samo što će oni vas uspjeti u to ubijediti mene neće i tu je razlika velika. Nema saglasnosti gospodine Spahiću. Ne postoji saglasnost. Nemoguće, e sad Nikola Špirić za razliku od ostalih uvažava i Vladu Republike Srpske i Vladu Federacije i jednog ministra i durgog ministra i člana Predsjedništva i predsjednika Parlamenta i naravno, da kao delegat koji hoće da se uredno pripremi za sjednicu tražim viđenje svih onih koji su po Ustavu nadležni, e to je razlika između mene možda i vašeg pristupa u kojem bi dobro bilo na brzinu pogurati nešto. Nije psorno, rekao sam, neću da diskutujem o principima. Ne sporim principe. Sporim proceduru i ono što ste vi rekli ja se slažem. Nemamo tu informaciju a ono što Nikola Špirić nudi daj da je tražimo. To je razlika.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem uvaženi dleegatu Špiriću, ali bih vas molio nemojte baš toliko jasno transparentnog ovoriti da ne govorite o tački dnevnog reda. Ako je sad tema, razgovaramo o principima, zaista bi trebali razgovarati o principima. O ustavnom osnovu se razgovaralo na Komisiji. To što je Vijeće ministara navelo ovu rečenicu, da li je ona sporna ili ne sporna, ja sam je kao ilustrativnu naveo, čak sam dao negativnu konotaciju, jer ja ne mislim da je Vijeće ministara tijelo koje treba da donosi zakone, prijedloga na bazi mišljenja entitetskih, nego da koristi svoje nadležnosti i da radi u skladu sa Ustavom i nemojte legitimirati da to ima ikakvih relevantnosti sa ovim. Dakle, ustavni osnov postoji, legitimno tijelo koje je jedino nadležno da kaže u ovom domu, prema sadašnjem Poslovniku i Ustavu je Ustavno-pravna komisija. Ovlašten je predlagač. Imamo prvo čitanje. Ima mogućnosti da ovaj tekst popravljamo u amandmanima. Ja mislim da je dosta rečeno, ali evo već se za riječ ranije javio gospodin Džaferović, daćemo riječ gospodinu Džaferoviću i onda mislim da možemo pristupiti izjašnjavanju. Izvolite.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo i ako je diskusija, ja se nadam da će biti kraća od vremena koje je predviđeno za repliku. Ja sam izašao samo da kažem da podržavam principe na kojima je utemeljen tekst ovog zakona o klasifikaciji opojnih droga i psihotropnih

supstanci i da pored ustavnog osnova koji je precizno naveden u obrazloženju zakona kažem da usvajanje ovog zakona predstavlja i obavezu BiH, dovoljno je pročitati samo član 1. teksta zakona koji kaže. Ovim zakonom utvrđuju se pravila o provođenju odredbi Jedinstvene konvencije UN o opojnim drogama iz 1961.godine, izmijenjen i dopunjena protokolom iz 1972.godine o izmjenama i dopunama Jedinstvene konvencije UN o opojnim drogama iz 1961. godine UN Konvencije o psihotropnim supstancama iz 1971.godine i UN Konvencije protiv nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim supstancama iz 1988.godine, u daljem tekstu konvencije. Zakon treba da uredi pitanja, dakle, uređuje se klasifikacija opojnih droga, psihotropnih supstanci, uspostavljanje komisije za koordinaciju strategije po pitanju druga i uspostavljanje centralnog ureda za droge.

Dakle, zakon osim što je, naravno nasušna potreba BiH je, istovremeno i ispunjenje obaveza koje BiH ima prema međunarodnim pravnim aktima koji su dio pravnog poretku BiH i koje su, ako hoćete i nadređene propisima koje donose domaćini organi u BiH. Prema tome, ja podržavam principne na kojima je utemeljen ovaj zakon. Toliko.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Ja mislim da smo zaključili raspravu, ukoliko se još neko nije javio za riječ. Zaključujem raspravu. Hajde.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ovdje je rečena jedna činjenica koju moram zaista, neću više izlaziti ali moram, obratite na nju pažnju. Ponoviću, nije sporno usvajanje zakona i nije sporna obaveza gospodo, ali gdje piše u ovom obliku i u ovoj proceduri i na ovaj način. Nemojte te stvari gospodine da mijesate jer vi ste pravnik, ja očekujem od vas da vi to ne mijestate. Dakle, nije sporan zakon ljudi, sporna je procedura.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dobro. Nije rasprava o proceduri gospodine Novakoviću. Rasprava je o načelu i principima. O proceduri se raspravljaljalo i o ustavnom osnovu na tijelu koje se zove Ustavopravna komisija. Ja, zista bih vas molio, pazite, logično je da u Domu postoje različita politička stajališta, ali ne možete po svakom neslaganju replicirati, ali naravno i možete. Izvolite gospodine Džaferoviću.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Imam potrebu, ja sam izašao i kao delegat ovdje iznio svoj sud i svoje mišljenje, naravno jer sam ja pravnik i po mom stručnom, pravničkom ili pravnom mišljenju nije sporna ni procedura i ja sam iznio razloge gospodine Novakoviću i kao čovjek i kao delegat imam pravo da to ovdje kažem i da to obrazložim i ne dozvoljavam nikome da mi uskraćuje to moje pravo. Toliko i hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Stekli su se uslovi da se izjašnjavmao. Razgovaramo o principima zakona. Postoji mogućnost da tačku dnevnog reda koji se zove prvo čitanje zakona o

klasifikaciji opojnih droga, psihotropnih sredstava itd. ... podprocedure, nego se zove prvo čitanje – načeli i principi.

Ko se slaže sa načelima i principima a prije toga bih zamolio članove Vijeća ministara da uz svo dužno poštovanje što su tu bar isključe zvono svojih mobitela, jer to ometa rad ovog visokog doma.

Ko je za zakon o klasifikaciji opojnih droga, psihotropnih supstanci, prekursora i biljaka za usvajanje u prvom čitanju?

Ko je protiv? Iliču, moraćete dići adekvatan, ili ste zakasnili za glasanje? – 4

Ko je uzdržan? – 1

Konstatujem da je ovo situacija vrlo jasna, da zakon ide na usaglašavanje u prvom pitanju u Kolegiju Doma naroda i koji treba biti provedeno u naredna tri dana, shodno Poslovniku, kojeg ćemo se pridržavati i pokušati ga što efikasnije realizirati.

Ad. 9. Zakon o sukobu interesa u ustanovama vlasti BiH – predlagač Vijeće ministara

Da li od Vijeća ministara neko ima potrebe da se javi za riječ i da nešto kaže? Ne. Otvaram rasprvu. Dobili ste zakon, dobili ste izvještaj nadležne komisije. Ovo je prvo čitanje zakona. Prvo se vodi rasprava o neophodnosti i načelima na kojima je zakon utemeljen, a poslije ide u amandmanima.

Ko se javlja za riječ? Gospodin Divković pa potom Novaković. Izvolite.

IVO DIVKOVIĆ

Predsjedavajući, niste vi vidjeli kojom brzinom smo mi to.

SEJFUDIN TOKIĆ

Potezali ste ruke u istom momentu, ali tvoja je bila brža.

IVO DIVKOVIĆ

Hvala predsjedavajući na datoј riječi kom brzinom. Ja ću iskoristiti priliku prvo da i ovom domu i građanima BiH čestitam prijem u Vijeće Evrope. Mislim da je to na neki način priznanja i ovom domu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Pa jeste, ali nije tačka dnevnog reda, a korisnije bi za Vijeće Evrope bilo da se posvete tački dnevnog reda i poštivanje Poslovnika.

IVO DIVKOVIĆ

Hvala na upozorenju gospodin predsjedavajući, ako tako nastavite bolje da ja odmah završim.

Kad je u pitanju sam zakon o sukobu interesa u ustanovama vlasti BiH, ja cijenim potrebu donošenja ovog zakona, osobito to da je to zadaća koju smo na neki način dobili u deklaraciji Vijeća za provedbu mira održanog u Briselu, kako to ovdje stoji i zakon bi trebao

jasno biti pozitivan, u skladu sa pozitivnim demolratskim iskustvima zemalja koje imaju mnogo dužu demokratsku tradiciju nego što ima BiH i u tom smislu, apsolutno, podržavam donošenje zakona.

Međutim, moram reći kad je predloženi tekst zakona u pitanju da je zakon izuzetno komplikiran po meni i sa rješenjima koja u osnovi dovode u neravnopravan položaj ponekad one na koje se odnose. Da je komplikiran, to priznaje i autopredlagač koji kaže u svom obrazloženju u tom smislu nema dvojbe da će zakon naići na kontraverze i različite ocjene itd. da ne čitam dalje, a da dovodi u neravnopravan položaj one na koje se odnosi, to se može vidjeti recimo u članku 15. stav 2. zakona kad se govori o ljudima koji rade na fakultetu, jer prihvata samo da ostanu raditi ljudi na fakultetu oni koji sad rade, a oni mlađi ljudi koji bi sutra trebali da apliciraju da predaju na fakultetu itd. nemaju tu šansu ako budu u nekom od domova ili budu u nekoj izvršnoj vlasti i obrnuto.

Zbog toga je, čini mi se bilo od strane predlagača mnogo prirodnije da je definirao da je, recimo, obveza poslanička profesionalizam, odnosno profesionalizacija i time na taj način razriješio sve dileme oko tog zakona ili ako to nije želio onda je imao drugu opciju, drugu varijantu koja je, koja mi se činila isto tako bolje rješenje, a to je da se više držo stajalište privremenih izbornih pravila, koji su po meni na vrlo logičan i korektan način razriješila ovaj sukob interesa u institucijama vlasti BiH. To su ovako stvari koje mislim da treba iznijeti za ovom govornicom. Iznosim jasno svoja osobna stajališta itd. prije nego što se uopće izjasnimo oko zakona u prvom čitanju, ja osobno mislim da bi bilo jako dobro da predlagač zakona, ovaj zakon povuče iz procedure i da ga preradi na jedan od ovih principa o kojima sam govorio, ponovo ponudio proceduru. Toliko i hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Da li se još neko javlja za riječ? Javlja se gospodin Novaković. Izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Kolege delegati, prvo da kažem da bi podržao prijedlog gospodina Ive Divkovića, naravno ukoliko je to uopšte poslovnički sada moguće, ali bih podržao taj prijedlog i iz razloga koje je on iznio ali i iz još nekih razloga. Naime, ovdje je vrlo značajan jedan princip na kome, koji je ugrađen u ovaj zakon, a to je princip subordinacije zakona i institucija vlasti BiH i entitetskih zakona. Naime, mi znamo da u našem prvnom sistemu, u pravnom sistemu BiH ovakvog kakav jeste, taj princip ne postoji. Dakle, zakonima se ne može, znači ne može imperativnom normom obavezivati entiteti na donošenje zakona, ali, naravno može se dogovoriti kroz prenos nadležnosti ili na drugi način dogovoriti da i entiteti donešu takve zakone. To je vrlo značajno. Mislim da to nije problem i da se to može ugraditi, ukoliko se, naravno, prihvati i uraditi ukoliko se prihvati prijedlog gospodina Divkovića. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Da li se još neko javlja za riječ?

Poslovničko samo obrazloženje. Vijeće ministara kad je dalo zakon u proceduru, ono nema mogućnosti da ga uzima iz procedure i vi se možete samo kao delegati – izaslanici izjasniti za ovaj zakon o načelima i principima, čime procjenjujete da li zakon ima ikakve principe ili ne. Ja sam zaključio već raspravu gospodine Spahiću.

Ko je za ovaj zakon? – 3

Ko je protiv ovog zakfona? – 7

Ko je uzdržan? –

Konstatujem da zakon nije prošao u prvom čitanju, što jeste vratiti Vijeću ministara na način da je ovaj visoki dom protumačio da ovaj zakon ne odgovara prihvatljivim principima i načelima na kojima bi trebao biti zasnovan. Zahvaljujem delegatima – izaslanicima na raspravi i učešcu. Pelazimo na narednu tačku dnevnog reda.

Ad.10. Zakon o Agenciji o informaciji i zaštiti BiH – predlagač je Predsjedništvo BiH – prvo čitanje

Dobili ste zakon kao i izvještaj nadležne komisije. Prvo vodimo raspravu o neophodnostima i načelima na kojima je zakon utemeljen. Sa nama sjednici prisustvuje i uvaženi predsjedavajući Predsjedništva BiH gospodin Beriz Belkić. Ukoliko predsjedavajući želi uzeti riječ, mi ćemo dati. Nema potrebe. Otvaram raspravu u prvom čitanju po ovom zakonu. Ko se javlja za riječ? Gospodin Spahić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, gospodine Belkiću, predstavnici Vijeća ministara i gospodo iz međunarodnih institucija i medija, želim samo reći da u vezi sa današnjom tačkom dnevnog reda je Komisija za ustavno-pravna pitanja, razmatrajući zakon o Agenciji za informacije i zaštitu BiH obavila raspravu i kao što ste vidjeli iz izvještaja sastavni dio ovog zakona postali su amandmani koje smo podnijeli i usvojili, razmotrili, usvojili na ovoj sjednici. Pošto je riječ o načelima i principima i pošto je riječ o jednom vrlo jasnom određenju ovog doma spram ovog zakona, želim samo reći da je nesporno da su članovi Komisije koji su ... usvojili stav da je ovaj zakon predložen od strane ustavno-nadležnog predlagača, da je u skladu sa Ustavom BiH i da je zakon jedan od, možda najznačajnijih dokumenata ovog parlamenta u ovom mandatu, pripremljen za rasprvu u Domu naroda i da preporučujemo da se u prvom čitanju podrže principi i načela iz ovog zakona. Dakle, s posebnim naglaskom da su pozicije Parlamenta BiH, u vezi sa nadzorom nad zakonitošću rada ove institucije, precizno definirane u onim odredbama amandmana koje su prihvaćene na samoj komisiji i koje do kraja uspostavljaju kao i u svim parlamentarnim demokracijama potpunu neovisnu parlamentarnu kontrolu nad zakonitošću rada ove agencije. To je prvi princip koji je bitan za ovaj dom i da Predstavnički dom Parlamentne skupštine BiH.

S obzirom da sam u zakonu, zakonskoj regulativi, vezano za rad Agencije za informacije i zaštitu BiH od samog početka posebno insistirao na ovoj oblasti nadležnosti zad zakonitošću rada, smatrao sam važnim da se u poglavljju osam definiraju vrlo jasno odgovornosti tijela koje će djelovati kao nadzorni komitet u ime oba doma Parlamenta i to smatram jednim od temeljnih principa djelovanja ove agencije, odnosno kontrole nad radom ove agencije.

Vi znate da u kontekstu diskusije koja se vodi u društvu o različitim poslovima vezanim za ovu vrstu agencija u BiH, centralno pitanje je uvijek bilo kako će kontrolu nad tim organima vršiti Parlament i kakva će biti uloga Predsjedništva, Vijeća ministara i Parlamenta u odnosu na rad ove agencije.

Također, bih htio naglasiti, da samo u našoj debati o ovom zakonu jasno rekli da i izvršni inspektor koji će djelovati u po funkciji nadzornog komiteta mora biti neovisan i u smislu njegovog jasnog određenja, kad je riječ o finansiranju u okviru budžeta Parlamenta BiH. Primijetit ćete da je riječ o jednom vrlo konzistentnom zakonskom rješenju, koje u cijelosti afirmira ulogu Parlamenta BiH, dakle, ulogu zakonodavne vlasti nad jednom agencijom koja će imati vrlo široka i jasna precizirana ovlaštenja. Zato bih želio pozdraviti činjenicu da smo došli u priliku u Domu naroda da danas se izjasnimo o vrlo dobro razrađenim principima i načelima ovog zakona i poduprijeti ovaj prijedlog koji je stigao od Predsjedništva BiH u ovoj fazi. Naravno, otvoreni smo kao dom za debatu u drugoj fazi, što je Poslovnikom, normalno predviđeno. Hvala lijepo.

NILOLA ŠPIRIĆ

Za riječ se javio predsjedavajući gospodin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Poštovani izaslanici, delegati Doma naroda Parlamentarne skupštine, mislim da se radi o jednom vrlo važnom zakonu i jednoj oblasti koja se u BiH, ja bih rekao i svjesno potiskuje i nikako da uredi u skladu sa međunarodnim standardima. Ja podržavam donošenje jednog ovakvog zakona, naprsto, zato što su odavno, ja bih rekao najradikalniji političari koji su trvdili da entitet jeste država odustali od te teze, ali još uvijek imamo državne agencije, službe državne bezbjednsoti i kako god hoćete na entitetskim nivoima. I ovdje donošenjem ovog zakona se suštinski postavlja jedno pitanje direktno Predsjedništvu BiH gospodinu Belkiću danas ovdje kao predsjedavajućem. U kakvoj su sad vezi ovaj zakon i prje nekoliko mjeseci imenovanje od Predsjedništva BiH šefova službi SNS-a, odnosno AID-a i ja ne vidim ovim zakonom nikakvu, u prelaznim odredbama nikakvu vezu da vaša uloga kao Predsjedništva a nas kao Parlamentarne skupštine BiH prestaje vezano za ove agencije. Uzgred budi rečeno, dužan sam zbog poslovanika, odnsono delegata – izaslanika vas sve upoznati AID djeluje po zakonu Republike BiH, koje je Predsjedništvo u odredbama svim protumačilo kao službu, koja je nastavila da djeluje poslije potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, u skladu sa ustavnim rješenjima iz Dejtonskog mirovnog sporazuma a po tom zakonu ovaj parlament je nadležan za kontrolu AID-a u BiH, što naravno, ovdje može više djelovati kao neuspjeli vic nego ozbiljna rasprava.

Mislim da postoji dobra opasnost, ne sumnjujući ni jednog trenutka u dobru motivaciju za donošenje ovog zakona, da jedan haos koji već postoji i koji je za mene, ja moram reći, kao predsjedavajućeg Doma naroda potpuno neutemeljena u Ustavu i ja sam pokrenuo pitanje ustavnosti odredaba ili cijelokupnih zakona o službama, ove tri službe, pred Ustavnim sudom BiH, jer u AID-ovoj nadležnosti po sadašnjem zakonu stoji čitav niz stvari koje ne mogu biti nadležnost AID-a a da ne govorim da organizacija i djelovanje te službe potpuno suprotstavljene Ustavu BiH. O SNS-u da ne govorim tu se radi o službi Herceg Bosne, tako da mi nikako nije jasno kako je Predsjedništvo dozvolilo da se ta služba aktivira navodno kao služba BiH, tom odlukom, odnosno pokušalo da se kativira, jer ja smatram tu odluku neustavnom nelegitimnom i, naravno, služba RS koja još uvijek ima aranžmane saradnje sa drugim držvama, mada ustavni osnov jasno pokazuje da ta vrsta službi ne bi mogla saradivati bez znanja institucija džrve BiH sa bilo kakvim ... ovo sve upozoravam, zato što u međuvremenu mina papiri imamo i zakon o pristupu informacijama, zato što političari krcati pričama o demokratskoj kontroli i da vas sve podsjetim da u principu ova oblast koja se u ozbiljnim držvama prilikom preuzimanja vlasti prva preuzima. Kod nas je još uvijek oblast u kome se ne zna tačno ni ko rukovodi, ni ko prima izvještaje postojećim službama a plašim

se za donošenjem ovog zakona to pitanje neće biti. Ne dovodeći u pitanje ovaj zakon, plašim se da to pitanje neće biti razriješeno a po meni bi ideja ovog zakona jedna od prvih ideja ovog zakona mogla biti razrješenje ovog pitanja. Danas o ovim službama, o njihovim informacijama, o njihovim dosjeima, može se pročitati povremeno u medijima, tempirano kad neko valjda ko ima tamo dotok, ja kao predsjedavajući Doma Parlamentne skupštine nemam ništa tamo, nemam komunikaciju sa tim službama a ustavno oni djeluju po zakonu po kojem bih ja trebao biti jedan od ljudi koji je strašno angažovan na njihovoj kontroli. Ja samo prepoznajem te službe po različitim natpisima i ja se plašim da će ove tri službe, koje sad imamo i još duplo više navodno onih koji djeluju pri ministarstvima odbrane, dobiti jednu osnovu za jednu vrlo ne transparentnu izbornu kampanju a ne osnovnu funkciju tih službi a to je zaštita državnih interesa. Zna se šta su državni interesi. Oni su ovdje dobrin dijelom nabrojani. Evo toliko u prilog mog objašnjenja i pored snažne podrške, motivaciji članova Predsjedništva svjesan teškoća za ovakav tekst zakona ne mogu dati saglasnost a nisam ni protiv. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem Tokiću. Krivi navod je, gospodin Rodić pa gospodin Divković.

DRAGUTIN RODIĆ

Htio sam da kažem gospodinu predsjedavajućem kada je govorio da je sve ukinuti ali ostale su u entitetima državne bezbjednosti. Ja neću govoriti jer sam manje upoznat sa tim što postoji u Federaciji BiH. Međutim, Republika Srpska je usvojila zakon o obaveštajno-bezbjednosnoj službi prije dvije godine. Prema tome u RS ne postoji držvna bezbjednost. Tim zakonom je regulisano kako radi pa i taj zakon je u to vrijeme donesen uz saglasnost OHR-a.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Divković.

IVO DIVKOVIFĆ

Ja osobno podržavam principe i načela na kojima je ovaj zakon urađen i mene kao i mnoge druge vjerovatno me više zanimalo, upravo, ovo nadzor nad zakonitošću rada ovo o čemu je gospodin Spahić govorio u svojoj diskusiji i diskusija će mi biti vrlo kratka zbog toga, što upravo tu čini mi se da postoji jedna nedosljednost. Zato mi dozvolite da pročitam samo dva-tri reda iz ovih članaka da vidite o čemu se zapravo radi. Kaže, da nadzor nad radom Agencije vrši Parlamentarna skupština BiH. Parlamentarna skupština može uspostaviti komitet, odnosno odbor koji će vršiti nadzornu ulogu i to smatram sasvim logičnim i normalnim, ali onda izvještavanje o radu Agencije stoji o radu Agencije redovno se izvješćuje Predsjedništvo BiH putem godišnjih i specijalnog izvješća. Postavlja se pitanje kako će Parlamentarna skupština ostvariti svoju nadzornu ulogu, kad ja ovdje ne vidim nigdje da stoji da bilo ko, odnosno Agencija nema po ovome zakonu obavezu da izvješćuje Parlamentarnu skupštinu oko svog rada. Znači, da vidimo, fali mi da kažem na neki način ta kopča između Parlamentarne skupštine i Agencije u smislu ostvarivanja nadzorne funkcije Parlamenta nad tom agencijom.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Za riječ se javio radi pojašnjenja, koja će svakako biti korisna za raspravu gospodin predsjedavajući Beriz Belkić a potom...

BERIZ BELKIĆ

Poštovani delegati, ja želim samo dvije stvari da kažem, naravno neću komentirati ovu situaciju vezano za entitetske obavještajne službe. Tačno je ovo što je rekao gospodin Tokić da ovaj zakon, ako ovaj dom da mu prolazni, ako on definitivno u proceduri bude usvojen neće riješiti ove probleme. Ali i ovaj nivo, ovog zakona je, bio maksimum koji smo mogli usaglasiti i ovakav tekst ovdje dostaviti. Vi to vrlo dobro znate o čemu ja govorim i cijelo vrijeme se to ovdje dešava. Želim samo da konstatiram još jednu stvar, Predsjedništvo BiH je ovaj zakon dostavilo i on je ušao početkom decembra u skupštinsku proceduru, 13.decembra prošle godine.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. Za riječ se javio Spahić. Molim vas da se svi javite za riječ da znamo.

IBRAHIM SPAHIĆ

S obzirom da sam ja predlagač ovih amandmana koji su postali sastvni dio Prijedloga zakona koji danas trebamo usvojiti u prvom čitanju i, s obzirom da sam ja u istinu učestvovao u kreaciji ovog dijela koji se tiče parlamentarne skontrole, dakle, ja nisam preuzimao nikakve ideje, nego sam radio vrlo korektno, otvoreno i transparentno i javno sam to iznosio i na komisiji u više navrata. Ja bih želio skrenuti pažnju gospodinu Ivi Divkoviću, koji je vrlo precizno naveo jedan dio koji se odnosi na nadzor nad zakonitošću rada, ali tu treba sasvim biti jasan. U ovom mom amandmanu koji je dio zakona kaže. Nadzor nad radom Agencije vrši Parlamentarna skupština BiH. Dakle, iz tog člana 16. u provoj rečenici se kaže da kompletna Parlamentarna skupština kao zakonodavni organ direktno vrši nadzor. Za tu potrebu Parlamentarna skupština može uspostaviti komitet koji će vršiti nadzornu ulogu u ime Parlamenta i logično je da ono što je konstituisano u ime Parlamenta podnosi izvještaj Parlamentu. To je čista stvar. Mislim da smo se razumjeli. Nema nikakvih nejasnoća oko toga, ko vrši nadzor. Dakle, Parlamentarna skupština u punom sazivu oba doma.

Drugo, kad je riječ o tome kako se to vrši u odnosu na druge institucije, ovaj nadzorni komitet će imenovati po članu 20. inspektora koji će biti odgovoran da ocjenjuje operativne aktivnosti Agencije. Osigurava da se Agencija pridržava svojih operativnih smjernica i relevantnih zakona, istražuje tužbe, vezano za operacije Agencije po zahtjevu nadzornog komiteta, koja je aktivna uloga. Podnosi redovne izvještaje nadzornom komitetu po pitanju svih žalbi podnesenih rotiv Agencije i njenih rapora. Po pitanju finaliziranih istraga u toku, u okviru Agencije te po drugim pitanjima. Dakle, finaliziranih ili istraga u toku. To je najveća moguća kontrola. Ocjenjuje unutrašnje propise Agencije. Izdaje preporuke za rješavanje problema u Agenciji nadzornom komitetu koje će biti proslijedene direktoru. To znači, da ovaj inspektor je stručno lice, direktno odgovoran za rad komitetu. Komitet po već pročitanom članu 16. direktно odgovoran Parlamentarnoj skupštini BiH. Dakle, eisplicitno se kaže da Parlamentarna skupština BiH vrši nadzor nad rdom ove agencije i izvodi se jedna struktura, koja je u principu i u načelima omogućava transparentnost u svim fazama djelovanja i rada Agencije i njenih operativnih službenika do direktora i obrnuto.

Prema tome, mislim da ovim obrazloženjem, kojim smo naprvili u objašnjenu u amandmanima osiguravamo jasnoću stava koji se tiče djelovanja i rada ove agencije. Zakon se danas nalazi u fazi kad razgovaramo o načelima. Želim reći da je tačno da je Predsjedništvo prošle godine 13.decembra ako se ne varam dostavilo ovaj dokument i želim da kažem da smo mi imali obavezu kao Dom i potom kao Komisija da prođemo dvije faze. Prva faza je bila da ustanovimo ustavno-pravni osnov. To smo ustanovili i to smo već konstatovali. Druga faza je, da dođemo do zakonskog rješenja, u kojem taj zakon postaje ne više zakon Predsjedništva, da budem precizan, nego zakon Parlamenta BiH. To je ključno što treba naglasiti. Mi se sad nalazimo u fazi kad odlučujemo se o principima i načelima i kad smo potpuno otvoreni da svaki amandman, svaki član pročešljamo zajedno i da, naravno, nastavimo debatu u vezi sa tim po Poslovniku kako je to predviđeno.

Prema tome, želio sam samo naglasiti ovaj momenat, zbog toga što u istinu sa gospodinom Ivom Divkovićem se slažem i to sam i naglasio. Ključ rada ove agencije, kao i svih agencija ovog profila u svijetu pa i u Bosni jeste parlamentarna puna kontrola. Zato su najveće izmjene, što se mene tiče bile potrebne da bi počela rasprava u prvom čitanju, u članu 8. koji omogućava, zarpavo, jasnu poziciju Parlamenta u odnosu na ovu agenciju. Tu nema nikakvih preplitanja nadležnosti Predsjedništva, Savjeta ministara. Ovo je eksplisitno naša odgovornost, naša obaveza i naše je hoćemo li to uzeti u ruke ili ćemo to prepustiti ponovo opštim razgovorima o raznim pitanjima.

Što se tiče diskusije gospodina Tokića, koji je, nažalost, odsutan, sasvim da budem precizan, to će ući u manetogram, ja sam pokrenuo prije nego što je bilo zakon o dostupu informacija itd. i na ovom parlamentu predsjedavao je gospodin Šimić, to je bilo u prvom onom mandatu, prvom dijelu mandata ovog doma, zahtjev da u BiH sve službe koje se bave obavlještajno tajnim i policijskim poslovima, omoguće uvid u sve dosijee, ne samo političara, rekao sam da je sramota, ukoliko se Dom Parlamentarne skupštine BiH, Dom naroda i Predstavnički dom ili bilo koja druga instanca Predsjedništvo ili Vijeće ministara bavi samo tajnim dosijeima političara, nije ova zemlja ne zavisi od političara. Radi se o zaštiti interesa građana i državljana BiH. Tako sam postavio stvari i rekao sam da je sramotno ako će se vrtiti u krugu pedesetak političara i njihova briga za njihvu, to je u redu, treba štititi funkcionere džrave dok su funkcioneri, ali molim lijepo, postoji odgovornost te službe za ono što se zovu interesi države BiH, interesi te države su interesi građana BiH. Ja sam tu bio eksplisit i polemika se vodi ne na tome ko za koga radi, ko s čim kako radi. Po mom uvjerenju radi se o tome imamo li mi sistem funkcionalan koji štiti interesu daje sigurnost i bezbjednost građaninu ove zemlje, bez obzira gdje je u kojem kraju, u zemlji i u svijetu. Dakle, državljaninu BiH kojeg moramo štititi. Danas smo imali jedan primjer u vezi sa Makedonijom. Kad je riječ o građanima BiH, Špirić je više puta govorio o drugim problemima, danas evo o izbjeglicama isto pitanje. To su državljeni BiH, o kojima mi moramo voditi računa. Naravno, u sklopu svjetskih, evropskih tokova, ili svakom Evropljanu i svjetskom čovjeku koji dođe iz bilo kojeg kraja svijeta mora biti siguran ovdje i ne smije biti procesuiran zbog bilo kakvih igara, obavlještajno-poličkih službi.

Prema tome, interesi su poredani vrlo precizno. Interesi građana i interesi institucija i odgovornih nosilaca funkcije, a ne obrnuto i to bi jednom konačno mogli skinuti s dnevnog reda, a s druge strane ovaj zakon govori o Agenciji za zaštitu kako se to precizno kaže, to je zakon o Agenciji za informacije i zaštitu BiH. Prema tome, on je eksplisitno na svojim principima i načelima zasnovan u ovoj politici, u okviru ove politike. Što da ne i treba takva politika da se vodi. Ja mislim da je debata koja je vođena o ovome i u našoj komisiji debata u javnosti koja se vodi, uglavnom sada se može fokusirati na principe i načela koji su po mom

uvjerenju, od strane Predsjedništva, bez obzira da li je to sada moguće u ovom trenutku ovako, u drugom drugačije. Ovi principi i načela su dobri temelji za izgradnju zakonske regulative u ovoj oblasti. Dobri temelji transparentni su, imaju punu kontrolu Parlamenta, ima tek definisanu nadležnu odgovornost Agencije i institucija koji vrše kontrolu nad njenim radom. To je za mene najjasnije i radi se o profesionalnoj službi. Ne radi se ni o kakvom krpljenju i skupljanju ostataka policijsko obavještajnih službi po BiH koji će raditi u ovoj Agenciji. Radi se o profesionalnoj službi koja mora biti plenirana profesionalno sa svjetskim standardima, radi se o novoj službi o novoj agenciji, a ne o krpljenju od postojećih sustava. Hvala lijepa.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujemo gospodinu Spahiću. Gospodin Špirić ima riječ.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, prije nego što pričam o zakonu, slučajno me, nadam se da me slučajno gospodin Ibro pomenu, ali mislim da je napravio jednu paralelu koja je ružna. Njegov odnos o izbjeglicama iz Hrvatske, a glasao je da ta rezolucija ne bude predmet rasprave stavlja u isti odnos dvojice građana BiH, koja su poslužila makedonskim vlastima da se obraunaju sa ograncima Al-kaide u Makedoniji. Molim vas lijepo, ja se slažem da treba zaštititi svakog građanina BiH, ali da su neumjesna poređenja i mislim da izbjeglice iz Hrvatske ne zaslužuju da se porede na ovakav način. Uz dužno poštovanje svakog građanina BiH, ali mislim da, kad bi se iskazivala briga i za takve građane iz BiH, kao za one koji žive u BiH, ova bi držva mnogo bolje napredovala, ali evo ja sam zato da Savjet ministara, Predsjedništvo i ostali podnesu informaciju ili izvještaj u diplomatskoj noti sa Makedonijom, u kojoj su misiju građani BiH boravili u Makedoniji. Da li su nanijeli štetu sebi i BiH, pa i Makedoniji ili su štitili ugled BiH u Makedoniji. Ili su štitili ugled BiH u Makedoniji. To bi dobro bilo da imamo ne samo za ovaj slučaj nego i za ostale slučajeve. Prelazim na Nacrt zakona.

Vi znate da ovaj nacrt zakona leži u Parlamentu evo nepuna tri mjeseca. Dakle, i u jednom i u drugom domu, ali nikog ne čuh danas da govori koji su razlozi, zašto mi napravimo jedan mali zastoj, pa onda ponovo rasprvljam o zakonu kojem nije primijenjen ni zarez. Da nam ne bi bilo kratko pamćenje, ja ču vas podsjetiti. Moja impresija je, da je ovaj zakon pisao čovjek policijske vokacije a ne prve vokacije i da su ovo pisali ljudi recimo međunarodni policajci visokog ranga, čiju ja i struku stručnost aposlutno cijenim, ali imam primjedbi kao parlamentarac na ovaj zakon sa stanovišta zaštite ljudskih prava običnih ljudi i građana BiH i čini mi se da ta sva demokratska načela iz demokratskog svijeta se ne mogu najuspješnije implementirati, nažalost u sadašnjem ambijent BiH, to je moja generalna primjedba.

Ali, moram da vam skrenem pažnju kada je ovaj zakon došao juš u januaru mjesecu u parlamentarnu proceduru i kada je Parlament se pripremao da razgovara o ovom zakonu, ja sam dobio, dakle, na ime sam dobio i ja i potpredsjedavajući gospodin Mirjanić od člana Predsjedništva gospodina Živka Radišića jedno pisamce. Ja ču vas podsjetiti na sadržaj tog pisma gdje kaže. Prilikom razmatranja navedenog zakona, Predsjedništvo je razmatralo i primjedbe na Nacrt koje je uputila Vlada RS i koje je u cijelosti podržao i član Predsjedništva BiH iz RS.

Tom prilikom je ... da će se primjedbe ugraditi u konačan tekst nacrta zakona. Međutim, naknadno sam obaviješten da navedene primjedbe nisu u potpunosti i vjerno ugrađene u konačan tekst Nacrta zakona, a koji je vama upućen radi provođenja parlamentarne procedure. Zbog toga vas obavještavam da član Predsjedništva iz RS i dalje stoji na stanovištu na navedenih primjedbi te da cijeneći da ćete vi itd. zastupati interes ...

Ja vas pitam, šta bi uradio bilo koji delegat ili poslanik nakon ovako jasno datog upozorenja. Moram da vam kažem da poslije ovog pisma sam imao niz razgovora, sa meritorinim međunarodnim institucijama u dobroj namjeri da se stvore uslovi da bi se radilo na ovom zakonu i da bi došli do valjanog teksta. Bilo mi je obećano da će se, da su, eto moji razlozi i validni i korisni itd. da će se na tome raditi, ali evo, nažalost, mi smo danas dobili isti tekst zakona, bez promjenjenog zareza i bilo koje tačke. Mi na kraju krajeva, ako se decidno držimo Dejtonskog mirovnog sporazuma, moramo reći da je nadlženost ove, da li je neko pišući Dejtonski sporazum pogriješio i Ustav BiH, to je stvar za posebnu raspravu. Šta je u suštini čija nadležnost? Mislim da i ovdje se radi o prenošenju nadležnosti da taj prenos nadležnosti treba zatražiti. Nije isto imati saglasnost predsjednika Parlamenta ili saglasnost Parlamenta, niti je isto imati saglansost predsjednika vlade ili vlade itd., ali ja želim da sad govorim o principima. Ovaj zakon, sad da pređemo i ako formalno pravno ustavnih razloga nema, ali da pričamo o principima i da pokušamo stvoriti volju da dođemo do dobrog zakonskog teksta i ja zato molim međunarodne predstavnike da ne postustaju da se jednostavno dođe do dobrog teksta. Volio bih da sam danas čuo i jednu riječ o principima. O principima zakona. Svi pričamo o stvaranju ambijenta o potrebi donošenja zakona, o borbi protiv kriminala, korupcije, droge, terorizma u BiH, a ovdje imamo zakon i principe. Ja ću vam reći šta je sa mog stanovišta od princka ne prihvatljivo. Molio sam, naravno, u svim razgovorima da se pokuša organizovati više sastanaka poslaničkih grupa sa članovima Predsjedništva sa Savjetom ministara sa međunarodnom zajednicom da dođemo do upotrebljivog teksta. To je negdje zaustavljen i pokušaj je sada da se to nešto brže pogura. Hoćemo li uspjeti, svaki uspjeh će me obradovati.

Član 2. se tiče principa i odyje se govori da je Predsjedništvo u izvornom tekstu nadležno za rad te agencije. Ja mislim da to nije dobro, da to nije dobro naroavno za ovu agenciju da se radi o sukobu nadležnosti i mislim da Agencija koja dobija na zakonsku moć, dakle, koja nikom ne odgovara, ni kolike su plate ni šta rade, Agencija sa policijskim ovlaštenjima što je vandejtonska mogućnost, dakle, vandejtonska, to je princip da se radi o agenciji sa policijskim ovlaštenjima je stvaranje embriona MUP-a BiH. Ja vas molim, zašto to jasno ne kažete. Zar nama treba deset različitih zakona, da bi se igrali skrivalica u nazivu, a da bi rekli da je naša želja da stvorimo embrion MUP-a BiH, eh, ali da bi tu želju realizovali, naravno moramo raditi u skladu sa Ustavom.

Dakle, ja sam zato da se svi oni koji su lanci pitaju za ovu oblast, konsultuju i pitaju da dođemo do dobrog zakonskog rješenja.

Također, u vezi, dakle, član 11. se tiče nadležnosti, gdje su mud ata policijska ovlaštenja a vi znate, policijska ovlaštenja, naravno podrazumijevaju i nošenje naoružanja a vi znate u Dejtonu da se kaže da oružane snage, u koje, između ostalog, pada i policija ne mogu preći sa entiteta u entitet, bez saglasnosti. Dakle, ne mogu nositi ni oružje. Tako to piše. Hoćemo li mi stvarati novu klinu i kako će se mijenjati, ali sve moramo u skladu sa Ustavom.

Dakle, to je princip od kojeg polazi zakon, a nema ustvno ni dejtonsko utemeljenje. Ako se želi realizovati mora se ići drugom procedurom i član 15. rekao sam već, Agencija se

izuzima od svih zakona koji traže obavljanje i razotkrivanje, organizovanje i vršenje funkcije ove agencije. Dakle, to su tri bitna principa za koja sam ja molio da se organizuju sastanci da se ljudi sučelje, da popričaju da napravimo dobar zakon i da se pokuša, naravno sa Parlamentom RS, sa Parlamentom Federacije, da se stvori ustvni osnov za rad na ovom zakonu. Nije se maklo sa mrtve tačke a moram da vam kažem da i u Predstavničkom domu, koji, tkaođer, mora u istom tekstu usvojiti sam pročitao sve amandmane i stajališta, stajališta Ustavno-pravne komisije i da ovaj zakon upravo iz tih razloga stoji. Zašto nema aktivnosti na poboljšanju zakona, to mi nije jasno.

Iz tih razloga, dakle, tri bitna razloga, tri bitna principa. Jedan je ne postojanje ustavnog osnova u skladu sa Ustavom BiH, drugi je zarad policijskih ovlaštenja i treći je zarad segmenta zaštite ljudskih prava o čemu policija, također, mora da vodi računa. Ja neću podržati principe, vezane za ovaj zakon a, naravno, stv većine je meritoran za rad svakog parlamenta pa i za ovaj. Hvala vam lijepo.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujemo gospodinu Špiriću. Za riječ se javio predsjedavajući Predsjedništva gospodin Belkić kao predlagач.

BERIZ BELKIĆ

Ja vjerujem da će gospodin Spahić objasniti šta je učinjeno na ovom usaglašavanju. Možda gospodine Špiriću vama se uvijek ne javi ko se usaglašava i kad se usaglašava i bilo bi dobro da i članovi Predsjedništva i ja lično da znam ko ovjerva konačno usaglašavanje kad je o usaglašavanju riječ. Ja ču to vrlo poštovati, ako je to vaša ličnost, ja ču svaki put provjeriti jeste li vi saglasni sa nečim što se usaglašava i da vam odgovorim na ovo pitanje gdje imate dilema. Ja sam apsolutno za uspostavljanje normalne funkcionalne države, sa svim normalnim funkcionijama, sa svim normalnim funkcijama koje svaka država ima i jednog dana i policija i jednog dana i vojska i jednog dana i carinska služba da znate, da apsolutno ja sam na tom tragu. Da nemate dilema, ali naravno, poštujem mogućnost i rekao sam i Ustav i sve ostalo i rekao sam na početku da je Predsjedništvo dostiglo ovaj nivo sadržaja u zakonu i, naravno, dalje nije moglo ulaziti u obavještajne segmente, nije moglo ulaziti u poslove policije, zadržali smo se na informisanju i zaštiti objekata i lica. Ako mislite da se zaštita objekata i lica može vršiti sa nekim znakovima ili nečim drugim bez nekog oružja nemam ništa protiv. Predlagач, apsolutno rekao je gospodin Spahić ovo je vaš sad zakonski projekat. Sve što ovaj dom usaglasi Predsjedništvo će, naravno, poštovati. Evo hvala vam lijepo. Izvinite. Želio sam samo da odgovorim.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujemo gospodinu Belkiću. Replika Spahić, krivi navod za gospodina ...

IBRAHIM SPAHIĆ

Dobro, gospodo predsjedavajući, uvažene kolege, gospodine predsjedavajući Predsjedništva BiH, gospodine Mikereviću, ne znam sad je bio tu sad ga nema, ali ja bih želio, s obzirom da sam smatrao da ćemo doći u poziciju da će se vrlo precizno razumjeti moje učešće u ovom projektu. Moje učešće u ovom projektu je precizno vezano za parlamentarnu kontrolu nad zakonitošću rada Agencije za informacije i zaštitu BiH. Dakle, da budem sasvim jasno.

Drugo, ja apsolutno ne bih prihvatio nikakvu formulaciju po kojoj sumedunarodni policajci, eksperti pisali članovima Predsjedništva ovaj dokument a oni su onda ga proslijedili Parlamentu. Pošto mi u BiH imamo jasnu strukturu organizirane vlasti po dejtonskom sistemu koji kaže da postoji partnerski odnos između institucija BiH i međunarodnih institucija koje se ovdje instalirane u skladu sa Dejtonskim mirovnim sporazumom, nema nikakvog spora da je na ovom zakonu rađeno uz, narvno, koordinaciju i suradnju sa međunarodnim institucijama, nadležnim za ovu oblast. Tako to treba biti jasno, ako to treba sto puta ponavljati ponovit ćemo, dok ne istekne mandat IPTF-a UN i dok ne preuzme taj mandat, sad je sasvim jasno Evropska Unija, tu je jasno da ćemo sutra govoriti sa Evropskom Unijom, danas sa IPTF-om itd. Dakle, da ne bude nesporazuma. Mi trebamo govoriti otvoreno. Šta mi od toga da pravimo mistifikaciju, ali ne prihvatom formulaciju po kojoj su pisali međunarodni policajci, eksperti ovo za Predsjedništvo a Predsjedništvo bilo izvršilac međunarodnih policajaca i u ovom slučaju potpisalo se pod tekst koji su oni to dostavili. Ta formulacija zbog čega sam se javio za repliku ne odgovara ni karakteru ove debate o ustavnim, odnosno na čelima i principima ovog zakona.

Sada ću iskoristiti te dvije minute da pročitam obrazloženje razloga zašto je ustavni osnov ovdje čvrst kao kamen.

Prvo, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu, možete pogledati ja Ustav sam donio i poslovnike, ali Ustav posebno 3.1.a) 3.1.g) i 3.5.a) Ustava BiH. Otvorite to pa ćete pogledati, prema kome je u nadležnosti institucija BiH odgovornost za borbu protiv međunarodnog i međuentitetskog kriminala i uspostavljanje odnosa sa INTERPOL-om. Sasvim transparentno rečeno u ovoj zgradici u kojoj se vi nalazite nalazi se i institucija koja se zove INTERPOL. Prema tome, nemojte da imamo i tih iluzija.

Razlog za amandmane na zakon koje sam dao sam već obrazložio i rekao sam da su one konsultirane na temelju debate sa jednim od partnera, dakle, sa Venecijanskom komisijom o predloženom zakonu koje su podnešene 15.januara 2002.godine. Podvlačim, da sve informacije do kojih sam držao jer je to bila moja zadaža ovdje kao predsjednika Ustavnopravne komisije, kada sam dobio ovaj zakon, postoji saglasnost potpuna i eksplicitna u Predsjedništvu i u vezi sa ovim pitanjem koje se odnosi na Venecijansku komisiju. U ostalom, ja sam već pomenuo neki epistularni princip koji vlada ovdje koji bih volio razjasniti i sebi isto kao i model komunikacije u političkom smislu u Parlamentu. Želio bih da i ja dobijam sva pisma koja stižu ovdje a ako imam pravo na njih, a čuo sam da imam pravo. Molio bih kopiju svih pisama koji se tiču mog posla ovdje kaod elegata a spereman sam sva pisma kroz korenspodenciju svoju vam staviti na raspolaganje.

Sada bih želio reći nešto o osnovama i načelima na kojima se zasnovao ovaj zakon. Prvo, to je načelo zakonitosti, drugo, to je načelo transparentnosti javnog nadzora.

ILIJA ŠIMIĆ
gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ
Samo onačelima. Načelo odgovornosti, načelo polaganja računa. Ja završavam.

ILIJA ŠIMIĆ
Neću vas prekidati, ali ste se javili za repliku.

IBRAHIM SPAHIĆ

Replika je bila u tome što je osporen ustvni osnov. Replika je bila u tome što je, osporena su načela i principi. Završavam i kažem. Ako postoji pet načela zakonitost, transparentnost, javni nadzor, odgovornost, plaganje računa i efikasnost, da su to dovoljno ozbiljna načela za jedan ovakav zakon izaključujem svoju izjavu sljedećim. Da je to sve u redu što sam ja rekao svjedoči i činjenica da smo za Ustavno-pravnu komisiju, za debatu osim mojih amandmana, kao što vidite u izvještaju dobili amandmane gospodina Ilije Šimića koji trenutno predsjedava, amandmane gospodina Špirića – 17 amandmana, amandmane gospodina Momčila Novakovića, devet amandmana, moja tri amandmana i gospodina Šefika Džaferovića na samoj Komisiji. Premat ome, da ne postoji već jasno provođenja vaza ustavno-pravnog osnova. Ne vidim zašto bi neko ko danas osporava ustavno-pravni osnov slao amandmane na zakon koji nema ustavno-pravni osnov. Ja nikad ne bih radio. To je moj stav i želim, ne branim ja, ne želim polemiku. Želim samo reći nemojte nas dovoditi u poziciju da se vraćamo dvije faze, dva koraka nazad. E to je.

ILIJAŠIMIĆ

Hvala vam lijapa. Samo jedno obrazloženje od dvije rečenice. Predsjeda zapravo gospodin Špirić, ali pošto je aktivan za govornicom, ja u tom slučaju moram predsjedati. Izvolite krivi navod gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kopredsjedavajućem na korektnoj pomoći. Vidite, naravno, o svim zakonima se mora govoriti o suštini. Ja uvažavam sve ono što radi Predsjedništvo, što radi predsjedavajući Belkić. Nisam znao da je za njega zakon demokratski dobar ako je informisan samo Ibro Spahić i ako je konsultovana ... mene će konsultovati i uvažavati tamo gdje osjeti potrebu. Ako misli da sam nebitan, neće me pitati ništa. Ako misli da bi mogao ... stojim na raspolaganju. Tu smo jasni. Ali, ja molim, kao što ja uvažavam instituciju Predsjedništva BiH i gospodina Belkića, da i oni uvažavaju institucije entiteta, dakle, predsjednika, potpredsjednika, Narodnu skupštinu RS, vladu itd. i tu gotovo da nema ništa sporno, ali da se mi igramo tih odnosa, onda bi i zakonske procedure bile prohodnije.

Kada sam rekao da su ovaj zakonski tekst radili međunarodni policajci visokog ranga, mislio sam da pohvalim ljude sa policijskog stanovišta, jer su mi to oni rekli. Vi znate šta je problem ovdje kad je zakonska procedura u BiH, da bih ja mogao pojesti sve zakonske projekte koje domaća ruka napiše a da se mnogo ne ugoji, a to je znak da ljudi primaju plate, ali da i ne pišu baš toliko koliko su spremni javnosti da pričaju. To je, dakle, poseban problem BiH i to je problem koji će nas sve više udarati po glavi, ali ja želim jasno da kažem, pošto se gospodin Ibro spahić pozao na Ustav, da član 3. Ustava tačka c. decidno kaže. Entiteti će ispuniti sve uvjete za sigurnost i zaštitu svih osoba, dakle, ovo je hrvatska verzija, dakle, svih osoba na područjima pod njihovom nadležnošću, održavanje civilnih ustanova za provođenje pravnih propisa, koji će djelovati u skladu sa međunarodnim priznatim standardima i poštivanje međunarodnih priznatih ljudskih prava i sloboda navedenih u članu 3. i podizanjem drugih podesnih mjera. Ovdje tačno piše nadležnosti Predsjedništva u smislu koordinacije pa kaže. To je član 4. tačka 4. Predsjedništvo može odlučiti da potpomognekordinaciju među entitetima u stvarima koje prema ovom ustavu nisu u nadležnosti BiH, osim ako se neki entitet u tome usprotivi u bilo kojem konkretnom slučaju. E sad bih volio da mi se kaže, šta je ovdje nejasno. Ali, vidite pod različitim vrstama pritisaka može se stvoriti atmosfera za sve u BiH,

ali ja sam zato da tu atmosferu mi dogovorno stvaramo. Dakle, dogovorno stvaramo i rekao sam već, ako ja kažem da je iz ovog zakona se krije jasan cilj da se stvara MUP BiH, na šta naravno klimanjem glave daje saglasnost predsjedavajući gospodin Belkić. Slažem se možda će biti jednog dana, možda i prije, ali ja sam zato da sve što će biti i sve što danas bude u skladu sa Ustavom i ustavnim procedurom i mislim da smo tu saglasni. Dakle, moramo sve uraditi sa ustvnim procedurom i mislim da ti principi o kojima sam govorio, pogotovu policijska nadležnost za ovu agenciju i zato da je ovo nadagencija za koju ne vrijedi ni jedan zakon da nikom ne mora polagati račun, evo sad se postavlja pitanje sa stanovišta zaštite ljudskih prava i sloboda neko iz te agencije može doći u Grude u Čitluk u Banja Luku, Prijedor, Mostar uhapsiti čovjeka da nikom ne odgovara. Nema nakona na koji se član porodice može pozvati i pitati šta je sa mojim članom domaćinstva. Pa ja vam govorim sa stanovišta zaštite ljudskih prava, zato sam govorio odsustvo prava u ovom zakonu.

ILIJA ŠIMIĆ

Gospodine Špiriću, bio je krivi navod. Vrijeme je davno isteklo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Evo završavam. Ja sam rekao, dakle, principi su bitni. Ne slažem se sa principima. Neću podržati principe i mislim da nema potrebe da međusobno rasprvljam i polemišemo. Ja bih volio da pričamo o principima, a manje o potrebi, jer potreba postoji, to je jasno a sve ostalo mora biti u skladu sa Ustavom, barem kad je moje razmišljanje u pitanju. Hvala vam lijepo.

ILIJA ŠIMIĆ

Hvala lijepa. Diskusija gospodin Novaković. A prje je gospodin Džaferović.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Za riječ se javio gospodin Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, ja sam izašao za govornicu da kažem da podržavam principe na kojima je utemeljen ovaj zakon i ako lično mislim da je bilo ustavnog osnova i prostora u Ustavu BiH u dijelu koji govori o nadležnosti institucija BiH da se još neke stvari i još neki elementi ugrade u ovaj zakon, ali evo, prihvatom obrazloženje člana Predsjedništva gospodina Belkića u kojem on kaže da je ovo što je ugrađeno u postojeći tekst zakona, zapravo, stepen onoga što je do sada usaglašeno. Kažem, ja mislim da u ingerencijama BiH u njenim ustavnim ingerencijama koje su opisane u članu 3.1.g. postoji prostor, jasan prostor, jezičkim, logičkim i kakvim god hoćete tumačenjem te odredbe da se jošneke oblasti ugrade u ovaj zakon. Oblasti koje su ugrađene u zakon su, zapravo, minimum onoga što su ingerencije države BiH.

U članu 3.1.g. Ustava BiH stoji da su institucije BiH nadležne za provođenje međunarodnih i međuentitetskih politika i regulaciju krivičnih propisa, uključujući i odnose sa INTERPOL-om. Onaj ko hoće da ispravno protumačiovu odredbu, trebaće mu, trebalo bi mu i puno vremena i puno papira i puno prostora, jer ova odredba ima svoje široko dejstvo.

Ako pogledamo tekst zakona, ako pogledamo suštinu ovog zakona, koji se naslanja na ovaj ustavni temelj, onda se sasvim jasno može zaključiti da u zakonu nemanjša što izlazi

izvan ingerencija države BiH. Jednostavno, agencija za informacije i zaštitu BiH je, organizirana po ovom zakonu, tako što treba da ima tri odjeljenja.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja bih molio malo strpljenja samo gospodin Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Odjeljenje za krivične informacije, odjeljenje za zaštitu vrlo važnih osoba i odjeljenje za zaštitu diplomatsko-konzularnih predstavništava i državnih objekata.

Ako sada, ne govoreći o ova dva posljednja odjeljenja za zaštitu DKP-a i vrlo važnih osoba, pogledamo šta je suština ove djelatnosti, odnosno nadležnosti odjeljenja za krivične informacije, jasno će se vidjeti da je to minimum onoga što je predviđeno kao ingerencija i kao nadležnost džrave BiH. Odjeljenje, jer najbolje je to vidjeti tako. Pročitat ćemo šta zakon u sebi sadrži, uporediti sa odredbom Ustava i jasno je onda svima. Odjeljenje za krivične ifnормације je, odgovorno za prikupljanje i obradu podataka od interesa za provedbu međunarodnih i krivičnih zakona BiH, koji se odnose, ali nisu limitirani na: proizvodnju i trgovinu narkoticima, međunrodnji i domaći terorizam, nedozvoljenu trgovinu nuklearnim materijama, nedozvoljenu trgovinu hemijsko-biološkim materijama, nedozvoljenu trgovinu hemijsko-biološkim oružjem, međunarodni organizirani kriminal, krivična djela kažnjiva po Međunarodnom ratnom i humanitarnom pravu.

Tačka što se ovog zakona tiče a ja kažem puno je toga još što ovdje može stati i naći svoj temelj u odredbi člana 3.stav 1. tačka g. Ustava BiH, ali, budući da je ovo stepen onoga što je do sada, hajde kakokaže član Predsjedništva bilo moguće postići, evo ja kažem da podržavam principe na kojima je utemeljen ovaj zakon i glasaću za ovaj zakon. Hvala vam.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Džaferoviću. Za riječ se javio delegat Novaković.

MOMČILONOVAKOVIĆ

Kolege dleegati vrlo ću kratko. Zaista mislim da je ovdje mnogo toga rečeno. Htio bih samo da jedno pitanje, odnosno jedan član ovdje Ustva koji je stalno potenciran i koji se na jedan iskrivljen način ovdje obrazlaže.

Naime, član 3. tačka 1.g. kaže: Sprovođenje međunarodnih i međuentitetskih krivično-pravnih propisa gospodo. Propisa, ne govorimo o politici. Koji su tokrivično prvi propisi međuentitetski? Oni što se entiteti dogovore gospodo. To je tumačenje a ne ovako tumačenje, nakaradno tumačenje kao što je ovdje bilo.

Naravno, nećuponljati sve ono što je rečeno, ali isto tako jedan princip je vrlo značajan ovdje a koji je bio u prvoj fazi, a kasnije, nažalost promijenjen. Radi se o tome da je ova agencija bila odgovorna Predsjedništvu, odnosno da je Predsjedništvo BiH u prvoj varijanti moglo ustupiti, ne znam prenijeti naldženosti na Savjet ministra. Kasnije Predsjedništvo je i to izgubilo i ako su naše sugestije bile da značajnija uloga bude Predsjedništva od Savjeta ministara, kasnije u Ustavnoj komisiji i Predsjedništvo je i tu izgubilo pa je praktično Savjet ministara taj, koji, nažalost, tada i kontroliše Agenciju i rukovodi sa Agencijom i sve ostalo radi i na kraju, želio bih da pohvalim jedan konkretan

doprinos gospodina Spahića pravnoj praksi a to je usvojeni amandman koji kaže ovaj zakon nije na štetu bilo kojem drugom zakonu. Hvala lijepa.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Novakoviću. Je li krivi navod. Krivi navod se javlja u gospodin Spahić, Džaferović. Prvo Džaferović pa gospodin Spahić. Svi će doći do riječi. Sve će biti demokratski.

ŠEFIK DAŽFEROVIĆ

Ja neću kvalificirati tumačenje Ustava od strane gospodina Novakovića. Neću mu davati kvalifikaciju, ali bih ga zamolio da ubuduće kada se bude osvrtao na moja tumačenja nedaje ne primjerene i nekulturne kvalifikacije. Toliko.

Kazao je da je moje tumačenje nakaradno tumačenje. To je ne primjerena i nekulturna kvalifikacija gospodine Novakoviću i ja vas molim da se ubuduće toga uzdržite, a ja vaše tumačenje neću kvalificirati.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem gospodinu Džaferoviću i ako gospodin Novaković nije pomenuo ime gospodina Džaferovića. Čini mi se da je slučajem prepoznavanja Džaferović reagovao. Gospodin Spahić. Izvolite.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, prvi zamjeniče predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, u odsustvu gospodina Tokića predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, dozvolite da i ja sasvim budem precizan. Član 3. nadležnosti – odnosi između institucija BiH i entiteta izričite nadležnosti BiH od 1 a pod a) do j) pod tačkom g. nema nikakvog krivog tumačenja nego preciznog. Provođenje međunarodnih i međuentitetskih krivično-pravnih propisa, uključujući i odnose sa INTERPOL-om to je toliko precizno i jasno da ne želim da to komentiram. Što se tiče ovog člana, kojim sam, ... to neko ko je dao osobit doprinos razvoju pravne znanosti, ovaj član, amandman 1. u članu 1. dodaje se stav 2. glasi. Ovaj zakon nije na štetu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim, ovo je rasprava o principima, nemojte o amandmanima.

IBRAHIM SPAHIĆ

Jer sam prozvan ja tu, ovaj zakon nije na štetu, zbog tog sam se ja javio bilo kojem drugom zakonu koji omogućava obavljanje funkcije prikupljanja obaveštajnih podataka ili funkcije policije na državnom nivou. Dakle, ovaj član je izuzetno važan, jer on otklanja sumnje da je riječ o nekom posebnom sistemu i agenciji koja bi htjela ugroziti funkcije o kojima je ovdje bilo riječi u državi BiH. Zato sam ja smatrao za potrebno da se ovo unese, ali u svakom slučaju zahvaljujem se na izvanrednoj primjedbi i ... koja je bila sjajna. Ja ću se potruditi da i dalje gradim ovako ozbiljan odnos u razjašnjavanju odnosa koji će onemogućiti da ljudi imaju sumnje u ono što iz dobre namjere radimo. Ovo nije put do pakla, nego put do racionalnog odnosa prema poslu koji je od vitalnog interesa za državljane BiH.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem kolegi Spahiću na ozbilnjnom trudu. Neće postati trudbenik, ali je dobro. Za riječ se javio gospodin Jusufović za diskusiju. Izvolite.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege, ja nadam se da neću biti dug. Možda će malo odstupiti od metoda rasprave po ovoj tački. Ona je bila izuzetno bogata, mislim na raspravu. Čuli smo sučeljena mišljenja i argumentaciju na jednoj strani u najvećem dijelu našeg kolege gospodina Špirića, na drugoj strani gospodina Spahića. Ja moram primijetiti da sam i ja malo zatečen. Jeste li vi izvjestilac po ovoj tački? To bi vjerovatno trebalo razjasniti. Međutim, vidite, mislim da trebamo preći na suštinu, jer stvarne argumentacije izneseno i na jednoj i na drugoj strani da kažem. Za mene ne postoji apsolutno puni ustavno-pravni osnov za donošenje ovog zakona i neću ponavljati one principe jer čuli smo ih u više navrata, ali igramo se gluhih telefona.

Ovdje je sasvim izvjestno, ne samo na ovom zakonu, nego na velikom broju zakona da postoji različit pristup uopšte ulaska u proceduru, a kamoli usvajanja. Na jednoj strani, to smo i danas vidjeli, ne treba se ljutiti na argumentaciju koju je, druga je stvar da li se slažemo. Ja odmah da kažem da se ne slažem sa argumentacijom koju iznosi po ovom zakonu i po nizu drugih zakona gospodin Špirić i ako ne iznese Špirić onda je to gospodin Novaković. Znači ne slažem se. To je ono tumačenje člana Ustava, ali dozvolite da siguran sam, koliko god puta gospodine Spahiću da ste izašli danas ja sam siguran da ni je u jednom momentu niste pokolebali našeg kolegu Špirića da on takođe svoju argumentaciju i dalje ne brani isto kao i, uzimam vas i gospodina Špirića, ili možemo i obrnuto. Mogu sebe uzeti. Takođe koliko god puta da izlazi i ja neću svoju argumentaciju, apsolutno neće me pokolebiti. Znači šta je po meni suština. Možemo mi raspravljati do večeras. Nije stvaru ovom zakonu, evo ja sam kroz ovu raspravu slučajno, nije slučajno čitao i sam i prije, ali vratio se na program rada Doma naroda. Imate tu dinamiku.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja vas molim tačka dnevnog reda je – principi i zakon

MUNIB JUSUFOVIĆ

odgovor je suštine. Evo ja će brzo preći, suštine gdje je koopredsjedavajući Špirić tačno rekao koji zakoni ne mogu da idu. Isto obrazloženje kao otprilike za ove. Ustvari znači nema volje dovoljno, nema političke volje da se određeni zakoni ubace u proceduru. Dobro ne trebam se oko toga previše ni iscrpljivati niti što ja znam. Vidim previše nekakvih replika, ovoga, onoga. Ja lično mislim ako nema dodatne argumentacije, jer ne vidim da ćemo se baš previše oko ovoga približiti, jer čini mi se oko zakona se i ne vodi rasprava, nego oko suštine. Suština je da li treba na nivou BiH nešto usvojiti ili ne treba. Gospodin Špirić smatra da po Ustavu ovom nema gotovo ni zašta osnova. Ja smatram drugačije i u tome je suština. Ja mislim da stvarno ako nema ništa novo, onda da pređe se na glasanje.

ILIJA ŠIMIĆ

Zahvaljujemo gospodinu Jusufoviću. Krivi navod gospodin Špirić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo nije tačka dnevnog reda ni gospodin Spirić ni gospodin Spahić nego je tačka dnevnog reda Principi i zakoni. Ja branim naravno svoje stanovište i principe o kojima sam pričao kao i što drugi delegati mogu da brane principe koji su u zakonu ili nude neke nove pricipe. Drago mi je da se neko vraća šest mjeseci unazad i da gleda šta je Nikola Špirić pričao i da nije odustao od toga, jer Ustav za mene nije stvar za prije podne i za poslije podne, pa da prije podne misljam jedno, popodne drugo. Pisan je kao jasan dokument. Ja sam se zakleo da će se držati Ustava i od toga neće odustati. Ne branim drugima da imaju poluvalantan odnos prema ustavnoj materiji, čas ovako, čas onako, a ja vas molim da se dakle držimo principa i da privodimo raspravu kraju. Ja nikada nisam pričao ni o nakanama ni o namjerama ni o karakternim osobinama delegati ili poslanika. Čini mi se da sam se vječito držao teme koja je tačka dnevnog reda i zato vas molim da privodimo raspravu kraju. Hvala vam.

Ako se ne javlja niko za riječ zaključujem raspravu prelazimo na glasanje.

Dakle ko je zato da se usvoji, da se u prvom čitanju usvoji Zakon o agenciji za informaciju i zaštitu Bosne i Hercegovine?

Predlagač Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Ko je za?

Ko je protiv?

Ko je uzdržan?

Dakle postoji većina, nema entitetske većine. Zakon ide na usaglašavanje, s obzirom da predsjedavajući nije tu u zakonskom roku ćemo provesti proceduru usaglašavanja.

Ja se zahvaljujem. Prelazimo na 11. tačku. Ako predlažete zatražite pauzu. Imate li kao predsjednik kluba. Okej, nema problema, izvolite poslovnički.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Mada sam mislio da ćete to vi uraditi, jer sad dolazi tačka dnevog reda Izvještaj Ministarskog vijeća gdje ćemo takođe sigurno ostati. Red je na kraju krajeva da ste vi sami, ako što stalno insistirate na brigu o nama da predložite bar pola sata da ili se odmorimo, ili da ručamo itd.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Jel tražite vi pauzu pola sata recite konkretno.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Tražimo.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Pauza pola sata na zahtjev Kluba poslanika iz reda bošnjačkog naroda. Hvala lijepo.

/pauza 30 minuta/

SEJFUDIN TOKIĆ

Iz tri bosanskohercegovačka konstitutivna ravnopravna naroda stekli su se uslovi da nastavimo sa daljom realizacijom današnjeg dnevnog reda.

Ad. 11. Izvještaj o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za period 22. februara 2001. 14. februar 2002. godine

Podnositelj Vijeća ministara. Dobili ste izvještaj Vijeć ministara kao izvještaj komisija Doma naroda. Uvodnu riječ povodom rada i izvještaja ovog materijala daće predsjedavajući Vijeća ministara gospodin Mikerević. Izvolite.

Prvo ćemo saslušati predsjedavajućeg, pa onda možemo sve što se tiče komisija i rasprave. Izvolite predsjedavajući.

MIKEREVIĆ DRAGAN

Poštovano radno predsjedništvo, dame i gospodo, uvaženi delegati, cijenjeni gosti. Na današnjem zasjedanju Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine pred vama je izvještaj o radu za period 22. 2. 2001. do 14.2. ove godine, a što je obaveza Vijeća, odnosno Savjeta ministra da jednom godišnje podnese izvještaj o svome radu u oba doma Parlamenta.

U ime Savjeta ministara Bosne i Hercegovine i u svoje lično ime prije svega želim vam zahvaliti na podršci i saradnji koju Vijeće ministara je imalo u od strane Parlamentarne skupštine u toku ovog izvještajnog perioda. Slobodan sam reći da je u izvještajnom periodu značajno podignut stepen saradnje i koordinacije ne samo na realiziji Savjet ministara sa jedne strane i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, već i u odnosu sa Predsjedništvom Bosne i Hercegovine, vladama oba entiteta kao i predstavnicima međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini. Očekujemo da će ovi pozitivni trendovi i dalje jačati. Unutar samo Savjeta ministara uspostavljen je visoki stepen međusobne saradnje što se odrazilo i na dobru saradnju između ministarstava, institucija i tijela Savjeta ministara. Zasluga za ovakav način rada koji je sada prihvaćen kao standard u radu Savjeta ministara pripada svim ministrima i zamjenicima ministara. Bosna i Hercegovina je ušla u veoma važan period svog razvoja.

U proteklom periodu uprkos brojnim problemima napravljeni su značajni pomaci. Ovdje ću pomenuti samo neke. Očuvana je makro ekonomska stabilnost, ojačan bankarski sektor, završena obnova bazične infrastrukture, izvršena liberalizacija cijena, redovno servisiran vanjski dug, započete su reforme javnog sektora, povećana je transparentnost u javnim finansijama. Rezultati koje smo postigli u ovom izvještajnom periodu sigurno nisu u potpunosti zadovoljili naša priželjkivanja, ali su omogućili ulazak u procese suštinskih promjena. Savjet ministara je vidljivo efikasnije radilo u odnosu na ranije periode.

U izvještajnom periodu Savjet ministara je održao 55 redovnih sjednica, 4 vanredne i 2 radno konsultativne sjednice na kojima su razmatrana pitanja iz djelokruga rada Savjeta ministara, odnosno ministarstava Bosne i Hercegovine kao institucija i tijela Savjeta ministara. Na sjednicama su razmatrana ukupno 1.042 tačke dnevnog reda i po istima donjete odgovarajuće odluke i zaključci. Savjet je u izvještajnom periodu utvrdio i u parlamentarnu proceduru dostavio 62 prijedloga zakona od čega je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila 25. 31 zakon je u različitim fazama parlamentarne procedure i nažalost

u parlamentarnoj proceduri odbijeno je 6 zakona čiji je predlagač Savjet ministara. Savjet ministara je razmatrao 6 zakona koji se nalaze u postupku usaglašavanja u Savjetu ministara i biće uskoro upućeni u parlamentarnu proceduru. Donjete su takođe 123 odluke iz ranih oblasti djelokruga rada Savjeta ministara, 17 pod zakonskih akata iz oblasti carinske politike i razmotreni su i usvojeni 134 informacije i 43 izvještaja.

Savjet ministara se takođe angažovao i o aktivnostima koje nisu bile direktno predviđene programom rada, ali proizilazi iz djelokruga nadležnosti rada ministarstava i Savjeta ministara i koje su bile odgovor na izazov trenutka o kojem smo se našli. Takođe je moramo da iskažemo i naš doprinos o uspostavljanju stalnog oblika partnerskog rada sa Kancelarijom Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini u formi konsultativno partnerskog foruma koji su domaćini naizmjenično Vijeće ministara i s druge strane Kancelarija Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini. Na ovim sastancima kada se razmatraju pitanja iz nadležnosti entiteta takođe učestvuju i premijeri oba entiteta.

Napravljen je značajan iskorak u promjeni odnosa sa međunarodnom zajednicom u Bosni i Hercegovini koji se ogleda ne samo u uspostavljanju konsultativno partnerskog foruma koji je postao nezaobilazan način rada, već i u međusobnoj koordinaciji državnih i entitetskih organa i međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini. Postignut je cilj kreiranja partnerske atmosfere i daljnji razvoj ovih odnosa ne smije biti ništa manje od toga. U budućnost na bazi ovih iskustava sve više moramo okretati sadržinskom, a sve manje formalnom partnerstvu pri čemu ovdje treba reći da je iza nas faza kroz koju se moralo proći.

Savjet ministara se na inicijativu Predsjedništva BiH značajno angažovao na uspostavljanju i obezbjeđivanju osnovnih uslova za rad zajedičkog koordinacionog tima za praćenje i realizaciju plana aktivnosti institucija BiH i entiteta o prečavanju terorističkih aktivnosti i djelovanja. Navedeni tim redovno podnosi Savjetu ministara informaciju o praćenju realizacije plana aktivnosti. Upravo zahvaljujući angažmanu ovog tima u koordinaciji sa entitetskim vlastima Bosna i Hercegovina se u pozitivnom pravcu svrstala u grupu država koje su u stanju imati otvorene, ali ne i porozne granice. I ove aktivnosti su pokazale da nedostatak adekvatnih državnih institucija se u budućnosti mora prilaziti sa novim, hrabrijim iskoracima.

Dame i gospodo, Savjet ministara se rukovodilo sa tri glavna prioriteta koja će u konačnici stvoriti pretpostavke za jači ekonomski razvoj. To su vladavina prava, jačanje institucija i ekonomske reforme. Vladavina prava je apsolutno neophodan preduslov za svako uspješno društvo. Vijeće ministara i Ministarstvo Bosne i Hercegovine zato želi uspostaviti nekorumpiranu državnu strukturu i u tom smislu insistiramo i očekujemo da će se i u parlamentarnoj proceduri vrlo brzo usaglasiti zakon o državnoj službi. Nedavno je prezentiran akcioni plan za borbu protiv korupcije. Iako značajno smanjena crna ekonomija te s tim u vezi prisustvo nelojalne konkurenčije, problem su kako za strane investitore, tako i za značajan razvoj bosansko hercegovačkih i poslovnih potencijala.

Stepen siromaštva u Bosni i Hercegovini je veliki. Posebno među nezaposlenim, penzionerima, izbjeglicama i ostalim žrtvama ratnih sukoba. To je problem od kojeg ne želim okretati glavu i sa kojim se želimo uhvatiti u koštar. Prvi put u ovoj zemlji mi smo pristupili izradi strategije ekonomskog razvoja čiji akcenat će biti na borbi protiv siromaštva i uspostavi efikasnijeg sistema socijalne zaštite. Cijenimo da će poseban indikator za veći stepen političke stabilnosti predstavljati uspjeh u vezi sa povratkom izbjeglica. Rezultati na ovom planu sve su bolji. Naime u odnosu na 2000. godinu rezultati u povratku imovine su skoro udvostručeni.

Sa 21% u 2000. godini, na 42% u ovom trenutku. Raduje posebno činjenica da se po prvi put procenti povratka u oba entiteta sustižu u pozitivnom trendu 55% u Federaciji, odnosno 45% u Republici Srpskoj. Uvjeren sam da će veći stepen povratka imovine izbjeglica pratiti i veći obim stranih ulaganja.

Ja sam smatrao da sa ovih par inserata iz samog izvještaja damo sliku pređenog puta i da vi razmotrite ovaj izvještaj i date ocjene sa vaše strane. Hvala vam.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se uvaženom predsjedavajućem Vijeća ministara gospodinu Mikereviću. Da li neko od predsjednika komisija i u ime komisije želi nešto obrazložiti dodatno, a potom možemo otvoriti raspravu.

Izvolite.

DRAGUTIN RODIĆ

Htio sam da kažem samo nekoliko riječi vezano za Ustavno-pravnu komisiju izvještaj koji je dobio ovaj dom. Naime u izvještaju piše da je Ustavno pravna komisija jednoglasno usvojila izvještaj o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i uputila ga u dalju parlamentarnu proceduru. Koliko ja znam mi nismo usvajali nikakav izvještaj, raspravljaljali jesmo, ali smo dali preporuku da taj izvještaj ide u dalju proceduru.

Obzirom da vidim da je u ovim izvještajima isto se desilo i sa Komisijom za spoljnu i trgovinsku politiku, jedino ono što zadovoljava to je izvještaj ...komisije za finansijske i administrativne poslove gdje stoji da nakon provedene rasprave Komisija je zaključila da se izvešće proslijedi Domu naroda Parlamentarne skupštine na dalju parlamentarnu proceduru. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dakle nije se radilo o usvajanju, nego o podržci izvještaju. Mislim da je ovo obrazloženje nam dođe kao korektno pojašnjenje.

Otvaram raspravu. Da li eventualno možda ima potrebe da prvo definišemo pitanja ili ćemo otvoriti raspravu pa eventualno na kraju onda predsjedavajući može odgovoriti ili pojasniti.

Izvolite gospodine Spahiću, potom se za riječ javio Turjačanin, potom Špirić.

IBRAHIM SPAHIĆ

Dobro, gospodine predsjedavajući, gospodine predsjedavajući Vijeća ministara želio bi samo reći da je izvještaj zaista isperpan kao delegat. Zato smo se dogovorili u Komisiji da ne otvaramo širu raspravu, nego da ovdje vodimo raspravu u Domu kada budu prisutni predstavnici ministri i predsjedavajući po mogućnosti. Vrlo dobro što povodom izvještaja o radu govori novoimenovani predsjedavajući Vijeća ministara gospodin Mikerević time nam se omogućava jedan kontinuitet. Ja znam da to ne znači samo nastavak na putu gospodina Matića i gospodina Lagumdzije, nego vjerovatno znači neki kreativni iskorak u tome i u vezi

sa naravno funkcijom koju vrši gospodin Mikerević kao ministar evropskih integracija. S obzirom da je to u prvom planu želio bi izraziti zanimanje za dvije stvari pa bi zamolio gospodina Mikerevića da se u drugom obraćanju ukoliko do njega dođe odredi prema ovim zahtjevima.

Prvo se odnosi na realnu procjenu gospodina Mikerevića da kako na osnovu ovakvog izvještaja o radu Vijeća ministara vidi ulogu Vijeća ministara u vezi sa izvještajem. Naravno u dovršavanju procesa ostvarivanja obaveza iz Mape puta.

Drugo da li gospodin Mikerević u ovom kontinuitetu koji je lansirao kao svoj put ima u planu da na osnovu izvještaja dakle o radu i činjenice da smo prije godinu dana razmatrali jedan dokument pod nazivom - poduzetničko društvo, socijalna, to je okvirna strategija za ekonomski razvoj i socijalnu politiku BiH, da li je predviđeno, da li uopće imaju pripreme, da li u izvještajnom periodu od godinu od tog trenutka kada je bila na Zajedničkoj sjednici oba parlamenta ova rasprava postoji neki dokument ekonomske politike koju priprema Vijeće i koju je pripremilo, a nije stiglo da ga predstavi Domu. Tako da ne bi bilo dobro da istekne mandat da damo prolazne ocjene ovom vijeću, a da recimo obaveze koje preuzele javno Vijeće ministara prilikom rasprave o poduzetničkom društvu uz makete i uz dokumente ovdje u ovoj dvorani uz video film i projekcije, uz vrlo stručno naučnu utemeljenu raspravu koju smo mi vodili dvije godine u ovo domu prije toga ne budemo čekali još jednu godinu nećemo li dobiti neku razumnu ekonomsku politiku od strane Vijeća ministara.

Treće pošto sam rekao da će se baviti samo sa dvije stvari ne bi vas dalje više zadržavao, želio bi da sada izvan ova dva osnovna zahtjeva zamolim da vi kao predsjedavajući Vijeća ministara kažet koliko vaše partnerstvo na unutarnjem planu sa institucijama Bosne i Hercegovine, na svim razinama dakle općinskim, kantonalnim, entitetskim itd. kao i partnerstva na međunarodnom nivou sa institucijama koje djeluju u Bosni i Hercegovini, izvan Bosne i Hercegovine. Imate pripremljen program prenosa i tranzicije vlasti koja će proizaći iz toga što će određene obaveze biti promjenjene u skladu sa Dejtonskim sporazumom za naredni period između Bosne i Hercegovine i njenih institucija vlasti i međunarodnih organizacija koje djeluju u Bosni i Hercegovini.

I unutar toga dakle četvrto želio bi vas pitati da li uopće imate, ne samo u okviru opštih lobalnih u UNDP UN strategije protiv siromaštva bilo kakav instrument, bilo kakvu politiku smišljenju u vezi sa zapošljavanjem i obrazovanjem u bosni i Hercegovini. Da li vi imate ikakvu kreativnu ulogu ili čekate nagodgbu u vezi sa tim dok ne bude dva puta više nazposlenih nego zaposlenih i penzionera. I drugo dok ne bude više studenata i učenika nego što objektivno mogu sve školske zgrade u različitom stanju primiti mlađih i novih profesora itd. Dakle, to su četiri područja koja ...Na kraju htio bi vas zamoliti, s obzirom da ste vi stupili tek na dužnost da obavezu koju ste u izvještajnom periodu imali prema Parlamentu Bosne i Hercegovine realizujete kao predsjedavajući, a to je da svoj poslovnik o radu Vijeća ministara konačno dostavite Parlamentu Bosne i Hercegovine kao usklađeni Poslovnik sa nađim jer se i dan danas, evo i na današnjoj sjednici raspravlja o nacrtima i prednacrtima zakona, a to nije u skladu sa Poslovnikom Parlamenta BiH i stvara teškoću određene u vezi sa predstavljanjem na komisijama u radnim raspravama kada je riječ o zakonima i zakonskim aktima koje radite.

Na kraju i to je posljednje što želim reći jeste da kada mi imamo pred sobom izvještaj o radu Vijeća ministara za period 22.2.2001. do 14.2.2001.(?) to je dakle taj izvještaj o kojem govorimo, ja kao delegat naravno mogu poduprijeti činjenicu da ste vi preuzeli odgovornost za ono što ste radili u proteklom periodu mandatnom nastavite raditi sa istim timom. Ali bi

želio vam skrenuti pažnju na činjenicu da vi predstavljate dio jednoga projekta promjena u Bosni i Hercegovini, partnera sa Alijansom i da vi niste izvršili nikakvu rekonstrukciju nižu od ministara i zamjenika u ministarstvu i ja vam želim skrenuti pažnju kao poslanik, kao delegat i kao čovjek koji pripada toj političkoj grupaciji da bi bilo nužno da izvršite prije nego što vam istekne mandat rekonstrukciju koja se zove struktura Vijeća ministara na kojoj počiva uglavnom većina funkcija i odgovornosti, a to su pomoćnici, to su različite institucije itd. Mi nikada nismo dobili pregled koliko je naša admisiistracija Vijeća ministara stručna i kometenta za sve ozbiljnije poduhvate koje poduzima, pogotovo kada je riječ o zakonskim aktima i kada je riječ o jednoj oblasti o kojoj se nikako u BiH ne govori. Ta oblast se zove izvršavanje zakona. Vi ste nadležni ne samo da predlažete zakone, nego odgovarate Parlamentu za izvršenje zakona, za poštovanje.

I ja bi želio da vas zamolim povodom ovog izvještaja da nam vi kao predsjedavajući zajedno sa Vijećem ministara odgovorite na ova dva pitanja. To znači kvalifikovanost i kompetentnost kadrova koje Vijeće ministara danas ima, strukturu i način na koji ona misli suočiti sa ovim novim obavezama. I drugo, a tiče se naravno praktične stvari, kako vi ocjenjujete konačno jednom pred Parlamentom stepen realizacije poštivanja ili kako god hoćete vaših odluka, uredbi zakonskom snagom i zakona koje vi donosite. Smatram to ključnim. I na kraju bi volio da prije nego što istekne vaš manadat ovaj dom zadovoljstvo i priliku da vas kao predsjedavajućeg ministra evropskih integracija može pozvati da obrazložite situaciju sa evropskim integracijama na kojima ste radili tako predano u proteklom izvještajnom periodu i očekujemo naravno da ćete sa novom pozicijom Bosni i Hercegovini omogućiti brži integrativni tok u evropske asocijacije. Želim vam se zahvaliti na pažnji.

SEJFUDIN TOKIĆ

Hvala. Tačka je Izvještaj o radu. Izvolite gospodine Turjačanin.

GORAN TURJAČANIN

Uvažena gospodo delegati, cijenjeni gosti ja bi se na ovaj izvještaj osvrnuo samo, a vjerovatno zbog praćenja teksta koji je strana 7. pardon strana 8. koja obrazlaže oblast ljudskih prava i izbjeglica. Ona je dosta po meni paušalno napisana rečenica, kaže – čitam treću rečenicu u trećoj tački strana 8. – "bavilo i riješilo pitanja zdravstvene zaštite povratnika i prava iz oblasti penziono invalidskog osiguranja". Koliko znam gospodin Rodić je u više navrata kao delegat, barem u dva navrata postavljao pitanja iz oblasti penziono invalidskog osiguranja po pitanju izuzetno osjetljive materije, a to je implementacija Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma i naveo tu niz stvari za koje još uvijek nije dobio odgovor iako na strani 20. se kaže da je Ministarstvo u proteklom izvještajnom periodu pripremilo pismene odgovore na 19 poslaničkih pitanja postavljenih u oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Interesantno jedno izuzetno značajno pitanje barem je moglo biti ovdje apostrofirano da li je odgovoreno ili nije. Što se tiče samog prava zdravstvene zaštite pretpostavljam da gospodin Ilić koji je učestvovao kao direktor Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je isto tako svjedok da se možda tim pitanjem bavilo, da je možda pitanje riješeno kroz potpisivanje ugovora. Međutim ono što je maloprije govorio gospodin Spahić koliko se to prati izvršenje potpisana je da ne kažem ugovora na relaciji sprovođenja ovakvih zakonskih projekata tako da ovako jedno paušalno data izjava mene uopšte ne zadovoljava kao delegata, a radi se o izuzetno, izuzetno vunrelabilnoj problematiči prostora Bosne i Hercegovine. Toliko. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Za riječ se javio gospodin Špirić. Izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, gospodine predsjedavajući Savjeta ministara, cijenjeni članovi Savjeta ministara, uvaženi delegati, vidite ja sam shvatio da danas imamo tačku dnevnog reda Analiza izvještaja o dosadašnjem radu Savjeta ministara, a ne buduće nakane šta Savjet ministara i konkretno predsjedavajući misli raditi. Kada on završi to svoje predsjedavanje pretpostavljam da će ponovo pred Domom ili Parlamentarnom skupštinom Bosne i Hercegovine se naći izvještaj koji će podlijegati kritičnoj ili kritičkoj ocjeni delegata i poslanika. Ja želim da dakle pohvalim trud onih koji su radili na koncipiranju ovoga izvještaja. Uloženo je dosta truda u statistici u broju održanih sjednica. Čak bi se moglo o ovom izvještaju govoriti o potrošenom papiru u pisanju izvještaja. Naravno postignut je određeni progres, ali ono što nedostaje ovom izvještaju jeste jedna samokritična nota o radu Savjeta ministara koja je poželjna, jer ništa nije idealno da ne bi moglo biti bolje, odnosno nije ništa u Bosni i Hercegovini toliko dobro da ne bi moglo biti bolje, izuzev ako se ovo ne smatra idealnom kombinacijom savršenom i gotovo da bolje u Bosni i Hercegovini ne može. Ako je to tako, onda nismo u dobrom ambijentu.

Skrenetu vašu pažnju na stranicu 11. tačka 2. aktivnosti i aktivnosti planiranja izvršenja budžeta gdje Savjet ministara vrlo vješto svoju ne odgovornost prebacuje Parlamentarnoj skupštini, odnosno nama delegatima i poslanicima i to nije loše ako može proći ovu barijeru koja se zove oba doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. To je četvrta alinija gdje se kaže – zbog zakašnjenja u donošenju zakona o namjeni i korištenju sredstava ostvarenih sukcesija bivše SFRJ dodatno smo suočeni sa teškoćama izvršenja budžeta u dijelu koji se odnosi na kapitalni zahtjev posebne programe. Ostaje otvoreni problem saniranja ranije stvorenih obaveza u iznosu 4,6 miliona KM itd., a to je pokriće deficit-a budžeta za prošlu godinu koji smo mi nažalost pokrili u januaru ove godine. Dakle Vijeće ministara hoće da kaže mi nismo krivi. Izvolite gospodo poslanici vi ste krivi što toga nema. Ja ne mislim tako.

Zatim naredna strana tačka 5. aktivnosti u procesima sukcesije bivše SFRJ četvrta alineja kaže – izvršen prenos sredstava iz BIS-a banke na račun Centralne banke u funkciji priprema za primjenu zakona. Možete misliti Savjet ministara mimo zakona promjeni strukturu imovine koja se nalazila na računu kod Banke za međunarodna poravnjanja u Bazelu i to naziva prirpemom za primjenu zakona koji evo u parlamentarnoj proceduri 5-6 mjeseci i ne zam kakvi su način da dođemo do tog zakona. Zatim, šesta alineja – izvršena konverzija zlata u dolarskoj vrijednosti putem prodaje. E, tu i jeste problem. Dobro bi bilo da u ovom izvještaju stoji iako bi bilo možda neprirodno da to Savjet ministara uradi da kaže da je vršeći svoju aktivnost nanjelo između ostalog i štetu Bosni i Hercegovini u iznosu od 16 miliona maraka. Prvo bi u izvještaju trebalo da stoji da je nelegalno dakle promjenjena struktura imovine Bosne i Hercegovine mimo zakona, to je dakle ogrešenje o zakon, a drugo da je u toj transakciji na supstanci izgubljeno 11 miliona maraka jer je zlato u novembru prodato po 1,73 dolara po UMC-i a ono se kreće danas 1,90. Dakle napravljen je gubitak od 11 miliona KM. I to nije sve. Ali ja mislim da ovdje ne stoji tačan izvještaj – kaže izvršena je konverzija zlata u dolarskoj vrijednosti putem prodaje. Mene interesuje da li se danas imovina, odnosno sredstva koja su ostvarena putem prodaje zlata nalaze u dolarima ili u EUR-ima. Moram da vam kažem da je nažalost ekspertske tim koji sebe naziva ekspertskim i na toj transakciji na nesreću ove zemlje izgubio 6 miliona maraka, jer je Vijeće ministara dalo instrukciju

Centralnoj banci takođe mimo zakona da izvrši konverziju u dolare, pa je nakon 15 dala, ako naravno su ove informacije tačne, ali ja ču reći kako ćemo ih provjeriti izdalo novu dakle, dalo novi nalog da se ti dolari zamjene u EUR-e. U međuvremenu na nesreću ove države dolar porastao za 2,5%, a to vam je na 130 miliona, negdje oko 6 miliona maraka, plus 11 miliona od prodaje zlata, jer je prodato u nevakat, to je 16 miliona KM. I da se mi ne bi nagađali, odnosno da ne bi to podlijegalo vjerujemo li priči Nikole Špirića jel ona politička, predizborna, ovakva ili onakva, ja predlažem da se ovaj izvještaj dopuni ovim informacijama, odnosno da se ne usvoji, a da Dom naroda formira parlamentarnu grupu ili komisiju koja će provjeriti ove navode. Da li je mimo zakona izvršena promjena strukture imovine Bosne i Hercegovine? Da li je Bosni i Hercegovini nanešen i koliki gubitak i ko je eventualno odgovoran?

Mislim da iz ove situacije možemo izaći samo formiranjem parlamentarne grupe koja će ove navoed ispitati i to je moj konkretan prijedlog. Dakle neću glasati za izvještaj jer nije potpun i predlažem formiranje parlamentarne komisije da ispita različite navode kojim bruji javnost Bosne i Hercegovine koji nisu ni demantovani ni potvrđeni. Dakle, nije ggubitak 11 miliona, nego je nastao još jedan gubitak. A evo sad koristim priliku da pitam predsjedavajućeg da li se prodata, da li sredstva od prodaje zlata se nalaze u pasivi setovima banke Bosne i Hercegovine u dolarima ili u EUR-ima i da li su izvršene bile, da li su dve transakcije napravljene? Prvo u dolare, pa u EUR-e. Hvala vam lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Za riječ se javio gospodin Genjac. Izvolite.

HALID GENJAC

Poštovane kolege, uvaženi gosti, veoma značajna činjenica koja prati razmatranje izvještaja o radu Vijeća ministara je činjenica da mi nismo još uvijek razmatrali izvještaj o izvršenju budžeta za period koji je predmet ovog izvještaja. To je rijetko zabilježena praksa i naravno taj momenat će mene opredjeliti u značajnoj mjeri kako ču se odnositi prema ovom izvještaju, ako ne i u ključnoj mjeri. Govoreći o samom izvještaju pored tog značajnoj detalja dolazi, odnosno pada u oči jedan stil izvještaja koji otprilike u smislu razmatrano je, donjeto je, usaglašeno, prezentirano i govori se uglavnom o odlukama, stavovima itd. Vrlo malo ima stvarnih pokazatelja, realnih pokazatelja u smislu koliki je ove godine na kraju godine bio bruto nacionalni dohodak. Koliki je bio deficit vanjskog računa. Kolike su bile strane investicije itd. itd. Pored tog elementa upada u oči i činjenica da u izvještaju ima dosta stavki koje su navedene rekao bih neobično za izvještaj. Pa se recimo navodi gdje je putovao sve predsjedavajući Vijeća ministara, pa se navodi koje su to sve konferencije, konvencije što je jako dobro i korisno za Bosnu i Hercegovinu, međutim neobično je da prethodni predsjedavajući Vijeća ministara ne spominje se ili čovjek nije putovao, a ja znam da je putovao, onda slijedi dakle da nije bitno to što je taj čovjek putovao, nego je bitno što je ovaj drugi čovjek putovao. Mislim da je to neobično, da bi trebalo korektan odnos prema predsjedavajućim i u jednom i u drugom i u trećem mandatu podjednako ...

Treći momenat koji pada u oči kada se posmatra ovaj tekst je da je tekst pisan u dosta neobičnom stilu za izvještaj koji se dostavlja poslanicima, rekao bi u lirskom stilu. Taj lirska stil opšte ljepote, općeg blagostanja i općeg svega dobrog kulminira kada Vijeće ministara samo sebi izriče ocjenu da su rezultati ostvareni u izvještajnom periodu mogu se ocjeniti uspješnim sa aspekta realizacije utvrđenih programskih ciljeva kao i van programskih djelatnosti djelokruga rada Vijeća ministara. Mislim da ta ocjena ne стоји. A pokazaću na

nekim elementima zašto ne stoji. Prije nego dakle Vijeće ministara kaže da je u izvještajnom periodu u parlamentarnu proceduru dostavilo 62 prijedloga zakona i da je od tih 62 prijedloga usvojeno 25 zakona u Parlamentarnoj skupštini, da je u različitim fazama procedure 31 zakona, a 6 zakona je odbijeno. Ovdje je samo jedan podatak tačan od svih iznesenih podataka. Svi ostali su grubo netačni. Prvo osnovno da bi se mjerio rad Vijeća ministara je program koji je to vijeće ministara na početku godine uspostavilo na osnovu izvršenog, ne izvršenog, na osnovu planiranog i ne uradenog može se donositi ocjena. U programu rada Vijeća ministara za prošlu godinu bilo je predviđeno da se 62 zakona do oktobra mjeseca prošle godine dostave u parlamentarnu proceduru. To imate u programu rada Vijeća ministara i možete provjeriti. U posmatranom periodu koji je predmet ovog izvještaja Vijeće ministara u parlamentarnu proceduru dostavilo 27 prijedloga zakona iz ovoga što je predviđeno i još 16 izvan programa, dakle ukupno 38 zakona. 16 zakona je usvojeno i objavljeno u Službenom listu na oba doma, 16 zakona je još u proceduri trenutnoj i još 4 zakona koje je Predsjedništvo predložilo su u proceduri, 6 je odbijeno. Prema tome trenutno je u proceduri 20 zakona, ne 31 i to 16 od Vijeća ministara ne 31. 30 zakona je usvojeno u prošloj godini, od toga je 11 zakona koji je Visoki predstavnik proglašio, 2 su od strane Predsjedništva. Dakle, ono što je od Vijeća ministara došlo, a usvojeno u Parlamentu to je 16 zakona.

Podsjećam da je Vijeće ministara u 99. dostavilo i usvojilo se na Parlamentu 12 zakona, a 2000. 14 zakona. Dakle, budući da se pominje jako dobra saradnja i koordinacija Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine, mislim da je osnovno bilo da se usaglase podaci u okviru te koordinacije i dobre saradnje. Ono međutim što je oko zakona još možda značajnije je to da je i ove zakone 38 koji su dostavljeni u parlamentarnu proceduru 10-ak pripremljeno u mandatu i u okviru sadašnjeg Vijeća ministara, svi ostali su iz ranijih perioda u prirpemi, a za sve karakteristika i za one od ranijeg VIjeća ministara i iz ovog vijeća ministara zajednička je karakteristika da se ti zakoni pripremaju u snažni poticaj da ne kažem pritisak međuanrodne zajednice, a na uz pritisak programa stvarnih potreba itd.itd.

Istovremeno ne govori se ne spominje se šta je to čime se ilustrira taj reformski kurs i te promjene. Prestaje se i govoriti o onome što je bio jedan od osnova za pravljenje programa kao što je Deklaracija iz Brisela iz 2000. godine gdje je rečeno da se stvaranje elementarnih prepostavki za integraciju jedinstvenog prostora i pokretanja ekonomskih reformi, fiksальнog, poreskog sistema, platnog sistema, bankarskog sistema, radnog socijanog (rukovodstva) neophodno je donjeti, pa je navedeno nekih 16 zakona samo u toj oblasti. Iz te oblasti u proceduru je došlo 2 ili 3 zakona. Plan je bio da to bude prošle godine sve urađeno. Naravno svjestan sam realnosti, svjestan sam da i planovi ne trebaju preambiciozni, ali mora se u izvještaju govoriti stvarnim pokazateljima i realnim činjenicama.

Dalje, kada se govori o povratku izbjeglica. Vrlo lako se iznose prilično ambiciozne ocjene, pa se govori o tome da je spektakularan rezultat što je primaknut procenat povratka u Federaciju i u Republiku Srpsku, a još je uvijek razlika između toga skoro 15%. Takođe se govori o spektakularnim rezultatima mješanja procenata na način da se dobijaju procenti koji ne odgovaraju stvarnosti. Jednom prilikom je u Americi objavljena informacija da se 30% studentica udalo za svoje profesore. I cijela Amerika se digla na noge što je to, a onda su ustanovali da se radi o muškom univerzitetu u kome je svega bilo 3 ženske studentice, jedna se udala za svog profesora i to je bila jedna. Otprilike ova statistika negdje je sa sklonostima i tendencijama ovakvog prezentiranja vrlo blizu. Treba govoriti što je bio plan u ovoj oblasti, a bio je plan da se ostvari stepen povratka 50% ostvareno je 42%. Da li se to može smatrati uspjehom? Ja mislim da se to ne može smatrati uspjehom, bez obzira što Vijeće ministara kaže – cijenimo ovo izuzetnim napretkom i direktnim djelovanjem Ministarstva za ljudska

prava i izbjeglice i Komisije za izbjeglice i raseljene osobe koja je svojim radom stvorila pozitivno ozračje i time izravno determinirala proces povratka u Bosnu i Hercegovinu. Izriču se ocjene da nema ni politički prepreka za povratak. Jesu političke prepreke umanjene. Međutim u godini kada se desilo Trebinje, kada se desila Banja Luka, kad se prije 3 dana desio napad u Bosanskoj Dubici na džamiju, na jedan od objekata, kada se prije dan desio u Bijeljini desio napad na ...eksplozivnim napravama, ne treba izricati ocjene da su nestale političke prepreke. Treba realno prikazivati stanje. Uostalom, treba se osvrnuti na izvještaje i budžet pa vidjeti da je za planirana sredstva za povratak potrošeno ili realizirano svega 0,96% planiranih sredstava.

Što se tiče oblasti trezora, zaista je činjenica da mi kasnimo sa izvještajem o izvršenju budžeta i kasnimo protuposlovnički i mislim što je rijetko zabilježeno ovoliko vremena da se kasni sa budžetom za narednu godinu. To su činjenice. Moje informacije po pitanjima sukcesije govore otprilike da bi gubitak na ovim transakcijama mogao dostići i oko 20 miliona. Naime. Koliko ja imam informacija mi smo prodali zlato za 272 dolara po UMC-i. Trenutna cijena je 293 dolara po UMC-i. Jugoslavija je prodala svoje zlato za 300 dolara po UMC-i. Bilo je naših putovanja u Jugoslaviju. Ja mislim da je i Vijeće ministara moglo tu informaciju provjeriti na putu u Beograd, pa nam je dostaviti ovdje u ovom izvještaju.

Dalje, nejasno mi je u pogledu stanja ugovorenog vanjskog duga. Informacija da je ugovoren dug dvije milijarde četrsto osamdeset tri miliona dolara od čega je iskorišteno dvije milijarde i pet miliona dolara. 90.-te godine imali smo izvještaj gdje je bilo da je ugovoren vanjski dug dvije milijarde dvjesto sedamdeset četiri miliona, a iskorišteno dvije milijarde tri miliona. Ovdje se nešto sa podacima ne slaže. Ispada da je za ovu godinu iskorišteno samo dva miliona duga dodatno. Barem treba sravniti podatke.

Što se tiče koncesije, odnosno sukcesije mislim da treba odgovoriti na pitanje zašto još nije formirana komisija za sukcesiju pokretne i nepokretne imovine koja bi trebalo osigurati ispravnu implementaciju odredbi Aneksa a., jer već nestaju, a bili smo u roku tri mjeseca nakon potpisivanja i ratificiranja ovog sporazuma o sukcesiji i već nastaju zloupotrebe onoga što je predmet sukcesije po Aneksu a. Pitanje dakle, zašto još nije formirana ta komisija? Rok je bio tri mjeseca.

Što se tiče oblasti evropskih integracija plan je bio da se Mapa puta ispuni tokom prošle godine. Od 18 obaveza ispunjeno je 8 ili 9 i to nepotpuno. Mi smo donjeli Zakon o konkurenciji, ali nije uspostavljeno konkurenčijsko vijeće. Taj zakon nema vrijednost svoju bez konkurenčijskog vijeća. Mi smo donjeli Zakon o uspostavljanju instituta za akreditacije. Međutim, odnosno instituta za stadarde i mjeriteljstvo, međutim trenutno u institutu rade svega dva zaposlena i ne mogu odgovoriti zahtjevima koji se očekuju od tog instituta i od Bosne i Hercegovine kao kandidata za sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Dakle, mislim da se jako kasni sa ispunjavanjem obaveza iz Mape puta. O tome je ovdje malo rečeno, a mislim da i u planu rada Parlamentarne skupštine to treba da dobije svoj prioritet.

Što se tiče Ministarstva vanjskih poslova nabrojan je jedan spektar aktivnosti, međutim ostaju teška pitanja nerješenih odnosa Neuma i Ploča to je krupan neuspjeh. To nedopustivo kasni mimo svih međunarodnih standarda, a takođe ostaje i sa Jugoslavijom kada govorimo, dakle o našim susjedima pitanje imovine koja je bila predmet sukcesija, a koja je nestala.

Što se tiče civilnih poslova i komunikacija. Ja bi u ovom trenutku u prvi plan stavio jedno pitanje koje bi rekao bih u dramatičnoj formi se zaoštrava. Naime, mi smo danas imali Zakon o sudu koga je proglašio Visoki predstavni. Ovaj dom nije prihvati da se taj zakon usvoji, zakon egzistira. Međutim ništa tom zakonu u stvarnosti nije učinjeno. Za izborni proces prema Izbornom zakonu koji mi ističemo kao naš uspjeh usvajanje tog izbornog zakona drugi stepen u izbornom procesu za sve žalbe i trebao biti Apelaciono vijeće u Sudu Bosne i Hercegovine. Mi niti imamo suda, niti imamo apelacionog vijeća, niti smo imenovali sudije, niti to možemo za dugo vremena napraviti. 18. aprila se proglašavaju izbori i od toga dana teće integritet izbornog procesa. Od tog dana mora se imati institut drugostepenog organa žalbe za sve ono što je pitanje izbornog procesa. Ne znam, ne postoji u ovoj dvorani niko ko može dati odgovor kako to pitanje riješiti. Postoji samo jedan način da Visoki predstavnik ponovo proglaši, ali to će značiti da mi nismo usvojili izborni zakon, nego da je dio izbornog zakona proglašio Visoki predstavnik. Što bi bila ružna poruka. Ili bi moglo se desiti da se kaže da se odgađaju izbori. Dakle ovo govorim govoreći o ovom izvještaju o načinu da upozorim na ovu činjenicu da oni koji treba da razmišljaju o ovome barem počnu razmišljati, jer to je zaista činjenica.

Oblast vanjske trgovine i ekonomskih odnosa. Ja sam naravno osim ovoga što je ovdje prikazano da je urađeno i da nije urađeno korektno poredći sa planom i programom očekivao sam u ovom izvještaju koliki je vanjski deficit trgovinski, deficit vanjski na vanjskom računu Bosne i Hercegovine da pratimo pokazatelje. Očekivao sam da se kaže kako se kreće bruto domaći proizvod u ovim posmatranim periodima, jer to je jedan od značajnih pokazatelja i na kraju očekivao sam i pokazatelje o stranim investicijama. Jer jedan od osnovnih elemenata programa koji je nama prezentiran kada je Vijeće ministara imenovano je bilo privlačenje stranih investicija koje je strateški pozicionirano kao način rješenja brojnih naših problema. Nažalost, moj pokazatelji govore da 99. godine smo imali 154 miliona dolara stranih investicija. 2000.te 147, i 2001. dakle ove o kojoj govorimo 130 miliona dolara. Dakle mi imamo izražen pad stranih investicija. Govorimo o reformskom kursu, govorimo o promjenama, govorimo o uspjesima, a ono osnovno što je bilo u programu rada Vijeća ministara pokazuje ovakav efekat. Naravno, radi se o pokazatelju koji možda nije u cijelosti sabrani svi podaci, ali male su cifre koje mogu ovo promjeniti.

Iz svih ovih navedenih razloga naravno, a posebno iz razloga što mi nemamo izvještaja o izvršenju budžeta, ja ovaj izvještaj ne mogu podržati. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se uvaženom izaslaniku Genjcu na vrlo zanimljivom izlaganju. Ko se dalje javlja za riječ?

Uvaženi predsjedavajući Vijeća ministara je najavio izostanak. Morao je otići na potpisivanje sporazuma ili nekog protokola. Mi smo sad u situaciji ili da sačekamo pa da eventualno odgovori na pitanja ili da pristupimo izjašnjavanju. Izjašnjavanju, a ovo da. Vidim po izrazu lica Spahića da ćemo odgovore dobiti na drugi način. Je li. A ovdje moramo još nešto definisati, jest procesuirati, može.

Ima jedan predlog zaključka i ja bi molio, obzirom da se u izvještaju koji je predviđeno čak usvajanje rezolucijom, ukoliko to neko predloži ili zaključaka da se zaključak tačno definiše da ga ja ne bi interpretirao ovamo.

Prije toga pristupamo naravno izjašnjavanju o izvještaju.

Ko je za usvajanje izvještaja Vijeća ministara za period koji je naveden u dnevnom redu? - Šest

Ko je protiv navedenog izvještaja? - Sedam

Ko je uzdržan? – Jedan

Sa šest glasova za, sedam glasova protiv i jedan uzdržan, konstatujem da izvještaj Vijeća ministara nije dobio potrebnu većinu.

Gospodine Špiriću ako možete samo pročitajte da ne bi ja čitao kako ste dali prijedlog zaključka.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dakle da se formira parlamentarna grupa sa zadatkom da ispita zakonski osnov za promjenu strukture imovine Bosne i Hercegovine po osnovu zlata u Banci za međunarodna poravnjanja u Bazelu i utvrdi, dakle utvrdi eventualne štete koja je nastala prilikom prodaje zlata i transakcija sa Centralnom bankom.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Izvolite sjesti. Čuli ste zaključak.

Ko je za navedeni zaključak gospodina Špirića? – Pet

Ko je protiv? – Tri

Ko je uzdržan? – Četiri

Molim vas, pet je bilo za.

Ko je protiv? Ponavljam glasanje za protiv. Molim vas da svi pristupite. – Četiri
Pet je za, četiri su protiv.

Ko je uzdržan? – Pet

Pet, četiri, pet, dobio je potrebnu većinu, jel tako. Zaključak idemo glasati, odnosno ide na usaglašavanje. Dobro. Ostavićemo kao i sva druga pitanja za usaglašavanje da ne bi pravili presedan.

Konstatujem da je odbijen dakle izvještaj o radu Vijeća ministara u navedenom periodu, a da prijedlog zaključka gospodina Špirića nije dobio entetsku većinu i da ide na usaglašavanje u Kolegiju Doma naroda Parlamentarne skupštine u poslovničkom roku.

Moramo pristupiti sledećoj tačci dnevnog reda.

Ad. Sporazum o slobodnoj trgovini BiH i Savezne Vlade Republike Jugoslavije

Predlagač je Predsjedništvo. Dobili ste izvještaj komisije. Da li se neko javlja za raspravu povodom ove tačke dnevnog reda u ime komisije ili.

Izvolite gospodine Iliću.

DRAGUTIN ILIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege delegati, uvaženi gosti. Komisija za spoljnu i trgovinsku politiku je dobila vrlo kvalitetna obrazloženja od strane predлагаča i od strane nadležnog ministarstva i od Predsjedništva i predložila je da se, podržala je dakle ovaj sporazum i predložila Domu da ga ratificuje.

Ali dozvolite mi da iznesem u prilog to je nastalo u našem prijedlogu i nekoliko podataka. Savezna Republika Jugoslavija je za Bosnu i Hercegovinu kao partner o obimu razmjene i prometa na petom mjestu. U 2001. godini Bosna i Hercegovina je izvezla robe u vrijednosti od 201 milion dolara, a iz Jugoslavije uvezla robe u vrijednosti od 218 miliona dolara što je potpuno uravnotežen bilans. Znači možemo kazati da od svih zemalja u našem okruženju sa kojima Bosna i Hercegovina ima spoljnotrgovinsku razmjenu najuravnoteženija je sa Jugoslavijom i da je otprilike 1:1. Italija je naš po obimu spoljnotrgovinske razmjene najveći partner. Recimo odnos 657 miliona dolara izvoz iz BiH u 2001. godini, a uvoz je 422, odnosno omjer je 1:1,80.

Drugi partner po veličini je Hrvatska u 2001. godini izvezeno je robe 107 miliona dolara, a uvezeno 474 miliona dolara, odnosno uvoza i zvoza je 1:4,42 a kod Slovenije najnepovoljniji odnosno, jer je u 2001. godini iz Bosne i Hercegovine izvezeno robe u vrijednosti od svega 78 miliona, a uvezeno 411 miliona, ili odnos je 1:5,3. Dakle budući da je jedan od zaključaka Komisije bio da dobijemo od Savjeta ministara izvještaj o spoljnotrgovinskom bilansu Bosne i Hercegovine sa zemljama sa kojima imamo odnose, nadam se da ćemo na jednoj od sljedećih sjednica Doma naroda imati taj izvještaj.

Ove sam podatke iznjego samo kao ilustraciju i potvrdu da bi sa Jugoslavijom trebalo ovaj sporazum zaključiti jer je to zemlja s kojom Bosna i Hercegovina ima najkorektniji trgovinski spoljni bilans. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Ovo je svakako značajan doprinos u prolog ratificiranja ovog sporazuma.

Ukoliko nema dalnjih. Izvolite gospodine. Gospodin Divković.

IVO DIVKOVIĆ

Hvala. Ja ću se osvrnuti samo na izvještaj mog predsjednika Komisije. Komisija je razmatrala i dala podršku da se sporazum podrži. A sve ovo van sporazuma, ove podatke itd. Komisija nije razmatrala. To treba razlučiti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Dobro. Ja mislim da je svakako važno da u okviru opredjeljenja, saradnje, stvaranja slobodne zone za trgovinu u regiji ratificiramo ovaj sporazum tako da obzirom da nema ni jedne diskusije koja ustvari ima jedan drugačiji stav, predlažem da pristupimo izjašnjavanju.

Ko je za ratifikaciju Sporazuma o slobodnoj trgovini zizmeđu BiH i Savezne Vlade Republike Jugoslavije?

Svih 15 delegata, izaslanika je dalo saglasnost na ratificiranje ovog sporazuma.

Ad. .(?) Projektni kreditni Sporazum između BiH i Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj

Predlagač je Predsjedništvo kao i za sve ove sporazume koji idu i protokoli koji idu na ratifikaciju. Dobili ste izvještaj komisija.

Otvaram raspravu po ovoj tačci dnevnog reda. Zatvaram raspravu.

Ko je za ratificiranje ovog sporazuma?

Svih 15 je glasalo za.

Ad. 14. Aneks ugovora o određivanju graničnih prelaza između BiH i Republike Hrvatske

Predsjedništvo je predlagač. Dobili ste izvještaj komisije.

Da li se neko javlja za riječ? Zaključujem raspravu.

Ko je za ratifikaciju navedenog sporazuma?

Jednoglasno svih 15 je dalo saglasnost za ratifikaciju Aneksa ugovora o određivanju graničnih prelaza između BiH i Republike Hrvatske.

Ad. 15. Rezolucija o politici zdravlja za sve građana BiH

Predlagač je delegat Ibrahim Spahić. Dobili ste rezoluciju izaslanika Ibrahima Spahića kao i izvještaj nadležne komisije. Podsjetiću vas na prošloj sjednici Doma naroda Dom je zaključkom definisao obavezu da ova rezolucija ide na Komisiju.

Delegat Ibro Spahić kao podnositelj rezolucije ima pravo u skladu sa članom 115. stav 1. Poslovnika da dobije riječ u trajanju do 20 minuta. Tražite li riječ gospodine Spahiću? Dakle, ne mora biti maksimalna minutaža. Poslovnik nije ograničio najniži nivo, odnosno vremensko trajanje diskusije.

Izvolite gospodine Spahiću.

IBRAHIM SPAHIĆ

Hvala lijepo. Gospodine predsjedavajući, predstavnici Vijeća ministara, gospodo predstavnici medija, ja bi prešao na obrazlaganje ove rezolucije.

Prvo razlozi zašto bi trebalo usvojiti rezoluciju su.

SEJFUDIN TOKIĆ

Ja se izvinjavam, moram prekinuti sjednicu obzirom da smo izgubili kvorum. Dajem pauzu od 10 minuta, koliko očekujem da će biti potrebno da se.

/pauza 10 minuta/

Sačekajte gospodine Spahiću da svi sjednu, zatvore se vrata. Zbog ovog prekida koji je uslijedio iz poslovničkih razloga. Izvolite. Gospodin Spahić ima riječ.

IBRAHIM SPAHIĆ

Hvala lijepa. Vidite kakve ja ima probleme na Ustavno pravnoj komisiji kada se dignu dvojica. Dobro. Prije svega ja bi želio da vas upozorim na činjenicu da je ova rezolucija jedna prirodna potreba građana Bosne i Hercegovine da bi njenim usvajanjem ova zemlja mogla na jednak način kao i druge zemlje Evrope raditi na jedan sistematičan način ratifikaciju međunarodnih konvencija iz područja zdravstva i zdravstvenog osiguranja, zdravstvene ekologije, trgovine i prometa lijekova, otrova i radio aktivnih materijala. Takkode bi ona mogla raditi sustavno na pripremanju i usvajanju opšte i zdravstvene regulative na nivou države i predstavljanje i praćenje obaveza koje naša zemlja ima u okviru asocijacija kao što je UN Svjetska zdravstvena organizacija UNICEF i druge. To su temeljni razlozi zbog čega ja smatram da bi ova rezolucija bila korisna da se usvoji.

A sada bi dao nekoliko napomena koji se tiču zdravstva naše zemlje. Svi znaju da bi mi trebali govoriti o pitanjima koja se direktno tiču šta mi možemo uraditi u ovom periodu ispred nas. I sedam godina poslije Dejtona mi praktično imamo samo jedan sporazum koji se tiče jednakih prava o kojima je danas bilo riječi. Raseljenih izbjeglica u Bosni i Hercegovini i vidjeli ste kakve su ocjene o njegovoj realizaciji. S druge strane tačno je da je zdravstvo decentralizirano i da je preneseno sa ovlaštenjima na entitete, kantone uključujući naravno i Distrikt Brčko. Ali ono što centralne institucije Bosne i Hercegovine predstavljaju u okviru svjetskih procesa i svjetskih standarda zdravstvenih, jeste jednostavno pozicija u kojoj je Bosna i Hercegovina ignorirajući pitanje ekonomskog siromaštva, ignorirajući pitanje imigracije stanovništva, vrlo ozbiljne ekološke incidente i gotovo katastrofe na različitim prostorima Bosne i Hercegovine, činjenicu da su zarazna oboljenja bilaj predmeti naše rasprave na oba doma ovog parlamenta, kao i da je naša granica vrlo propusna i za trgovinu ljudima, drogom i nedozvoljenim sredstvima, ja sam smatrao da bi bilo korisno da u prvi plan ponovo stavimo ovu oblast na jedan sistematičan način.

Prije svega Bosna i Hercegovina je kao članica UN i Svjetske zdravstvene organizacije jednostavno obavezna da utvrdi globalnu politiku ustavno obavezna da utvrdi globalnu politiku građana pod jednakim uslovima, a to glasi: - politika zdravlja z 21. stoljeće u Skupštini svjetske zdravstvene organizacije u Ženevi i u Kopen Hagenu 98. godine definirana obavezala je na praktično dvije dekade u zaštiti zdravlja svih stanovnika pod jednakim uslovima podvlačim. Mi se nalazimo u poziciji kada nismo uspjeli smanjiti razliku u zdravlju među zemljama u ovoj regiji; kada nemamo nikakve praktične stvarne solidarnosti iz javnosti za zdravlje gradana unutar naše zemlje; kada imamo deklaraciju o eliminaciji siromaštva i ekonomski nemoći stanovništva, a da faktički nemamo odgovora na to u ovoj oblasti; kada ni stil života u Bosni i Hercegovini više nije ono što predstavlja normalni standard svakog čovjeka pojedinačno. Da ne govorim o ishrani stanovništva i o drugim problemima vezano za lijekove, za reprodukciju stanovništva itd. Ono što danas treba reći da danas u bilo kakvom komparativnom izvještaju EU i Svjetske zdravstvene organizacije o

zdravlju naroda evropskih zemalja, o našoj zemlji nema niti jednog jedinog podatka, jer nema odakle da ga uzmu.

Drugo, naša zemlja je bila na vrlo visokom plasiranom mjestu u krajnjoj liniji je li 91. prije 11 godina na 26 mjestu od 51 zemlje, danas se ona približava samom dnu. Negdje između 40 i 50 mjeseta. Danas u BiH ima prema podacima koje smo mi ovdje dobili izvorno od VIjeća ministara i Zavoda za statistiku entiteta i Agencije za statistiku BiH 50% ljudi bez posla. 49% građana nema uopće nikakva osnovna prava na zdravstvene usluge, 50% građana nema kontrolisano ispravnu vodu za piće, 18% je bez električne energije, 25% građana je direktno izloženo, dakle ne slučajno eksplozivnim napravama i radio aktivnim opasnostima i sličnim drugim opasnostima.

I na kraju o Bosni i Hercegovini faktički naše obaveze prema toj svjetskoj zdravstvenoj deklaraciji iz 98. godine i Svjetskog samita UN 95. o upražnjavanju socijalnih razlika faktički nas stavlja u jednu poziciju potpuno kriznog prostora u kome su ugrožena prava građana, zdravlje kao osnovno ljudskih prava, jednakost u zdravlju, dakle u pravima na zdravstvenu zaštitu i solidarnost i odgovornost njene države za zdravlje stanovnika. Uzmite bilo koga u porodici svojoj, testirajte kakve su njegove mogućnosti kada je riječ o njegovoj zdravstvenoj zaštiti pa čete doći do istih zaključaka bez velikih statističkih podataka. Ono što bi prije svega želio reći jeste da mnoštvo tih institucija koje se bave na svjetskom planu različitim programima za racionalniju organizaciju i efikasniji angažman u ovoj oblasti pokazuju takođe da je naš obrazovni sistem kada je riječ o bilo kojem nivou obrazovanja za zdravstvene radnike od medicinskih sestara do vrhunskih stručnjaka faktički danas ustvai se umnožio i praktično ima jednu vrstu gubljenja elementarnog kvaliteta i praktično uvođenja novih pacijenata ili postojećih pacijenata u situacije da pred njima budu nekompetentni ljudi. S jedne strane, s druge strane ogroman trud i rad zdravstvenih radnika na svim razinama u cijeloj Bosni i Hercegovini i njihovo iskustvo i znanje koje je priznato i u određenim oblastima i na svjetskoj razini i svjetskim standardima bilo da je riječ o srčanim oboljenjima ili nekim drugima, faktički nije na pravi način vrednovano u ovoj zemlji. Prem tome i oni najbolji stručnjaci koje imamo u pojedinim klinikama i na pojedinim univerzitetima praktično gube kontakt sa onim što je realno. Pozicija države u odnosu na njihov posao.

Pri tome bi želio reći da mi u oblasti javnog zdravstva smo imali dugo debatu, naravno kao i kasnije u drugim institucijama treba li ili ne treba zavod ili agencija za zdravstvenu zaštitu BiH. Na kraju krajeva skidana i stavljana ploča tog zavoda, a u suštini se radi o jednoj vrsti zdravstvene statistike koju moramo raditi u interesu svih građana. Također moramo raditi sve ono što je vezano za saradnju sa međunarodnim organizacijama i koju objektivno jedini mogu vršiti državne institucije. Zatim moramo napraviti plan nacionalni i za okoliš i za zdravlje, kao i utvrditi strateške interese u naučno istraživačkom radu u oblastima o kojima sam već govorio da to ne ponavljamo. Pogledajte da li Bosna i Hercegovina na jedan stvarni način ima zaista programe recimo promocije zdravlja za sve, ima li ona programe specifične kao što u oblasti recimo narkomanije, droge itd. da ne govorim o sidi, o svim drugim problemima koji su sve prisutniji u našoj zemlji. Također taj kompleks zdravstva obuhvata jednu industriju koja je potpuno kod nas kako bi rekao došlo u prvi plan činjenicom da sve ono što su bili nekada komparativne prednosti svodi se na jednu ili dvije firme koje se npr. bave direktno proizvodnjom lijekova, a sve skupa ovo postaje eldorado za sve moguće regionalne i svjetske trgovine lijekovima tako da prosto nema nikakvog ulaganja u te vrlo profitabilne organizacije niti država ima kakvu ozbiljnu politiku u toj oblasti.

Uostalom kako se na nivou države mora u oblasti zdravstvenog znanja urediti međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju, obračun sredstava u zdravstvu, informacioni sistem, nacionalna zdravstvena statistika kao značajno osiguranje, kreiranje politike u zdravstvenom osiguranju itd. sve do zdravstvenog reosiguranja govori o tome da bi mi trebali na kraju kao zemlja zaključiti da mi možemo praviti komisije, održavati zavod i davati Vijeću ministara različite zadaće, ali zaključio bi da mi u suštini moramo strukturirati svoje društvo na nekoliko oblasti.

Jedna je kada je riječ o međunarodnim konvencijama. Drugo je kada je riječ o prometu i korištenju lijekova i opojnih sredstava u BiH. Treće je kada je riječ o zdravlju majke i djece i za zdravu reprodukciju u Bosni i Hercegovini. Četvrto je kontrola zdravstvenih bolesti. Peto je zaštita okoline i zaštite od zračenja. Šesto i sedmo statistička istraživanja u zdravstvu.

Zašto je ovo važno. Time bi zaključio ovo izlaganje, kao što vidite dvostruko manjem vremenu nego što je bilo očekivano. Problem Bosne i Hercegovine je u tome što hoće reći da se svi mi zapravo slomismo od brige za naše stanovništvo, za naše narode, za naše građane, za naše državljanе, a kada uzmete u obzir činjenice da za neke oblasti kao što je ova zdravlje za sve potrebno napraviti određene praktične poteze, organizirati se u društvu, uraditi neke stvari koje koje bi mogle da koštaju onoliko koliko treba da koštaju, a da osiguraju zdravstvenu zaštitu s puno solidarnosti rekao bi i sa punim naravno efektima ekonomskim u ovoj zemlji, onda se vidi da sustavno od jedne oblasti do druge mi kao zemlja nemamo nikakvu ozbiljnu politiku i neozbiljan rad na tome. Da je to tako svjedoči najbolje ogroman broj medicinskih fakulteta i ustanova. Praktično jednu nevjerojatnu decentralizaciju funkcija koje bi mogle biti koncentrirane kada je riječ o specijalističkim pregledima, intervencijama i drugim disciplinama koje zahtjevaju ulaganja u najmoderniju opremu, koje mi ne možemo dobiti naravno na pet mjesta u Bosni i Hercegovini. Da ne govorim recimo o dijalizi ili bilo kojem drugom značajnom je li dijelu zdravstvene zaštite u kojem ne može pojedinačno stanovnik Bosne i Hercegovine ulagati sredstva da bi osigurao svoje zdravlje niti ima šanse to uraditi neka lokalna zajednica. To može uraditi samo društvo. Tehnologija je kao što doktori moje ovdje kolege naše znaju to je toliko uznapredovalo u ovoj oblasti da svi mi u osnovi bi morali jednostavno zaustaviti se i reći zbog čega je nama potrebno da jedan ovakav dom kao što je Dom naroda razgovara i kao nacionalnom interesu i nacionalnim interesima o zdravlju stanovništva. Ja sam rekao da najveći naravno interes naš u tome da mi razmislimo da li mi treba da se prepustimo stihiji. Evo i danas smo doveli nekoliko takvih primjera, da imamo gomilu proklamacija, da nemamo praktičnu politiku u toj oblasti.

Zato bi vas drage kolege pozvao prvo da temeljito pročistite ovaj tekst, da ga maksimalno iskritikujete, da date maksimalan doprinos da ovoj oblasti, uključujući i zdravstveno osiguranje i sve drugo po ...invalida, ljudi koji su u specijalnim ustanovama, mentalno retardirani, autistični itd. Ja vam mogu reći samo da iz mog čitavog života i iskustva sa tim ugroženim kako je govorio gospodin Turjačanin jednog područja, ugroženim grupama u Bosni i Hercegovini pa i u regiji mi zapravo pokazujemo da li ovo društvo ima uopće temelje bilo kakve humanosti i ozbiljnosti u svome radu i pristupu ovim problemima. I ima li društvo ikakvu vrstu prevencije i intervencije u nekom smislu riječi ili očekuje samo da problem toliko eskalira da ga više ne može niko razrješiti. Mislim da nama ne treba humanitarna pomoć u ovoj oblasti, nama treba organizirana djelatnost u ovoj oblasti. Ja jesam naravno konsekventno tome za sasvim drugačiju strukturu rada i tih zavoda i tih agencija i ministarstava itd. Je li. Ja ne mogu da shvatim otpor u Bosni i Hercegovini, ovo je sad moje sasvim lično ovdje, to nisam u rezoluciji ni posebno govorio, recimo formiranje odgovarajućeg ministarstva za zdravlje, jer ne mislim ničim da su ugroženi nacionalni

interesi, regionalni interesi, lokalni interesi, entitetski, ako je država i društvo dobro organizirana u oblasti zdravstvene zaštite. Ničim. I ja se potpuno slažem sa kolegama koji su privrženi Ustavu kao što sam i sam da sve to treba provesti kroz jednu normalnu proceduru i dogovoriti se da se zaista ovakve djelatnosti kao što je ova na maksimalno dobar i racionalan način organizira u cijelom društvu. Decintirilizirano dakle bude svima pristupačno, ali maksimalno na državnom nivou organizirano da bude stvarno svima omogućeno da imaju zdravstvenu zaštitu, a ne da po marginama društvenog života ostaju zato što nemaju pare, zato što nisu uspjeli u životu, zato što im neko nije dao šansu, zato što su socijalnom već definirani kao imaginariji od ređenja, ne mogu da dođu do prilike da riješe neki zdravstveni problem koji se, ako se može sprječiti i preventivno kasnije pretvara u maligne bolesti i probleme koje niko više ne može nikakvima parama na neki način sanirati.

Prema tome moja je želja da ovom ne priđemo nikako deklarativno. Ja pozivam kolege delegate da vi date svoje primjedbe, vidim da ovdje ima nekolicina doktora od specijalista rada do ginekologa i sigurno da bi mogli dati krupan doprinos u svom vlastitom radu i životu konačno u oblasti koja vam je čista specijalnost. Ovo govorim u ime većine grupa u kojima sam bio direktno angažiran proteklih decenija i govorim sasvim otvoreno u ime institucija stručnih kao što je Zavod za zdravstvenu zaštitu koje su me zamolile da ovaj projekat promoviram putem rezolucije i da vas pozovem da vi svojim tekstrom, svojim idejama, svojom kreacijom ugradite najbolja rješenja koja bi mogla ova zemlja napraviti za sebe i za svoje stanovnike. Hvala lijepo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem predlagajuću rezolucije o politici zdravlja za sve građane Bosne i Hercegovine.

Otvarama raspravu. Ko se javlja za riječ povodom teksta rezolucije? Izvolite gospodine Iliću.

DRAGUTIN ILIĆ

Uvaženi predsjedavajući, kolege delegati evo na kraju ovog našeg danas obimnog dnevнog reda dozvolite mi da kažem nekoliko riječi o ponuđenoj rezoluciji o politici zdravlja za sve u Bosni i Hercegovini. Naravno, ja pozdravljam pokretanje inicijative da se o zdravlju, pravima na zdravstvenu zaštitu i zdravstvenu politiku BiH raspravlja i pred Parlamentarnom skupštinom Bosne i Hercegovine tim prije što među delegatima i poslanicima ima dosta zdravstvenih radnika. Međutim kada se predlaže usvajanje određenih dokumenata onda moramo procjeniti da li to što usvajamo ima realne šanse da se realizuje. Da li ove silne rezolucije deklaracije, preporuke imaju samo marketinski karakter u kojima se tobože svi nešto brinemo za sve i svašta, a ljudi u Bosni i Hercegovini iz dana u dan žive sve teže.

Slušajući danas evo sad i čitajući ono što je napisao gospodin Spahić mogli bi oni koji nisu dovoljno obavješteni i koji ne rade u toj oblasti da shvate da mi u Bosni i Hercegovini kada je u pitanju zdravlje i zdravstvena politika, zdravstvo u cijelini, institucije koje se bave tim poslom nemamo ništa, a naročito nije tačno. Bosna i Hercegovina ništa ne zaostaje u pogledu i uslova u kojima se obavlja zdravstvena zaštita niti nivo na kojima se u zdravstvenim ustanovama pruža zdravstvena zaštita i za svoga. Znači ništa mi nismo gori u gorem položaju od zdravstvenih od zdravstva u bivšim republikama Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije osim možda Slovenije koja ima viši standard i izdvaja više po glavi stanovnika za

zdravlje od nas. Ja tako doživljavam ovaj dokument koji je ponuđen, koji je uvaženi gospodin Spahić predložio. Dakle mislim na ovo kada sam govorio da li je realno da on zaživi i da li je realno da se on realizuje, jer i način kako je predloženi sadržaj nema mnogo šansi da ovakav kako je predložen zaživi. Zdravstveni sistem je vrlo kompleksan i osjetljiv sistem i zato svaka intervencija u njemu bez prethodno učinjene analize, posljedica može imati nesagledive štete.

Poznato je da je ova problematika u isključivoj nadležnosti entiteta, odnosno kantona, pa bi moj prijedlog bio da tekst rezolucije proistekne iz rasprava u nadležnim ministarstvima zdravlja, zavodima za zdravstvenu zaštitu i zavodima za zdravstveno osiguranje. Kao osnovni motiv za pokretanje za predlaganje formiranje nekih institucija u zdravstvu na nivou Bosne i Hercegovine jeste da nemamo jedinstvenu zdravstvenu politiku i da nismo u stanju da odgovorimo zahtjevima svjetskih institucija kakva je npr. Svjetska zdravstvena organizacija kojoj sve zemlje članice koje imaju obavezu da dostavljaju podatke vezane za vitalne parametre zdravlja i kretanje bolesti. Moram kazati da je Bosna i Hercegovina članica Svjetske zdravstvene organizacije sa oba njena entiteta i da zavodi za zdravstvenu zaštitu Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske dostavljaju svoje podatke o ovim vitalnim parametrima direktno u Svjetsku zdravstvenu organizaciju, a imaju i radnu grupu koja objedinjuje sve te podatke na nivou države. Takođe postoji i među ministarsko vijeće za koordinaciju politike zdravstva i obaveza prema međunarodnim institucijama. Evo i mi smo u zdravstvenom osiguranju od odmah poslije rata pristupili dogovorima, dakle ne pod pritiskom bilo koga sa strane, nego kao odgovorni ljudi smo uočili da imaju naši osiguranici određene probleme i kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja, i federalni zavod zajedno sa fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske zajednički radimo na rješavanju tih problema. Imamo i neke organe koje smo zajednički formirali da bismo bili što efikasniji. U pregovorima sa drugim državama oko zdravstvenog osiguranja o konvencijama o zdravstvenom osiguranju nastupamo potpuno jedinstveno kao državna delegacija. Tako da mislim da tu nigdje nismo oštetili naše osiguranike, a proizvod takvog našeg rada je i ovaj sporazum koji smo postigli o pružanju zdravstvene zaštite našim osiguranicima na prostoru cijele Bosne i Hercegovine. Nažalost kod nas se ne poštuju ni zakoni, a kamo li sporazumi tako da i ovaj sporazum na početku ima određene probleme u realizaciji jer fondovi penzionog osiguranja nedaju odjave i prijave na osiguranje naročito penzionerima.

Zato smatram da bi donošenje ove rezolucije prije nego li o problemu i problemima koje ona tretira svoje mišljenje dal i nadležni zavodi javnog zdravstva ministarstva zdravlja i zavodi za zdravstveno osiguranje i moglo bi ako bi ovako išli nepotrebnu jednu bez sumnje korisnu ideju dovesti u pitanje. Neka ovaj prijedlog ili ova rezolucija koju je predložio gospodin Spahić bude inicijativa i pokretač tih aktivnosti i zato bi ga molio da povuče rezoluciju iz procedure dok se ne provede rasprava u nadležnim entitetskim institucijama. Mislim na ministarstva zdravlja Federacije i Republike Srpske, zavoda za javnu zdravstvo i na zavode na zdravstveno osiguranje.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodine Iliću ističe vam vrijeme za diskusiju.

DRAGUTIN ILIĆ

Meni je žao. Ja sam ovdje slušao diskutante koji su govorili i pola sata. Ja evo imam prvi put priliku da govorim duže od 5 minuta.

SEJFUDIN TOKIĆ

Gospodine Iliću u 10-toj ste minuti svoje diskusije, a molim vas, sve i vas izaslanike i delegate da čitaju Poslovnik. Član 115. predлагаč rezolucije dobiće u trajanju od 15 minuta, ostali učesnici u raspravi mogu dobiti riječ u trajanju do 10 minuta. Izvolite.

DRAGUTIN ILIĆ

Žao mi je, ja imam samo još da zaključim, ali ako je Poslovnik takav ja još jednom samo da ponovim da gospodin Spahića molim da povuče rezoluciju da ona, da ovaj prijedlog razmotri se u nadležnim institucijama i neće biti problema, jer sve ono što mi želimo u Bosni i Hercegovini to ćemo mi imati samo trebamo da sjednemo i da se dogovorimo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem gospodine Iliću. Ko se dalje javlja za riječ? Gospodin Genjac. Izvolite.

HALID GENJAC

Poštovane kolege ja naravno neću koristiti svoju specijalnost za diskusiju. Govoriću sa aspekta struke i sa aspekta nekog političkog gledanja. Sa političkog stanovišta svjestan sam koliko je teško u ovim okolnostima provesti ovo što je u rezoluciji navedeno. Sa aspekta struke svjestan sam koliko su institucije i regulativa navedena u ovoj deklaraciji, odnosno rezoluciji potrebne Bosni i Hercegovini korisne svim njenim građanima i rekao bih neophodne. Tako da ja podržavam ovu rezoluciju i mislim da se ova rezolucija može uzeti kao rezolucija koja treba da potakne u zavodima za zdravstvenu zaštitu i ostalim zdravstvenim institucijama raspravu kako da se počnu izvršavati potrebe građana Bosne i Hercegovine na nivou Bosne i Hercegovine. Dakle, podržavam rezoluciju i mislim da ova rezolucija može biti koristan poticaj da se počne uspostavljati ono što je u ovoj oblasti Bosne i Hercegovine neophodno postići.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Turjačanin. Izvolite.

GORAN TURJAČANIN

Uvažena gospodo, delegati, cijenjeni gosti evo da se predstavim ja sam ljekar također, delegat ovdje, inače po vokaciji ljekar specijalista radiolog. Ne želim da dvojim dobre namjere i želje kojima je gospodin Spahić izašao sa prijedlogom ove rezolucije o politici zdravlja. Međutim imam potrebe to gospodin Spahić sigurno traži neke korisne sugestije u korekciji onoga što je stavio kao predmet rezolucije koja se našla danas pred nama. Rezolucija po meni koja se pred nama nalazi ne ulazeći sada ono što je gospodin Ilić govorio iza čega stojim takođe, nedovoljno u svom sadržaju apostrofira drugi segment a to je davaoce zdravstvenih usluga u Bosni i Hercegovini, odnosno Republici Srpskoj, odnosno Federaciji Bosne i Hercegovine i mislim da je pre ove jedne takve rezolucije trebalo da se doneše rezolucija, ne bi mogao reći zahvalnosti, ali nešto slično otprilike u prvođenju politike zdravlja, jer moramo biti svjesni jedne činjenice, a to nigdje ovdje nije apostrofirano da je u ratno i poratno vrijeme zdravstvo i Republike Srpske, odnosno cjelokupnog prostora Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine pružilo neizmjeran doprinos u zbrinjavanju zdravstvene situacije u Bosni i Hercegovini ...koje je on prelazila nažalost upravo takva jedna da ne kažem potrebna rezolucija zahvalnosti bi mžda ... daleko i povoljniji položaj ...

dravstvene radnike RS, na čijem položaju ne mogu da im zavide kolege u neposrednim okruženjima koji smo se maloprije pozvali, također, u diskusiji gospodina Ilića.

Možda ovaj dio koji se odnosio u izlaganju gospodina Ilića, vezano za, na neki način ujednačenost, odnosno pružanja kvlaiteta zdravstvene zaštite na prostorima EX Jugoslavije, odnosno sadašnjih samostalnih država, nije možda na mjestu jer upravo dolazim skoro sa kongresa radiologa u Beču gdje mogu da konstatujem, nažalost, ona oblast u kojoj ja radim ne nalazi ni na repu dešavanja u odnosu na naše neposredno okruženje da ne govorim, da ne kažemo zemljama Evropske Unije gdje mi težimo za nekim partnerstvom i asocijacijama. Smatram da ovakva jedna rezolucija je trebala da bude predmet u prvom redu rasprave na nivou aktuelnih ministarstava, kako je gospodin Ilić rekao i Instituta za zaštitu zdravlja RS i Zavoda za zaštitu zdravlja Federacije BiH jedna šira debata među zdravstvenim radnicima u već postojećim asocijacijama zdravstvenih radnika na nivou BiH, kao i asocijacijama i udruženjima koji se nalaze na entitetском nivou i da onda tako iz jedne rasprave se vidi šta bi to bio, prvo naslov ovakve rezolucije pa onda i sadržaj sam. Hvala.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem se. Za riječ se javio gospodin Jusufović. Izvolite.

MUNIB JUSUFOVIĆ

Gospodine predsjedavajući ja će biti vrlo kratak. Ja želim našeg uvaženog kolegu gospodina Spahića da, želim da mu odam priznanje na jednoj agilnosti, angažovanosti u pokretanju raznih inicijativa, imedu ostalog i ovoj i da mu dam podršku a apsolutno u dobroj mjeri stoji i obrazloženje drugih naših kolega. Na kraju krajeva, malo mi se učini da je gospodin Spahić kriv što izlazi ovako sa ovim inicijativama. On samo treba nastaviti, pa vjerovatno steći će se povoljna atmosfera i klima da i njegove inicijative najdu na plodno tolo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Zaključujem raspravu. Izvolite.

IBRAHIM SPAHIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege, želio bih prije svega reći da sam veoma zahvalan za ovu intervenciju o kojoj mislim i ja da bi trebalo u rezoluciji izraziti posebnu zahvalnost zdravstvenim radnicima i to sam rekao gdje imamo izvanredne stručnjake i svjetski i evropske stručnjake ali prije svega izvjesne zdravstvene radnike koji su i danas u ovim uvjetima pravi heroji svoga posla i to je, mislim nešto što nije, nažalost pismeno formulisano po Poslovniku, ali ja će prihvatići da ovaj dio u cijelosti bude ugrađen u ovom odnosu koji mi se zove preambula same rezolucije.

Drugo, što se tiče davaoca zdravstvenih usluga, s obzirom da je riječ o zdravlju za sve. Dakle, tu su i bolesni ljekari, kao i bolesni stanovnici koji nisu ljekari, koji su u drugim strukama i da je riječ o jednoj strategiji, mislim da vaša intervencija da bi trebalo nastaviti debatu u ovim institucijama kod dr Ilića i ove preporuke koje smo čuli od gospodina Jusufovića, stvarno ohravaju, jer toznači da posotji interes da se ovaj problem otvori i ja mislim da je poštено da ga otvorimo, a nije dobro da mu onemogućimo put u normalnu komunikaciju.

Prijedlog rezolucije podrazumijeva upravo ono što je dr Genjac rekao, a to je da jasno je meni da danas nemamo mogućnost donositi zakone, jer znam čija su šta ovlaštenja, ali mi je isto tako jasno da moramo projektovati na neki način naše interese u formama koje ste i vi sami prepoznali kao stručnjaci u svim mogućim asocijacijama u kojim djelujete i mi objektivno sve više zaostajemo u ovoj oblasti. Ne treba da se zavaravamo. Ja sam zbog toga intervenirao i u konsultaciji sa određenim stručnjacima. Ukoliko postoji potreba da se ova rezolucija učini dostupnom i nakon ove sjednice, a što mislim da je to sasvim normalno, ja zaista, smatram da bi bilo logično dati joj potporu u formi u kojoj bi omogućili da ona dođe do onih koji su najviše zainteresirani. Ti zavodi, asocijacije, instituti itd. i javnost i zbog toga bih želio da predsjedavajućeg zamolim, jer je glavni interes da put ove rezolucije, ja znam da poslovnički ona može biti za ili protiv ili uzdržan, to je jedino što možemo uraditi. Ovdje prema Poslovniku kada obrazloži predlagač rezolucije, ako nema pismenih prijedloga amandmanskih i ako nema nešto unijeti još u ovaj tekst osim ove izjave koju sam dao, onda se ide na glasanje i zato vas molim da shvatite moju namjeru, ja ne mogu povlačiti jedan akt koji je moje mišljenje o određenoj oblasti. Možda ona nije do kraja korektno profilirano, ali ono je moje mišljenje u određenoj oblasti.

SEJFUDIN TOKIĆ

Zahvaljujem. Upravo je gospodin Spahić objasnio dio procedure. Vaše vrlo korisne sugestije ste trebali gospodinu Spahiću dati između sjednice Doma i sjednice komisije ili na sjednici komisije. Vaše eventualne izmjene, amandmanske izmjene rezolucije u pismenoj formi isključivo mogli ste u skladu sa poslovnikom dati na sjednici čak, s obzirom da ni jednog ni drugog nemam ni poslovnički. Sad ćemo se izjasniti o ovoj rezoluciji, na način da ja zatražim od izslanika – delegata

Ko je za navedeni tekst rezolucije?

Ko je protiv? – 3

Ko je uzdržan? – 2

Konstatujem da rezolucija ide na usaglašavanje Kolegija Doma naroda u funkciji komisije za usaglašavanje.

Prelazimo na tačku 16.

Ad.16. Rezolucija o smjernicama razvoja agrara u BiH – predlagač je delegat Ilija Šimić

Shodno Poslovniku član 114. 1.2. a i našoj praksi, ja ću prvo ponuditi Domu a s tim se saglasio i predlagač gospodin Šimić da ova rezolucija bude upućena nadležnoj komisiji.

Ko je za taj prijedlog zaključka? – 14 za, to je u stvari jednoglasno. Hvala.

Možemo ići na 17.tačku.

Ad.17. Rezolucija o položaju mladih – predlagač delegat Ibrahim Spahić

Postupit ćemo slično kao ovdje.

Ko je zato da se ta rezolucija uputi u nadležnu komisiju? Jednoglasno svih 14 je za.

Ad.18. Rezolucija o regulisanju pravnog statusa institucija nauke i kulture – predlagač je delegat Ibrahim Spahić

Ko je zato da se i ova rezolucija uputi nadležnoj komisiji? Jednoglasno.

Zahvalujem. Iscrpili smo 18 tačaka 16. sjednice Doma naroda Parlamentarne skupštine. Narednu sjednicu, termin naredne sjednice ćemo vas upoznati naknadno. Hvala vam još jedanput na važoj pažnji, strpljenju, predanom radu.

Sjednica je završena u 17,15 sati.